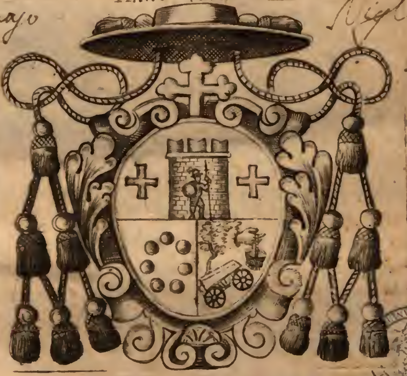
SYNODVS
DIOECESANA
MATHERANENSIS, ET ACHERVNTINA

Per Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dominum

D. ANTONIVM DE RYO COLMINAREZ

Archiepiſcopum Matheranum, & Acheruntinum olim Epiſcopum Caietanenſem,

EDITA.

VENETIIS, M.DC.XCVI.

Apud Ioannem La Noù & Socios.

SVPERIORVM PERMISSV.

Dr D. ANTONIVS DE RYO COLMINAREZ, Dei, & S. Sedis Apoſtolicæ gratia Archiepiſcopus Matheranus, & Acheruntinus, Regiuſque Conſiliarius, &c.

Vniuerſo Clero, Populoque ſibi commiſſo ſalutem in Domino ſempiternam.

QVamquam omnes ad indefeſſam vigilantiæ curam propter furem Zabulum ; ad detrahenda ex Nobis ſpolia peruigilem, & corporum noſtrorum domibus inſidiantem, adhortetur Dominus ; ſpecialem tamen Populi Principibus, ideſt Epiſcopis in expectatione, aduentuque ſuo ſolicitudinem mandat, inquit Hilarius: Speculatores etenim Nos dedit domui Iſrael ; idcirco ad labores, ad vigilias indeſinenter excitamur, ad commoda atque vtilitates Populi Nobis commiſſi curandum: Et ſi in errorum tenebris ipſe ſomnum capiat, vigilet Prælatus, eumque à ſomno excitet: Tu vero vigila, in omnibus labora, miniſterium tuum imple, clamat Apoſtolus: vigilet quidem, & doctrinæ opportunitate, atque veritate infirma confirmet, diſrupta conſolidet deprauata conuer-

tat, & verbum vitæ in æternitatis cibum alendæ familiæ diſpendat, vt ſic gloriam à Domino, (ſequitur Hilarius) tanquam diſpenſator fidelis, conſequatur. Quod ſi ſpeculator (per Ezechielem minatur Dominus) videns gladium venientem, & non inſonuerit buccina, & Populus ſe non cuſtodierit, venerit gladius, & tulerit de eis animam, ille quidem iniquitate ſua captus eſt, ſanguinem autem eius de manu ſpeculatoris requiram: Quodque forſan Auguſtinus conſiderans: Quid faciam (gemens aiebat) cum à me exigetur ratio tot animarum, quæ pendent à collo meo? Ideò æquè Vobis, & Nobis timentes, Archiepiſcopalis officij munere gregis Nobis crediti ſaluti conſulere optantes, animo voluentes, ad reprimendos humani generis hoſtes, non eſſe legibus arma validiora; Populus namque ſine legibus potentioris metu, ad inſtar Nauis ſine gubernaculo eſt, quæ non ſolum vento exagitata ad ſcopulos illiditur, ſed quos vehebat fluctibus, & naufragio tradit: Synodo Diœceſana conuocata, in qua, vt moris eſt, Spiritus Sancti gratia cuius nutu reguntur omnia, eiuſque lumine mentes hominum illuſtrantur, prius inuocata, multa conſtituimus, quæ ad Orthodoxam Fidem conſeruandam, Diuinum cultum augendum, mores coercendos, & omnes Fidei noſtræ commiſſos in officio continendos, eoſque ad ſanctiorem vitæ rationem reuocandos, ſunt perutilia, ac neceſſaria, in

omnibus Sacroſancti Concilij Tridentini, Sacrorumque Canonum, ac Pontificiarum conſtitutionum Decretis fideliter inhærendo: Has ergo noſtras ſalubres ſanctiones, quas vobis omnibus, notas eſſe cupientes, Typis dandas curauimus, quod nullus ferè ex Prædeceſſoribus noſtris præſtitit, filioli cordis mei grato animo, vt paternæ noſtræ in vos beneuolentiæ ſignum ſuſcipite: audite, dilectiſſimi, ſpeculatoris veſtri buccinam, vt nedum voſmetipſos, verùm etiam populos, quibus lux eſſe debetis in doctrinis, & exemplis (prout hortatur Angelicus) cuſtodire valeatis. Donet Dominus (demum cum Auguſtino concludimus) vt obſeruetis hæc omnia, tanquam ſpiritualis pulchritudinis amatores, & bono Chriſti odore fragrantes, non ſicut ſerui ſub lege, ſed ſicut liberi ſub gratia conſtituti: Et ita agentes, tanquam ſeruos fideles, atque prudentes ſuper omnia bona ſua conſtituet vos Dominus, ideſt vt explicat Hilarius, in Dei gloria collocabit, qua nihil ſit vltra quod melius ſit. Valete.

Florum Synodus à Flora accita, ſub vmbra Gentilitiæ Quercus

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domini

DOMINI ANTONII DE RYO COLMINAREZ,

Archiepiſcopi Eccleſiæ Matheranæ, & Acheruntinæ, in Synodo indicta ab eodem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domino, tempore verno.

E L E G I A.

NVper Flora ſuo Synodum condixit in agro,
  Præſul Concilij cauſa fragrantis erat.
Quercus ibi patulas effudit ſtemmatis vmbras,
  Quercus fatidico carmine digna Deo.
Agmine odorato ſtant vndique, & vndique Flores,
  Flora grauis roſeo præſidet alta thoro.
Tunc Roſa, tunc Anemon, tunc candida Lilia viſa
  Regina, in faciem procubuere ſuam.
Lilia palleſcunt ſubitò; lacrymanſque Hyacinthus
  Compreſſit lacrymas, alba liguſtra ſilent.
Te quoque Narciſſum deceptum ab imagine formæ
  Attonitum coram Numine, neſcit amor.
Regina ex alto proſpectans caſtra ſilentum,
  Imperium oſtentans, talia verba dedit:
Quid facimus Flores circum ſine lege vagantes?
  Quos pede turba terit, quos ſine lege legit?

Stet

Stet vobis pietas pro vobis; Præſulis vmbram
Quærite, ſub tanto Numine, tuta quies.
Enumerate RYO ſummæ præconia laudis,
Egregioque Viro ſerta parate diù.
Tunc Gelſiminum lactenti carmina labro
Dictitat in laudes Præſulis ecce ſui.
Natiuum palleſcit ebur (mihi credite) dixit;
Dixit, & ecce color lacteus omnis abit.
Conticuit ſubitò, ſubitò ſed & vndique odorem
Ipſe tibi ANTONI, fudit in obſequium.
Sic & thura Dijs, fumanti hypocauſta vapore,
Exudant: flos hic ſic ſua vota ſacrat.
Inde ſoporifero diſcuſſo rore Papauer
Sic ait; in laudes procubuitque tuas.
Cogor te ANTONI, celebrare inimice ſopori,
Quamuis viuenti ſit mihi vita ſopor.
Et licet inuitò mihi ſanctum eſt: ſæpè petiui
Limina, vbi fundis vota, preceſque Deo.
Geſtabar Morpheo, & ſacro me rore madentem
Excuſſit quoties ante tuos oculos!
At fruſtrà: vigilas nimium! Vir magne, ſoporem
Quem tibi dat Morpheus, das generosè Gregi.
Dormitent Agni ſecuri numine: Morpheus
Victus eat ſimul, & victe Papauer eas.
Hinc Florum Protheus, variato Tulipa amictu
Proſequitur Carmen, Morphee victe, tuum.

Sit

Sit mihi millenus color, inquit: maxima virtus
In te, ſemper idem, qui color eſt & amor.
Semper idem tibi feruet Amor, qui iudice Cœlo
Seù pœnas, ſeù det præmia ſemper amat.
Vix ea fatus erat, cum florea turba ſilentem
In plauſus vocitant, in ſua vota Roſam.
Illa grauis p iſſu patuit Regina, ſed oſtrum
Te viſo ANTONI, protulit ante pedes.
Tum palleſcenti pertentans carmina labro,
Carmina, quæ tanto Numine digna forent.
Tentat, & incaſſum oſtrum ideo tibi tradidit; oſtrum
Quod Roſa diua parit, quod tibi Roma parat.
Tum Flora, ò Flores Synodus ſoluatur, abite
Quàquà parte gerit, vos genialis amor.
Sed genialis amor Romanis collibus omnes
Inſeruit pedibus ſtrata futura tuis.
Augurium vigeat tibi Roma; ANTONIVS arma;
Romuleo infracto vomere, lege dabit.

AD

AD EVNDEM ILLVSTRISSIMVM, & Reuerendiſſimum Dominum.

O D E.

PVppis incerto volitat periclo,
  Quæ vias nullo duce ſignat, inter
  Æquora, obſcuris nimium procellis
    Fiſa per vndas.
Heù quid infidum nimis auſa Nauis
  Prouocas Nereum ? per inauſpicata
  Regna, quænam ſpes ſupereſt ſalutis ?
    Heù pete portum.
Et tuus magnes trepidat, Polumque
  Neſcit ignotum. Palinure nauim
  Sic adhortaris ; tamen illa fatum
    Deſpicit ; itur.
Itur, at Cœlo ſubitò niteſcens
  Fulſit ignotus CRVCIFER vaganti
  Indicat ſecurum iter, & remoto
    Applicat orbi.

Nauigantibus ad Antarcticum pro Duce CRVCIFER, ſignũ quinque Stellarum.

CRVX tua ANTONI, geminata, plures
  Prænotat Sedes, vbi dextra regnet ;
  Alta te Romæ cupit imperantem
    Vrs nouus orbis.
Vade quà Cœlum vocat, & trophæis
  Te MATHERANÆ, te ACHERVNTIÆ, & omnes
  Excolunt gentes, ſpeculante te Aſtra
    Tutum iter eſto.

Cum-

Cumque in Vrbe vna, tibi Petrus orbem;
Et nouum, & magnum dederit: tuere
MILITE, & CVRRVS repetens Auitos
Vade triumpha.

Ipſe ego à longe ſequar infulata
Iura, legali Synodo verenda,
Atque adorandum veneratus in te
Proſequar oſtrum.

ALLVDITVR TVRRI, VNO MILITE CVSTODITÆ.

TETRASTICON.

COElestem TVRRIM Præſul, MILESQVE tueris:
Cur vigilante vno MILITE tanta quies?
MILES nempe vnus, TVRRIM ſi legibus armet,
MILITE milleno, fortior vnus erit.

Eidem Illuſtriſs. Domino
Nicolaus Dominicus Turi Sacerdos
ex corde
D. D. D.

INDEX

INDEX TITVLORVM.

DE Fide Catholica Tit. I. fol. 8.
De Doctrina Chriſtiana Tit. II. 12.
De Vſu Librorum Tit. III. 13.
De Prædicatione Verbi Dei Tit. IV. 14.
De Sacris Reliquijs, & Imaginibus Tit. V. 16.
De Diuino cultu, & obſeruatione Feſtorum Tit. VI. 18.
De Sacroſanctis Eccleſijs Tit. VII. 24.
De Eccleſia Metropolitana Tit. VIII. 28.
De Immunitate Eccleſiaſtica, Eccleſiaſticarumque Perſonarum Tit. IX. 29.
De Bonorum Eccleſiaſticorum adminiſtratione Tit. X. 34.
De Iuribus, & Rebus Eccleſiæ non alienandis Tit. XI. 38.
De Teſtamentis, ac Legatis pijs Tit. XII. 39.
De Funeribus, & Sepulturis Tit. XIII. 40.
De Proceſſionibus Tit. XIV. 44.
De Sacramentis in Genere Tit. XV. 45.
De Sacramento Baptiſmi Tit. XVI. 47.
De Sacramento Confirmationis Tit. XVII. 50.
De Sanctiſſimo, & Auguſtiſſimo Eucbariſtiæ Sacramento Tit. XVIII. 51.
De Celebratione Miſſarum Tit. XIX. 57.
De Sacramento Pœnitentiæ Tit. XX. 60.
De Sacramento Extremæ Vnctionis Tit. XXI. 66.
De Sacramento Ordinis Tit. XXII. 68.
De Sacramento Matrimonij Tit. XXIII. 72.
De Choro, & Horis Canonicis, ac de Chori Præfecto eiuſque officio Tit. XXIV. 77.
De Cæremoniarum Magiſtris, & Punctatoribus Tit. XXV. 80.
De Caſuum Collatione Tit. XXVI. 81.
De Capitulo congregando Tit. XXVII. 82.
De Parochorum Officio, & Obligatione Tit. XXVIII. 84.
De Regularibus eorumque Conſeruatoribus Tit. XXIX. 86.
De Confraternitatibus, Hoſpitalibus, & alijs locis Pijs Tit. XXX. 92.
De Monialibus Tit. XXXI. 93.
De Clericorum Collegio, ſeù Seminario Puerorum Tit. XXXII. 98.

De

De Vita, & honeſtate Clericorum Tit. XXXIII. 100.
De Concubinarijs, alijſque Criminoſis Tit. XXXIV. 105.
De Foro Iudiciali, eiuſque Officialibus, Miniſtris, & Seruientibus Tit. XXXV. 107.
De Sententia Excommunicationis Tit. XXXVI. 109.
Sommario della Bolla contro li Confeſſori ſollecitanti. 114.
Sommario della Bolla contro Beſtemmiatori, col di più intorno al Culto delle Chieſe, & oſſeruanza delle Feſte. 116.
Editto del Sant'Officio. 119.
Pene, che s'incorrono da' Confeſſori, che preſumono aſſoluere da Caſi riſeruati. 122.
Sommario della Bolla intorno gli Ordinandi. 123.

NOI REFFORMATORI DELLO STVDIO DI PADOVA.

Hauendo veduto per la fede di reuiſione, & approbatione del P. F. Antonio Leoni Inquiſitore nel Libro Intitolato: *Synodus Diœceſana*, non vi eſſer coſa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per atteſtato del Segretario noſtro niente contro Prencipi, ne buoni coſtumi, concediamo licenza, che poſſi eſſer ſtampato, oſſeruando gl'ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite copie alle publiche Librarie di Venetia, e di Padoua.

Data li 13. Giugno 1696.

Ferigo Marcello Proc. Reffermator.

Agoſtino Gadaldini Secretario.

Adi 9. Luglio 1696.
Regiſtrato nel Magiſtrato Eccellentiſs. de' Signori Eſſecutori contro la Beſtemia.

Antonio Canal Nod.

DECRE-

DECRETVM

De Synodo incæpta.

In nomine Sanctæ, & Indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.

Nos Doctor D. Antonius de Ryo Colminarez Dei, & Sanctæ Sedis Apoſtolicæ gratia Archiepiſcopus Matheranus, & Acheruntinus, Regiuſque Conſiliarius &c.

AD Dei Omnipotentis laudem, & Deiparæ Virginis de Bruna Noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ Matheranæ Tutelaris, Sanctorumque Martyrum Euſtachij, & Sociorum Patronorum Ciuitatis Matheræ, ac S. Canionis Patroni Ciuitatis Acheruntiæ, Diœceſanam Noſtram Synodum noſtrarum Metropolitanarum incipimus, per quam Clerum, Populumque Nobis concreditum de illis, quæ ad Chriſtianam perfectionem ſunt neceſſaria, inſtructum eſſe volumus, & vt monita ſalutis habeat, totis viſceribus expetimus: Faxit idem Omnipotens pro ſua Miſericordia, precibus etiam eiuſdem Beatæ Virginis, ac omnium Sanctorum, vt omnes ex hoc Sacro cætu lumen, & ſpiritum reportemus, ſicuti cupimus ad officia Noſtra Paſtoralia, ſecundum voluntatem Dei peragenda.

Inſuper mandauit, ac ſimul decreuit, nullum præiudicium generari, nec nouum aliquod ius acquiri, ſi contigerit, aliquem in ſuo loco non ſedere, non vocari, non ſubſcribere, ac alios quoſcumque actus in præſenti Synodo facere.

Decretum de Miniſtris Synodalibus.

EXpoſcit Sacroſancta Tridentina Synodus (ſicuti ex nonnullis capitibus ipſius Concilij Tridentini habemus) Iudices Synodales examinatores alioſque Officiales, & Miniſtros in Synodo Diœceſana eſſe conſtituendos; ideò mandauit Notario, vt ſuo nomine proponerentur omnes infraſcripti Officiales, videlicet

IN IVDICES QVERELARVM, ET EXCVSATIONVM.

Matherani.

PErilluſtris, & Adm. R. Dominus V. I. D. D. Dominicus Fiore Primicerius Cathedralis Eccleſiæ Caietæ noſter Auditor, & Vicarius Generalis, quem in Præſidentem deputamus, ac omnes Vicarios, qui pro tempore erunt.

Adm. R. V. I. D. D. Angelus Paulicelli Decanus, ac prima Dignitas Noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ Matheranæ.

Adm. R. D. Dominicus Antonius Gattini Archipresbyter, & Parochus Generalis.

Adm. R. D. Ioſeph Porcario Cantor dictæ Metropolitanæ Eccleſiæ.

Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Antonius Pico Canonicus dictæ Eccleſiæ, nunc Vicarius Generalis Conuerſanen.

Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Antonius de Turri Canonicus dictæ Eccleſiæ.

Adm. R. V. I. D. D. Petrus Antonius Pinus Canonicus dictæ Eccleſiæ, & in noſtro Tribunali S. Officij Fixi Patronus.

Acheruntini.

Perilluſtris, & Adm. R. Dominus noſter Vicarius, & Auditor Generalis, qui ſupra.

Adm. R. V. I. D. D. Nicolaus Palma Archidiaconus noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ Acheruntinæ.

Adm. R. D. Matthæus Cappetta Canonicus Acheruntinus.

Diœceſani.

Adm. R. V. I. D. D. Bartholomæus Ferrati Canonicus Collegiatæ Eccleſiæ Terræ Milionici.

Adm.

Adm. R. V. I. D. D. Ioannes Laurentius Scarato Cantor Terræ Latertiæ.

IN EXAMINATORES SYNODALES.

Matherani.

IDem Noſter Vicarius, & Auditor Generalis hodiernus, & qui pro tempore erit.

Adm. R. V. I. D. D. Angelus Paulicelli Decanus Metropolitanæ Eccleſiæ Matheranæ.

Adm. R. D. Dominicus Antonius Gattini Archipresbyter dictæ Eccleſiæ.

Adm. R. D. Ioſeph Porcario eiuſdem Eccleſiæ Cantor.

Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Antonius Pico Canonicus dictæ Metropolitanæ Eccleſiæ.

Adm. R. V. I. D. D. Ioannes Baptiſta Giacuzzi dictæ Eccleſiæ Canonicus.

Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Antonius de Turri Canonicus prefatæ Eccleſiæ.

Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Sarcuno Canonicus eiuſdem Metropolitanæ Eccleſiæ.

Adm. R. V. I. D. D. Petrus Antonius Pinus Canonicus dictæ Eccl.

Adm. R. V. I. D. D. Ioannes Antonius Venuſio Abbas, & Archipresbyter Collegiatæ Eccleſiæ S. Petri Caueoſi.

Adm. R. V. I. D. D. Parthenius Paulicelli Abbas, & Archipresbyter Parochialis Eccleſiæ S. Petri Bariſani.

Adm. R. V. I. D. & Protonotarius Apoſtolicus D. Adrianus Romanelli Abbas, & Archipresbyter Parochialis Eccleſiæ S. Ioannis Baptiſtæ.

R. Pater Fr. Hyacinthus Paulicelli Matheranus Sacræ Theologiæ Lector Ord. Prædicatorum S. Dominici.

R. Pater Fr. Antoninus Vlmo Matheranus S. Theol. Lector eiuſdem Ordinis.

R. P. Fr. Andreas Spilla Matheranus S. Theol. Magiſter, & Miniſter Prouinc. Terræ Sanctæ Ord. Minor. Conuent. S. Franciſci.

R. P. Fr. Michael Angelus Gattinus Matheranus Sac. Theol. Magiſter eiuſdem Ord.

Qui omnes vnanimiter fuerunt acceptati, & iurauerunt in manibus Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Archiepiſcopi modò vt infra.

Perilluſtris, & Adm. R. Noſter Vicarius, & Auditor Generalis præſens, & qui pro tempore erit.

Adm. R. V. I. D. D. Nicolaus Palma Archidiaconus Metropolitanæ Eccleſiæ Acheruntinæ.

Adm. R. D. Ioſeph Apruzzo Canonicus Acheruntinus.

Adm. R. D. Petrus Antonius Ardito Canonicus Acheruntinus.

Diœceſani.

Adm. R. V. I. D. D. Bartholomæus Ferrati Canonicus Collegiatæ Eccleſiæ Terræ Milionici.

Adm. R. V. I. D. D. Ioſeph de Leone Cantor Eccleſiæ Collegiatæ Terræ Ferrandinæ.

Adm. R. V. I. D. D. Valentinus de Amilia Archipresbyter Collegiatæ Eccleſiæ Terræ Cryptularum.

Adm. R. V. I. D. D. Iacobus Antonius Agneta Archipresbyter Parochialis Eccleſiæ Terræ Pomarici.

Adm. R. D. Dominicus de Paulis Archipresbyter Terræ Oppidi.

Adm. R. D. Ioſeph Tambena Cantor dictæ Terræ.

Adm. R. V. I. D. D. Aſcanius Ciano Cantor Terræ Caluelli.

Adm. R. V. I. D. D. Ioannes Laurentius Scarato Cantor Terræ Latertiæ.

R. Pater Fr. Laurentius à Pomarico Ord. Min. Strictioris Obſeruantiæ Reformatorum S. Theol. Lector.

R. P. Fr. Euphemius à Milionico eiuſd. Ord. S. Theol. Lector.

R. P. F. Ioannes Romanelli à Ferrandina eiuſd. Ord. Concionator.

Qui omnes fuerunt vnanimiter acceptati, & iurauerunt ſubſequenti forma videlicet.

Ego N. de N. Examinatoris Officium, quod ſuſcepi, promitto, ſpondeo, & iuro, me fideliter, & ſincerè quantum in me eſt, executurum, ſic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia.

IN IVDICES SYNODALES.

Matherani.

PErilluſt. noſter Vicarius Generalis hodiernus, & qui pro tempore erit.

Adm.

Adm. R. V. I. D. D. Angelus Paulicelli Decanus Matheranus.
Adm. R. D. Dominicus Antonius Gattino Archipresbyter Matropolitanæ Eccleſiæ Matheranæ.
Adm. R. D. Ioſeph Porcario Cantor eiuſdem Eccleſiæ.
Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Antonius Pico Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.
Adm. R. V. I. D. D. Ioannes Baptiſta Giacuzzi Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.
Adm. R. V. I. D. D. Dominicus Antonius de Turri Canonicus pręfatæ Eccleſiæ.
Adm. Reu. V. I. D. D. Petrus Antonius Pinus Canonicus dictæ Eccleſiæ.

Acheruntini.

Perilluſt. & Adm. R. Vicarius Noſter Generalis hodiernus, & qui pro tempore erit.
Adm. R. V. I. D. D. Nicolaus Palma Archidiaconus Metropolitanæ Eccleſiæ Acheruntinæ.
Adm. R. D. Leonardus Cappetta Canonicus eiuſdem Eccleſiæ.
Adm. R. D. Franciſcus Andreas Carrillo Canonicus dictæ Eccleſiæ.

Diœceſani.

Adm. R. D. Carolus de Ruggelio Archipresbyter Terrę Milionici.
Adm. R. V. I. D. D. Aſcanius Ciano Cantor Terræ Caluelli.
Adm. R. V. I. D. D. Ioſeph de Leone Cantor Terræ Ferrandinæ.

IN PROMOTORES FISCALES.

Matherani.

R. D. Ioſeph Stigliano Matheranus.
R. D. Ioannes Baptiſta Genzano Matheranus.

Acheruntinus.

R. D. Antonius Volpe Canonicus Metropolitanæ Eccleſiæ Acheruntinæ.

R. D. Ioannes Vitus Albaneſe Canonicus Collegiatæ Eccleſiæ Terræ Milionici.

R. D. Franciſcus Petita Canonicus dictæ Eccleſiæ.

IN SECRETARIVM.

AD. R. D. Petrus Antonius Fino Matheranus.

IN NOTARIVM.

R. D. Ioſeph Paſcullo Matheranus Cancellarius Noſtræ Curiæ, & Notarius Apoſtolicus.

Quibus peractis, mandauit ſupradicto Secretario, vt legeret Decr. Sacr. Conc. Trid. de reſidentia, videlicet Decr. ſeſſ. 6. cap. 1. de Reformatione, & ſeſſ. 23. cap. 1. ſimiliter de Reformat.

Item mandauit etiam legi Decretum de Fidei profeſſione emittenda ſeſſ. 25. cap. 2. de Reform. quo lecto pro eius obſeruatione mandauit omnibus, ac quibuſcumque Dignitates, Canonicatus, & Parochiales Eccleſias habentibus, vt publicam Fidei profeſſionem emitterent, iuxta formam à felicis record. Pij Papæ IV. traditam, & ſic ipſe Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dominus, ante faldiſtorium genuflexus fidem profeſſus eſt ad Crucifixi Domini Imaginem, deinde omnes alij, qui ſupra Metropolitanæ Eccleſiæ Matheranæ eandem emiſerunt; Et in manibus eiuſdem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domini ad Sancta Dei Euangelia iurauerunt: (Omnes verò Dignitates, & Canonici Metropolitanæ Eccleſiæ Acheruntinæ in manibus Reuerendiſs. Domini Vicarij Generalis in Terra Milionici emiſerunt Fidei profeſſionem, & iurauerunt, vt ſupra.)

Item mandauit prædicto Secretario, vt legeret decreta Iudicum Synodalium, & Conſeruatorum iuxta Decretum Sacri Conc. Trident. ſeſſ. 24. cap. 5. de Reform. & nouiſſimæ Conſtitutionis Gregor. XV. quæ incipit: Sanctiſſimus in Chriſto Pater, editæ in anno 1621. die 20. Septembris cum qualitatibus Dec. à felic. memor. Bonifacij VIII. in capit. ſtatutum de reſcriptis in 6. pro cauſis à S. Sede Apoſtolica delegatis, & pro cauſis Regularium.

Quibus omnibus per actis Idem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dominus benedictione ſolemni prius data (pro horæ tarditate) reuerſus eſt ad Palatium Archiepiſcopale, aſſociantibus illum Dignitatibus, Canonicis, ac Vniuerſo Clero, & indixit futuram Seſſionem eadem die hora vigeſima prima.

Eadem die hora vigeſima prima idem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dominus Archiepiſcopus cappa indutus, vt moris eſt, proceſſionaliter ad Eccleſiam prædictam acceſſit, & fuſis ad Deum precibus, mandauit Secretario, vt Conſtitutiones Synodales perlegeret, quas pro horis ferè duabus perlegit, ac publicauit.

DE FIDE CATHOLICA,

Ac de Rebus ad Fidem Catholicam pertinentibus.

TITVLVS PRIMVS.

CAPVT PRIMVM.

INcreatæ, Immenſæ, ac infinitæ bonitatis Deus, qui & incompræhenſibilis exiſtit, vt militantem Eccleſiam ad illam, quæ triumphat in Cœlis coronata magis animaret, per Fidei Catholicæ documenta monita ad ſalutem neceſſaria dedit, per quæ de illis, quæ ad Cœleſtem Patriam viatores reducunt, nos edoctos eſſe voluit, atque dignatus eſt: pręcipua igitur Paſtoralis officij cura, & ſolicitudo ad illud in primis oculos, & animum intentum habere debet, vt Catholica Fides, quam ipſomet Deo reuelante, Eccleſia Romana docuit, & docet, ſicuti decet, in ſua puritate illibata permaneat, & perſeueret. Sciantque omnes, quod ſine illa Deo placere, ipſiuſque filiorum conſortes fieri impoſſibile eſt, Apoſtolo, & Patribus Orthodoxis teſtantibus, vnde inconcuſſam ſeruare ſtudeant omnes, vt cum ipſa, ac in ipſa viuere, & pro ipſa mori ſint parati, aduertantque, vt cum vaferrimo humani generis hoſte, & tenebrarum Principe, dum colluctationem habemus, vigilare eſt per neceſſe, maximè in vltimo vitæ ſtatu, vt nullas aduerſus animam hoſtiles nequitias moliri, neque portæ inferi valeant præualere, Diuina adiuuante Miſericordia, ſine qua nihil poſſumus; ad hoc namque ab Apoſtolo dictum fuit: rogaui pro te, Petre, vt non deficiat fides tua: quo

circa, ſicut omnes corde credimus, ita vno ore fidem confiteamur, & inhærentes decretis Sacri Conc. Nic. & Trid. ad præſcriptum formulę à Pio IV. traditę pro Fidei profeſſione facienda ſubſequens decretum duximus promulgandum.

C A P V T II.

OMnes, qui de beneficijs quibuſcumque, curam animarum habentibus prouiſi fuerint, in manibus noſtris, vel noſtri Generalis Vicarij infra duas menſes à die adeptæ poſſeſſionis Fidei profeſſionem emittere teneantur, iuxta formam prædictam, infra tradendam: Obtinentes verò Dignitates, vel Canonicatus eamdem, vt ſupra diſpoſitum eſt, ac etiam infra idem tempus in Capitulo emittant, alioquin fructus ſuos non faciant, vt habetur in S. C. T. ſeſſ. 24. de Reform. cap. 12.

Item omnes, qui artes liberales, ſiue S. Theologiam, aut Legalem diſciplinam, vel Phyloſophiam publicè docendi munus aſſumunt, & ludi magiſtri, qui pueros ad docendos ſuſceperint, ad id antequam incipiant, teneantur, ſub pœna docatorum decem Seminario applicanda.

Formula autem talis profeſſionis Fidei hæc eſt.

EGo N. firma Fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet: Credo in vnum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſecula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt: Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas, & aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos. Cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit, qui cum Patre,

& Fi-

& Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor vnum Baptiſma in Remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſęculi. Amen.

Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque eiuſdem Eccleſię obſeruationes, & conſtitutiones firmiſſimè admitto, & amplector.

Item Sacram Scripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto, nec vnquam eam, niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoque, ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouę legis, à Ieſu Chriſto Domino Noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licèt non omnia ſingulis neceſſaria; ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine Sacrilegio reiterari non poſſe.

Receptos quoque, & approbatos Eccleſię Catholicę Ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione, recipio, & admitto.

Omnia, & ſingula, quę de peccato Originali, & de iuſtificatione à Sacroſancta Trident. Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor paritèr, in Miſſa offerri Deo verum, proprium, propitiatorium Sacrificium pro viuis, & defunctis, atque in Sanctiſſimo Euchariſtię Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem vnà cum Diuinitate, & anima Domini Noſtri Ieſu Chriſti, fierique conuerſionem totius ſubſtantię panis in corpus, & totius ſubſtantię vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat.

Fateor etiam ſub altera tantùm ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi.

Conſtantèr teneo, Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari.

Similiter etiam Sanctos vnà cum Chriſto regnantes venerandos,

atque

atque inuocandos eſſe, eoſque orationem Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas.

Firmiter aſſero, Imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam.

Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe, affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco.

Romanoque Pontifici, Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, & Iuro.

Cętera item omnia, à Sacris Canonibus, & Oecumenicis Concilijs, ac pręcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hęreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, reiectas, ac anathematizatas, Ego paritèr reijcio damno, & anathematizo.

Hanc veram, Catholicam Fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in prę̨ſenti ſpontè profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inuiolatam vſque ad extremum vitę ſpiritum conſtantiſſimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, ſeù illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prędicari, quantum in me erit curaturum.

Ego idem N. ſpondeo, voueo, ac iuro, ſic me Deus adiuuet, & hęc Sancta Dei Euangelia.

C A P V T III.

CVrent Parochi, vt ęgroti, imminente periculo mortis per ſe ipſos, vel per alios eorum nomine Symbolum Fidei latina, vel vernacula lingua deuotè recitent, vt infernali Leoni, qui tunc maximè rugiens, circuit quęrens quem deuoret, reſiſtere valeant fortes in fide, & quia pręceptum Fidei, Spei, & Charitatis tunc obligat; ideò ad hæc tria excitentur moribundi.

TITVLVS SECVNDVS.

De Doctrina Chriſtiana.

CAPVT PRIMVM.

QVia per Fidem Sancti operati ſunt iuſtitiam, & adepti ſunt repromiſſiones, & Fides ex auditu, vt Apoſtolus dixit, omnes curam animarum tenentes, hoc præcipuum eſſe eorum munus, & onus, aduertere debent Chriſtiana doctrina pueros, & puellas imbuere. Sedulò igitur ſtudeant ſingulis diebus Dominicis illos, & illas ad eorum Eccleſias congregare poſt prandium ante Veſperas, edoceantque myſterium Sanctiſſimæ Trinitatis, Articulos Fidei, Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam vulgari ſermone; nec non Decalogi, & Eccleſiaſtica præcepta, Sacramenta, & peccata mortalia, ſub pœna pro qualibet vice (niſi legitimè ſint impediti) carolenorum decem Seminario applicanda. Habeantque Parochi Doctrinam Chriſtianam Cardinalis Bellarmini, & Patris Ledeſmæ, illaque vtantur.

CAPVT II.

ADmoneant præterea Parochi puerorum parentes, vel qui curam illorum gerunt, & Patrinos Baptiſmi, & Confirmationis hoc præcepto pariter adſtringi, rudimenta Fidei illos edocendi, vel ſaltem curare debere, vt ad Eccleſiam conueniant, dum explicantur à Parochis, qui tamen omninò tenentur facere, vt vſu rationis pollentes, Articulos Fidei, & myſteria Sanctiſſimæ Trinitatis, ac Incarnationis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſciant (pro cuius vis captu) atque etiam qnatuor nouiſſima.

CAPVT III.

ITem ludi magiſtri curent, quolibet Sabbato ad minus Doctrinam Chriſtianam à Pueris recitari facere, ſub pœna carolenorum decem Seminario applicanda in omni caſu negligentiæ.

TITVLVS TERTIVS.

De Vſu Librorum.

CAPVT VNICVM.

SI bonos corrumpunt mores colloquia mala, quantò magis libri, ſi boni non ſint, qui dum cum lectoribus diù colloquuntur, non mores tantùm, ſed ipſam apti erunt corrumpere Fidem? Plures enim extant libri peſtiferi, quamuis in eis melliti ſint ſermones ſuper oleum, & ipſi ſunt Iacula confodientia animas; maximè, qui de hæreſi, & de rebus falſi dogmatis, ſuperſtitionis, & obſcœnis tractant. Et quos iam dudum Catholica Eccleſia damnauit, & legi, ac retineri prohibuit, de quibus, vt omnes plenam notitiam habeant, & maximè Eccleſiaſtici, ſtudeant habere Indicem nouiſſimum Librorum prohibitorum, cum additione edictorum, ſucceſſiuè vſque ad præſens promulgatorum de ordine Sacr. Congr. Indicis, ac Magiſtri S. Palatij Apoſtolici, vt cenſuras, & pœnas inflictas in regulas eiuſdem Indicis contra legentes, & retinentes euadere poſſint. Sciantque quod legentes, & retinentes Libros quoſcumque de quacumque materia tractantes, compoſitos ab Hæreticis, vel aliorum Libros, de hæreſi, vel falſa religione tractantes, incurrunt in excommunicationem Bullæ Cœnæ Domini, & licentias, quaſcumque legendi, & retinendi Libros prohibitos reuocauit Greg. XV. de anno 1622. in Conſtit. quæ incipit: Apoſtolatus, facultatemque concedendi ſoli Congregationi Sancti Officij ſupremæ Inquiſit. reſeruauit: Verùm ſicuti lectione Librorum prædictorum multum detrimentum afferri compertum eſt, ità & Emolumenti per maximum, ſi ſæpè ſæpius legantur, qui continent doctrinam ſanam, atque Catholicam; vnde nos, ſicuti illos etiam expreſsè prohibemus, & præcipimus omnibus curam animarum habentibus, vt aliquoties, & non raró infra miſſarum ſolemnia Fideles moneant, illos non retinere, nec legi poſſe. Ità iſtos adhortamur aſſiduè legendos eſſe, maximè, qui ad Chriſtianam diſciplinam pertinent, & ſunt neceſſarij, ac vtiles ad æternam ſalutem conſequendam.

TITVLVS QVARTVS.

De Prædicatione Verbi Dei.

CAPVT PRIMVM.

QVàm efficax ſit Verbum Dei, manifeſtè Dominus declarauit dicens, quod qui audierint, viuent: Dicitur autem vox Domini illa, quam ipſe docuit, & in eius nomine prædicatur, & propterea idem Dominus dixit: qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit, vnde cum oues nobis commiſſas, vt in æternum viuant, inſtruere debeamus, totis viſceribus hortamur omnes, qui curam animarum habent, vt de hoc ſalutari pabulo Verbi Dei, illas continuò recreare non ceſſent per ſe, ſiue per alios planè idoneos, maximè in Dominicis diebus Euangelium, vt melius poſſunt, breuitèr declarando, ac etiam præcepta, tum Diuina, tum Eccleſiaſtica, cenſurarum vim perpendendo, & omnia alia ad ſalutem neceſſaria prędicando, maximè vt peccata, & peccatorum occaſiones omninò vitentur; feſta ſimul, & ieiunia enunciando, eorumque obſeruantiam omni conatu, vt obſeruentur, præcipiendo.

CAPVT II.

SIne autem expreſſa licentia à nobis concedenda, Regulares etiam approbati à ſuis Superioribus, & alij, quicumque ſint, exceptis Parochis, prædicare non audeant, quod ſi in Eccleſijs ſui Ordinis conciones facere voluerint, ex declaratione S. Congreg. Epiſcop. die 16. Octobris 1601. teneantur perſonaliter ſe coram nobis præſentare, & benedictionem petere, non per interpoſitas perſonas, vel per epiſtolas, & in omni tempore; aliàs punientur per cenſuras, & pœnas ſecundum Conſtit. Greg. XI. editam de anno 1622. quæ incipit: Inſcrutabili.

CAPVT III.

AB occaſu vſque ad ortum Solis nullus prædicare præſumat, nec vllo pacto ſcenici agatur Paſſionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti myſterium aliquod: Nemini licitum ſit paupertatis nomine

mine abſque noſtra, vel Noſtri Vicarij Generalis licentia populo ſe commendare, ſi ipſe concionator ſit, niſi tam vrgens neceſſitas ſit, quo caſu licentiam habeat ab Archipresbytero, vel à Rectore, & eleemoſynæ petantur ante fores Eccleſiæ, peracta concione.

CAPVT IV.

NE prædicatio, vt aiunt, fiat in deſerto, mandamus Vicarijs Foraneis, in horumque defectu Archipresbyteris, vt cogant omnes Eccleſiaſticos, ad eam conueniant quotidiè. Inobedientes verò ſine legitima cauſa mulctentur pœna vnius caroleni pro qualibet vice, ſacræ ſuppellectili illius Eccleſiæ, cui ſunt adſcripti, applicandi; & ſæculares verbo, & exemplo ad id feruidè moneant: Inſuper Sacerdotes non audeant ſacrum facere in illa eadem Eccleſia, dum concio habetur, aut ſacram Euchariſtiam miniſtrare, nec confeſſarij ad audiendas confeſſiones aſſiſtere ſub pœna carolenorum quinque Seminario applicanda.

CAPVT V.

INſuper meminiſſe debent Concionatores, vt Sacram Scripturam, iuxta Catholicos Patres exponant, errores, & ſcandala non diſſeminent, & ſeruare debent Conſtit. Leon. X. de anno 1506. quæ incipit: Supernæ; neque mentionem faciant de oppoſita opinione Conceptionis B. Virginis abſque originali peccato: Abſtineant etiam ab Hiſtorijs apocryphis, miraculorum non approbatorum narratione, nouarum Indulgentiarum, ac reuelationum euulgatione: Præterea ne dum inanes, & ſcurriles fabulas, ſed & ſcholaſticas quæſtiones, quæ ſua difficultate mentes populares potius confundere, quam erudire valent, deuitent: doctrinam Sanctam, & Euangelium Chriſti maiori, qua poſſunt facilitate, & ſimplicitate explicent, iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia. In vna ſaltem Concione, quando populi frequentia habetur, perpendant vim, & qualitatem cenſurarum, & quanta mala, non ſolum animabus, ſed & corporibus, & familijs inferant. Populum ad feſta ſeruanda diſponant, illum per exempla diuinæ vltionis

con-

contra tranſgreſſores terrefaciendo. Inſectentur denique crebris monitionibus periuros, præcipuè in iudicio falſum deponentes, decimas Eccleſiaſticas, cenſus, & Canones non ſoluentes, bona, & iura Eccleſiaſtica vſurpantes, Eccleſiarum, & Eccleſiaſticorum libertatem, immunitatem, & iuriſdictionem lædentes, veneficijs etiam ad ſanitatem recuperandam vtentes, ſuperſtitionibus credentes, vſuras committentes, inconcubinatu, & odio ſcandaloſè, & induratè perſiſtentes, & omnia alia mala operantes, & vitia, quæ in illo loco magis præualent, quorum notitiam à Curatis exquirant, frequentius, ac feruentius obiurgent, ſimilia verò ità peragant, vt nemini præiudicium ſpecificè inferatur. Verum vt de his omnibus notitiam habeant concionatores, illis aduenientibus, Archipresbyteri eis copiam tradant huius decreti, ſub pœna carolenorum decem Seminario applicanda.

TITVLVS QVINTVS.

De Sacris Reliquijs, & Imaginibus.

CAPVT PRIMVM.

INter alia, quæ ex Synodo Tridentina Prælatis præcepta dantur, eſt quod Fideles diligenter inſtruant de eis, quę ad inuocationem, & interceſſionem Sanctorum pertinent, & ad Reliquiarum Sanctarum honorem, legitimumque vſum Sacrarum Imaginum, vt habetur in decreto de inuocatione, & veneratione, & Reliquijs Sanctorum in ſeſſ. 25. Vt igitur debitus honor, & cultus eis deferatur, qui cum Chriſto vnà ſimul regnantes, orationes ſuas pro nobis Deo offerre dignantur, in, perpulitis, & ornatis vaſculis honeſtiſſimiſque locis, omni, qua decet reuerentia, ſeruentur ſacrę Reliquię, quę reperiuntur in Eccleſijs noſtrę Diœceſis, & quilibet Rector, in cuius Eccleſia extant, ſcriptiones, & cuius vis generis monumenta Sacrarum Reliquiarum accuratè cognoſcat, ac inueſtiget ſi Reliquiarum prędictarum certam habere valeat cognitionem, vel per teſtes, vel per alia legitima documenta, & in libro ob id ſpecialiter confecto ſigillatim, & reliquias, & ſchedulas, ac monumenta ad illa ſpectantia deſcribat copiamque illius ad nos, & noſtram

Cu-

Curiam infra menſem tranſmittat ſub pœna carolenorum triginta, Seminario applicanda. Inſcriptiones autem corroſæ renouentur, conſeruatis tamen prioribus, etiam corroſis, ad probandam antiquitatem.

CAPVT II.

VT autem Reliquiæ Sanctorum, dum Populo oſtenduntur, deuotionem excitent, nonniſi luminibus accenſis oſtendantur, & ſolùm in ſtatutis ex conſuetudine cuiuſcumque Eccleſiæ diebus circumferantur, & demonſtrentur: dum autem accomodantur, Clerici tantum, & non laici illas contrectent, non obſtante, quod laici ſodales ſint alicuius Confraternitatis. Dignitates autem, Archipresbyteri, & Rectores omnes Sacras Reliquias ſub clauibus reſeratas religiosè cuſtodire ſtudeant, & nemo ex quauis cauſa eas, vel earum partes ſubripere, diſtrahere, vel tranſportare audeat ſub pœna excommunicationis latę ſententię.

CAPVT III.

INſuper Imagines Sacræ, tùm Domini Noſtri, & Genitricis eius, tùm quoque Sanctorum Martyrum, & aliorum cum Chriſto viuentium, per quos multa beneficia à Deo hominibus præſtantur, ne aliquid ſculptum, aut depictum habeant, quod Fidelium animos à deuotione auertat, aut quod Sacris ſcripturis, & traditionibus aduerſetur, in quibus vis Eccleſijs, Oratorijs, & locis publicis non niſi de noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij licentia in poſterum apponantur, ſub pœna ducatorum trium Seminatio applicanda, à Rectoribus Eccleſiæ, cui fuerint appoſitæ exigenda. Nec in ſculptis Imaginibus naturales mulierum capilli apponantur, ſed artificiales tantùm, & omnis ornatus, qui vanitatem ſapiat, ab eis remoueatur, eaſdem verò, & alias huiuſmodi res ſacras, humi, aut vbi pedibus calcari poſſunt, aut in locis ſordibus depingi, aut ſculpi omnino prohibemus.

CAPVT IV.

SI quæ Sacræ tabulæ, vel Imagines antiquitate corroſæ, vel alio modo fœdatæ fuerint, renouentur, ſi fieri poteſt, vel ab Eccleſia remoueantur, & igni tradantur, atque cineres in Sacrario apponantur: attamen ſi certæ imagines ſint, voti cauſa Eccleſijs ablatæ, etiam ſi vetuſtate confractæ exiſtant, non amoueantur, vendantur, aut diſtrahantur ſine noſtra, vel Noſtri Generalis Vicarij licentia, & conuertendæ ad earumdem Eccleſiarum emolumentum ſub pœna trium ducatorum, vt ſupra applicanda Seminario.

CAPVT V.

MIracula, quæ à Sacris Imaginibus nouiter emanaſſe dicuntur, niſi prius à nobis iuxta S. T. C. diſpoſitionem fuerint approbata, à nemine etiam regulari, & exempto publicentur, vel depingantur. Vbi autem Populi concurſu aliquid pro miraculo proclamatur, niſi alio modo tumultui conſuli poſſit, Eccleſia claudatur, & nobis ſtatim de miraculo notitiam mittat Rector Eccleſiæ, vt donec de miraculo planè conſtet, rumor, concurſuſque quieſcant. Neque Martyrum, aliorumque Sanctorum actiones, aut Paſſio Domini Noſtri, niſi prævia reuiſione à nobis, vel Noſtro Generali Vicario maturè facienda, ac in ſcriptis obtenta licentia repræſententur, ſub pœna ducatorum decem Seminario applicanda, & in ſubſidium excommunicationis.

TITVLVS SEXTVS.

De Diuino Cultu, & Obſeruatione Feſtorum.

CAPVT PRIMVM.

QVanto timore, & tremore ſupernæ Maieſtati obſequium præſtandum ſit, & quali reuerentia, & attentione cultui Diuino inſiſtendum, Eccleſiaſtici omnes præ cæteris ſcire debent, & conſiderare, quod ſi Angeli ſeruiunt Deo, & contremiſcunt, quanto magis mortales, ſupernis ſpiritibus multo inferiores

con-

contremiſcere debent, omni igitur conatu cuncta, quæ ad Diuinum cultum ſpectare dignoſcuntur, perfectè adimpleant, cæremoniaſque Eccleſiaſticas ſciant, atque obſeruent, vnde emendum curet vnumquodque Collegium ſiue Capitulum noſtræ Diœceſis, & in Archiuio cuſtodiatur pro communi commoditate opus Barthol. Gauan. Expoſ. ſuper Rubr. & Rit. Miſſ. & Breu. Rom. quod ſi infra duos menſes non erit in Archiuio, mulctabitur vnumquodque Capitulum in carolenis triginta Seminario applicandis.

CAPVT II.

PResbyteri, & Clerici, qui ſuperpelliceo, ſiue alba immunda, vel lacerata vtentur, pro qualibet vice tribus ceræ albæ elaboratæ libris mulctentur: Sacriſta, qui ornamenta Eccleſiaſtica, vel malè habita, vel conſciſſa, aut corroſa videbit, & Superiori non deferet, pœnam vnius ducati luat, quæ mulctæ Eccleſiæ Sacriſtiæ applicentur. Veſtes, vaſa, & alia ornamenta Sacris addicta, profanis hominibus, vel ad profanum vſum nullus commodare præſumat ſub pœna ſuſpenſionis, quò ad Clericos, & excommunicationis, quò ad laicos.

CAPVT III.

NOn ſine maxima noſtri cordis amaritudine comperimus, & in dies obſeruamus, vix inter feſtos, & non feſtos dies diſcrimen aliquod dignoſci, adeò illorum celebratio exoleuit, qui ſolum inſtituti ſunt, vt Fideles tunc ſpiritualibus tantum præcipuè vacent, & ſancta ſolum pietatis officia exerceant; vnde hortamur omnes, & per viſcera miſericordiæ Ieſu Chriſti Domini obſecramus, vt Dominicis, aliiſque feſtiuis diebus ſincera, & pia animi attentione Sanctiſſimum Miſſæ Sacrificium audiant integrè, atque ad Eccleſias accedant, & conueniant, vt Diuinis intereſſentibus Diuina auxilia non deſint, & Diuinis Eccleſiæ Sacramentis ad vulnerum animæ curationem, maximè feſtis ſolemnibus crebro adhibitis, ab omni perturbatione immunes ſeruare Deus valeat cunctis diebus.

NOn modo, vt oportet, colantur, ſed quod non violentur operibus ſeruilibus feſti dies Deo dicati, hæc obſeruanda præcipimus his diebus à media nocte præcedentis vſque ad mediam noctem ſequentis diei.

Executiones perſonales, ſiue reales, bonorumque exequutorum iudicialia banna, ſubhaſtationes, & diſtractiones nullo pacto in cauſis ciuilibus fiant, etiam pro fiſcalibus ſolutionibus, vel curialibus, neque citationes ſub pœna excommunicationis ipſo facto nobis reſeruatæ, quam incurrant tàm iudices, & alij mandantes, quàm executores, nè Populus à præcepto audiendi Miſſam huiuſmodi moleſtijs territus abſtineat. Vt autem quæ ſtatuimus omninò obſeruentur, in virtute Sanctæ obedientiæ ſtrictè præcipimus Vicarijs foraneis, vt hoc Synodale decretum omnibus, ad quos ſpectare dignoſcitur, ſtatim notificent, & ſuper illius obſeruantia ſedulò inuigilent ſub pœna arbitraria.

Iuramenta etiam nec præſtentur, nec exigantur in iudicio, quæ verò præſtari contigerit in contractibus, prohibentur ſine licentia etiam ſub pœna nullitatis actus. Hæc autem pro ruralibus, etiam ſi alter tantum ex contrahentibus ruralis ſit conceditur ex Decreto S. Congregat. Epiſc. Gallipol. 20. Iunij 1590. cuius verba ſunt: Li poueri, che li giorni feriali ſono fuori nella Campagna, poſſono li giorni feſtiui doppo gli officij fare li loro contratti.

Sutores, calcearij, tonſores, & cæteri opifices nè deinceps dierum feſtorum cultum violare audeant, in quo maximè plerique peccare ſolent; neque arare, fodere, ſeminare, metere, vindemiare, & quod opus manuale agere, vel alio modo laborare quiſque præſumat, niſi aut neceſſitas, aut pietas, aut publica vtilitas aliud ſuadeat, in quibus tamen caſibus adhuc eſt petenda licentia, quam gratis concedere ſpectat ad Vicarios foraneos, non ad Archipresbyteros, niſi illis abſentibus, ex ex Decreto S. Congr. Archiep. Mather. 18. Nouemb. 1592. Iiſdem verò Vicarijs, nec non iſtis abſentibus, Archipresbyteris præcipimus ſub pœna ducatorum ſex applicandorum pro tertia parte reuelantibus, nè licentias vacandi operibus ſeruilibus pro libito concedant, niſi in caſibus expreſſis in literis S. Congreg. & declarationibus hic ſub nectendis; transgreſſores au-

tem pœnam trium librarum ceræ albæ laboratæ pro qualibet vice ſubire cogant, & vendentes, ſiue negotiantes amiſſionem rerum venalium, quarum pœnarum applicationem non faciant, nobis inconſultis: Si quis verò exequutores talium pœnarum verbis, vel factis offendere præſumpſerit, ſit ipſo facto excommunicatione nobis reſeruata innodatus.

Decreta Sacræ Congregationis circa hanc materiam.

Nundinæ, quæ certis diebus feſtiuis infra annum cadunt, tolerentur, dummodo ceſſet negotiatio, quouſque Miſſa ſolemnis celebrata fuerit, vt reſcripſit S. Congr. Epiſc. Alben. die 10. Auguſti 1592. his verbis: Le Fiere, che vengono in certe feſte dell'anno ſi poſſono tolerare, non douendoſi però vendere, nè comprare, ſe non doppo che ſarà celebrata la Meſſa maggiore: Et alias: Nihil innouandum eſt conſuetudine hucuſque tolerata in nundinis, quæ non ſunt ſolemnes, ſed fiunt peractis ſacris in feſto alicuius Sancti ante eius Eccleſiam, extra tamen atrium. Congregatio Concilij cenſuit, licere diebus feſtiuis dare operam rebus, ad vitam neceſſarijs, ac tempore perituris, præſertim tempore vindemiarum, ac meſſium, ac recollectionis fructuum, vel vbi neceſſitas vrgeat, aut pietas ſuadeat. Cæterum quoniam verendum eſt, ne priuatis affectibus, domeſticarumque rerum ſtudio alioquin eo perducantur, vt hac Sacrorum Canonum indulgentia in alijs etiam caſibus abutantur, iidem P.P. Illuſtriſſimi adijciunt ad Ordinarij cuiuſque iudicium, & cenſuram pertinere, vt dignoſcat, num verè vlla ex cauſis ſupradictis ſubſit, propter quam liceat diebus feſtis rebus ſeruilibus vacare vt nec dierum feſtorum obſeruantia vlla in re violetur, nec opera illis diebus ſumma curatione per Miſſa impediatur 12. Martij 1601. Hieronymus Cardinalis Matthæus. Al Veſcouo di Monopoli 15. Febraro 1595. Nei giorni di feſta li Macellari, & altri Artegiani per lo vitto humano poſſono vendere con feneſtrello della bottega aperto, la mattina ſin'all'hora della Meſſa Conuentuale, e Predica, doppò aſtenerſene per quanto durano li Diuini Officij. Li Molinari del grano, e dell'oliue poſſono macinare in giorno di Feſta doppo le Meſſe, e nel medeſimo tempo ſi può mettere dentro la Città grano, & altre vettouaglie.

Al Veſcouo di Triuento. Illuſtre, e molto Reu. Monſign. come Fratello. Eſſendoſi riferito in Sacra Congreg. da Monſig. mio Eminentiſs. Santa Croce le ragioni, per le quali V. S. haueua prohibito coſti, & in altri luoghi della ſua Dioceſe il chiamare nei giorni feſtiui i litiganti in giuditio, il far eſſecutioni de'debitori, banni à ſuono di Tromba, i ſtrumenti, e ſubhaſtationi, & altri ſimili atti ſenza eſpreſſa ſua licenza, ò de'Vicarij Generali, e Foranei, queſti Eminentiſſimi miei Signori approuando le ſopr'accennate prouiſioni, mi hanno comandato di ſcriuerle, che in quanto à i parlamenti, ò ſiano adunanze del Popolo, ella ſi contenti di permettere, che ſenza altre licenze ſi faccino, anche nei giorni feſtiui per maggior commodità di quelli, che ne i feriali ſi trouano nella campagna, Io glie lo ſignifico, affinche in queſta conformità faccia eſſeguire, non oſtante altro ordine in contrario, & il Signore la proſperi. Roma 17. Agoſto 1663. di V. S. come Fratello il Cardinal Ginetti.

Quæ omnia, vt Fideles omnes ſcire, & obſeruare faciliùs poſſint, & maximè quæ vitanda ſunt his diebus, & præſertim, quæ expreſſa ſunt in Conſtit. B. Pij V. & aliorum Summorum Pontificum, Parochi omnes animabus ſibi ſubiectis exprimere teneantur, & inobedientes pœna arbitraria punientur; aduertantque præterea illos, quod quando ex aliqua iuſta cauſa licentia datur, exempli gratia metendi, vel vindemiandi, non eſt licitum alia opera prohibita, ad meſſem, aut ad vindemiam non pertinentia facere.

CAPVT V.

CIrculatores, & alij huius generis nebulones ridicula, aut vana ſpectacula diebus prædictis (etiam prætextu medicamina vendendi) per plateam populo non exhibeant, neque in ſextis ferijs Quadrageſimæ, & Aduentus, nec quandocumque in conſpectu noſtræ Metropolitanæ, vel aliorum locorum Matricis Eccleſiæ, ſub pœna librarum ceræ albæ laboratæ decem Seminario applicanda, quia, & ſi nulla dies, atque adeò nulla hora ſit, qua Deo ſeruire non debeamus, feſtiuis tamen omnis actio, atque operatio Dei cultui dicanda eſt; ipſe enim Deus dixit: Sabbata ſanctifices, vt in Leuitico habemus: & aboleatur vſus non audiendi Miſſas, aut permittendi, vt puellæ non audiant;

imò

imò moneant parentes Parochi ſub pœna retardandæ abſolutionis, vt ſuas filias, & puellas, Dominoſque vt famulos, & ancillas ad eaſdem mittant.

Tabula autem Feſtorum ex præcepto Sanctæ Matris Eccleſiæ, & quæ in Metropoli, & Diœceſi ſeruari oportent, hæc eſt

MENSE IANVARII.
1. Circumciſio Domini.
6. Epiphania Domini.

MENSE FEBRVARII.
2. Purificatio B. M. V.
24. S. Matthias Apoſtolus, & ſi annus fuerit biſextilis celebratur die 25.

MENSE MARTII.
19. S. Ioſeph Sponſus B. M. V.
25. Annunciatio B. M. V.

MENSE MAII.
1. SS. Philippus, & Iacobus Apoſtoli.
3. Inuentio S. Crucis.

MENSE IVNII.
24. Natiuitas S. Ioannis Baptiſtæ.
29. SS. Petrus, & Paulus Apoſtoli.

MENSE IVLII.
25. S. Iacobus Apoſtolus.
26. S. Anna Genitrix B. M. V.

MENSE AVGVSTI.
4. S. Dominicus Confeſſor.
10. S. Laurentius Martyr.
15. Aſſumptio B. M. V.
25. S. Bartholomæus Apoſtolus.

MENSE SEPTEMBRIS.
8. Natiuitas B. M. V.
21. S. Matthæus Apoſtolus.
29. Dedicatio S. Michaelis Arcangeli.

MENSE OCTOBRIS.
28. SS. Simeon, & Iuda Apoſtoli.

MENSE NOVEMBRIS.
1. Feſtum omnium Sanctorum.
30. S. Andreas Apoſtolus.

MENSE DECEMBRIS.
8. Conceptio B. M. V.
21. S. Thomas Apoſtolus.
25. Natiuitas Domini.
26. S. Stephanus Protomartyr.
27. S. Ioannes Apoſtolus, & Euangeliſta.
28. SS. Innocentes.
31. S. Silueſter Papa, & Conf.

FESTA MOBILIA.
Dominicæ totius anni.
Reſurrectio Domini cum duobus diebus ſequentibus.
Aſcenſio Domini.
Pentecoſtes cum duobus diebus ſequentibus.
Feſtum SS. Trinitatis.
Solemnitas Corporis Chriſti.

Feſtum ſpeciale in toto Regno.
19. Septembris S. Ianuarius Epiſc. & Martyr. Principalis Regni Patronus.

Feſta ſpecialia Metropolitanæ Eccleſiæ Matheranæ.

2. Iulij. Viſitatio B. M. V. Titularis eiuſdem Eccleſiæ.
20. Septembris. S. Euſtachij Ciuitatis Principalis Patronus.

Feſta ſpecialia Metropolitanæ Eccleſiæ Acheruntinæ.

30. Aprilis. S. Mariani Martyris.
25. Maij. S. Canionis Titularis eiuſdem Eccleſiæ.
17. Nouembris. S. Oliuerij Martyris.

Præterea in quolibet Oppido vnius ex principalioribus Patronis, eo die, quo dies Feſtus contigerit.

TITVLVS SEPTIMVS.

De Sacroſanctis Eccleſijs.

CAPVT PRIMVM.

SApientia ædificauit ſibi domum, quam non ſolum orationis domum eſſe voluit, ſed eam ſibi, & Sanctis ſuis in Regiam erexit, & hæc eſt Eccleſia Dei, in qua Fidelis Populus ad ſuſcipienda Sacramenta, & ad verbum Dei audiendum conuenire ſolet; accedat igitur ad eam humili, ac deuoto ingreſſu, atque luſtrati omnes aqua benedicta, ſtatim Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum venerenter genibus flexis adorent; dum autem Miſſæ tremendum myſterium peragitur, verbum Dei prædicatur, Diuina perſoluuntur officia, in Eccleſijs ſpatiari, & deambulare nemo præſumat; vana, & profana colloquia, ſeditiones, tumultus; ſeculares conuentus, iudicia, commeſſationes, puerorum ſcholas, præterquàm doctrinæ Chriſtianæ omninò prohibemus; in eis inſuper ſedere terga vertendo Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento, altaribus incumbere, ac ſuper illa aliquid facere, vel ſcribere, aut fontibus Baptiſmatis, & aquæ benedictæ brachijs inniti; qui vero in aliquo ex prædictis deliquerit, pœnam ſubeat noſtro arbitrio pro qualitate irreuerentiæ.

CAPVT II.

OMnia altaria ſint ex lapide confecta, & in ſuperficie complanata: Illud portatile ſit congruæ magnitudinis, & in altari inſeratur, & nihil omninò ſupergrediatur, quo effuſionis pericula euitentur: habeat vnumquodque vmbellam, ſeù baldachinum (vt vocant) & deſuper iconam, eiuſdem longitudinis, & latitudinis ac altare, vt ſecuriùs, & decentiùs Miſſæ Sacrificium peragatur: habeat & ſubpeditaneum ſcabellum (quod bradellam dicunt) latitudinis palmorum ad minus duorum: habeat etiam ornamenta neceſſaria, nempè tres mappas, quarum ſuperior ſit ita longa vt per altaris latera bradellam pertingat: item duo ad minus candelabra, Crucem, ſecretorum tabellam, Euangelium Sancti Ioannis in fine Miſſæ dicendum, pallium, & puluinar, ſeù aliud ligneum inſtrumentum pro miſſale, ſub pœna interdicti eiuſdem Altaris: Poſt Miſſarum celebrationem cooperiatur Altare tela viridis, ſeù alterius coloris, vel decenti coiro, ne puluere, aut alijs ſordibus mappæ inquinentur, ſub qua tela ſupponantur tabellæ ſecretorum. Armariolum deniquè, vel ſaltem parua feneſtra propè Altare à cornu Epiſtolæ conſtituatur ad peluim cum Vrceolis reponendum.

CAPVT III.

ALtaria non ædificentur, quæ non diſtent ab alio Altari ſaltem per decem palmos, ne cum in eis diuina peragantur, vnus alium turbet. Vbi verò hactenus propiùs ædificata reperiuntur, Miſſæ non ſimul in eis celebrentur, ſub pœnis arbitrio noſtro reſeruatis. Interdicimus autem Altaria omnia, quæ maiori ſunt aduerſa: Nec noua Altaria, vel Capellas, quiſque ædificare ſine noſtra, vel Noſtri Generalis Vicarij licentia præſumat ſub pœna excommunicationis. Atque etiam ſtatuimus idem in ſepulturis, quæ nullatenus ſub Altarium bradellis eſſe volumus, taliter autem extructas ſtatim obſtrui mandamus, ſicuti, & feneſtras proſpicientes intra Eccleſias, vel Capellas.

CAPVT IV.

PArietes Eccleſiarum ſint mundi, & ab eis omne profanum abſit: tectum non ſit pluuioſum, pauimentum ſit integrum, & æquale, nec effodiatur, aut deformetur, etiam pro ſepeliendis mortuis. Eccleſiæ collapſæ, vel etiam ruinam minantes ſumptibus Parochianorum, ſi ſint Parochiales, reficiantur, & reædificentur, ſi beneficiales, ex reditibus beneficiorum: in illis verò, quæ ob inopiam reædificari nequeunt, ſeruetur decretum S. C. T. cap. 7. de Reformat. ſeſſ. 21. & in dirutis Crucis ſignum, quod amoueri non poſſit figatur. Lapides verò, cæmenta, & cætera materialia ad alium non applicentur vſum ſine noſtra licentia ſub pœna excommunicationis.

CAPVT V.

HAbeat ad minus quælibet Eccleſia duos Calices, octo purificatoria, quatuor corporalia, duobus palmis ad minus ampla, manutergia, tintinnabula pro Altarium in ea exiſtentium numero, vmbellam, ſeu baldachinum portatile, puluinaria diuerſorum colorum, ferrum congruè ſignatum ad hoſtias pro Miſſæ ſacrificio conficiendas, thuribulum, & nauiculam, candelabrum pro hebdomada ſancta, feretrum, miſſalia moderna, ritualia, paramenta quinque colorum, nempè rubei, albi, viridis, violacei, & nigri, habeatque pro qualibet Miſſa Vrceolos, taliter vt Miniſter cum Miſſale, & candelis ſemper Vrceolos deferat.

CAPVT VI.

COEmiteria muro debitæ altitudinis vndique ſæpiantur, oſtio, ligneo, ſera ferrea, & claui occludantur, quæ penes Sacriſtam ſeruetur. Non ſint montuoſa, ſed complanata: defunctorum oſſa, non exhumentur, nec oſſium fiat congeries: in medio crux lignea competentis magnitudinis figatur.

CAPVT VII.

NEmo Iudicum temporalium in Eccleſijs ius quomodolibet dicere neque proceſſus conficere, aut cadauera inſpicere audeat.

audeat. Nullum opus ſeruile quiſque in eis conficere præſumat, niſi commodo, & neceſſitate ipſius Eccleſiæ, ſub pœna excommunicationis, ſub qua etiam pœna præcipimus, ne quis impoſterum audeat propè Eccleſias, vel Monaſteria Monialium, ſaltim per quadraginta paſſus, vanas canere cantilenas, vel quæ inſtrumenta muſica pulſare, quod ſi Eccleſiaſtici ſint, alijs pœnis arbitrio noſtro punientur.

C A P V T VIII.

HAbeat Sacriſtia armaria ad ornamenta Eccleſię decenter conſeruanda, in cuius remotiori parte locus aptus ſit, in quo Sacerdos preces fundere ante, & poſt Miſſam poſſit, vt facere quiſque tenetur, adſitque genuflexorium cum tabella, ſeù carta præparationis, & gratiarum actionum, lauatorium quoque cum manutergio mundo ad manus abluendas, & abſtergendas: Sint prætereà in Sacriſtia tabellæ appenſæ, in quibus confeſſariorum aliorumque Sacerdotum, & Clericorum nomina deſcripta ſint, ſint pariter deſcripti certi dies, in quibus per annum varia decreta, tum Sacr. Trid. Conc. tum Pontificia, & tandem Synodalia Populo explicanda ſunt, ac deſcribantur onera miſſarum, & anniuerſariorum, tàm ad Clerum illius Eccleſiæ generalitèr, quàm ad certos beneficiatos ſpecialitèr ſpectantia, & in dies cadentia; in libro autem ad hoc ſpecialitèr deputato, ac in eadem Sacriſtia cuſtodiendo adnotentur ſatisfactiones eorumdem onerum ſigillatim, prout perſoluuntur manu propria ſatisfacientis eodem die, ſub pœna reſtituendi duplum, & alijs pro qualitate negligentiæ.

C A P V T IX.

IN Sacriſtia laici non intrent, deambulationes, circuli, colloquia, nullo vmquam fiant tempore, & maximè de mane, cum ſacrum Miſſæ Sacrificium in Eccleſia peragitur: Clerici ibi ſint capite detecto, & cum omni reuerentia Sacerdotibus inſeruiant, veſtes etiam, & alia ad Miſſas neceſſaria adaptent, aliàs pro qualibet vice punctentur in carolenum vnum à Sacerdote, à quo vocantur, & non obediunt, vel ab eo qui erit ſenior in Sacriſtia: alij verò, qui talia ſeruare neglexerint, & qui dum

præparantur, pro celebrandis Miſſis colloquia habere præſumpſerint, aut non modeſtè; & dimiſſis oculis, ac graui inceſſu ad Altare accedere, graui pœna noſtro arbitrio punientur.

CAPVT X.

SAcriſtiam Sacriſta, Chorum, Altaria, totamque Eccleſiam nitidè, & ab omni ſorde mundam conſeruare teneatur: claues Eccleſiæ, vel à Rectore, vel ab eodem Sacriſta diligenter ſeruentur, qui nec eas tradat alicui abſque Rectoris expreſſa licentia: idemque Sacriſta prædictis, vel ſingulis ipſorum non obtemperans pœnam carolenorum triginta, pro qualibet vice luat, applicandam reparationi eiuſdem Eccleſiæ: campanæ autem non permittantur pulſari ad dominorum temporalium aduentum; & alia ſimilia abſque noſtra licentia ſub pœna interdicti Eccleſiaſtici contra facientibus, & mandantibus: lampades accenſas continuò teneat in locis ſolitis, & de mane die incipiente, ac iterum circa medium diem iterumque Sole occidente in qualibet Eccleſia triplici ſonitu pro qualibet vice campana maior pulſetur ad Salutationem Angelicam, ſiuè (vt vulgò dicitur all'Aue Maria) quo Fideles de Incarnatione Dominica gratias agant, atque iterùm circa primam noctis horam, idèm ſignum detur pro Fidelium defunctorum animabus oratione iuuandis ſub pœna duorum carolenorum pro qualibet vice applicanda vt ſuprà.

TITVLVS OCTAVVS.

De Eccleſia Metropolitana.

CAPVT VNICVM.

VTraque dilecta Nobis in Domino eſt Eccleſia Matherana, & Acheruntina, Acheruntina, & Matherana, cum ex vtraque Diuina miſeratione, & Sedis Apoſtolicæ gratia nomen liceat aſſumere: Et Matherana quidem Sanctiſſimæ Deiparæ (quæ nigra ſed formoſa, quod appelletur in Canticis, ipſaque de ſe dicat: Nolite conſiderare, quod fuſca ſim, quia decolorauit me Sol) Brunæ nomine gaudens Viſitatione eiuſdem præcipuo colit

lit honore, cuius titulari nititur patrocinio: Acheruntina verò fortiſſimi Chriſti militis, & Diuinitatis eiuſdem acerrimi Sancti Martyris Canionis confiſa ſuffragijs; quem ſibi Patronum, & Titularem coaptauit, eundem quem habet propugnatorem in Cœlis, ſe ſperat habituram eſſe conſortem: Vtraque tamen varijs Dignitatum decoratur gradibus Archidiaconi, Archipresbyteri, & Cantoris: Sed Matherana pro Archidiacono habet Decanum, Acheruntina non habet Archipresbyterum: Inſuper vtrique plures deſeruiunt Canonici, Acheruntinæ octo, Matheranæ triginta.

TITVLVS NONVS.

De Immunitate Eccleſiaſtica, Eccleſiaſticarum Perſonarum.

CAPVT PRIMVM.

ET ſi multa pro Eccleſiarum immunitate Sacri Canones, & Generalia Concilia decreuerint, felic. record. tamen Greg. XIV. celebri illa ſua Conſtitutione, quæ incipit: Cum alias: omnia ad vnam tantùm formam redegit, quapropter dictam Conſtitutionem inuiolabiliter ſeruari volumus, atque mandamus: Præcipimus proindè, vt nullus laicorum cuiuſuis gradus præeminentiæ, dignitatis, & conditionis exiſtat, libertatem, & immunitatem Eccleſiaſticam, monaſteriorum, aliorumque piorum, ſacrorumque locorum, quoquomodo violare, lædere, aut infringere audeat, præcipuè in abſtrahendo ab eis aliquem reum, quàm etiam in arreſtando, proceſſando, aut fiſcalibus, ſiue laicalibus oneribus, exactionibus, aut impoſitionibus, vel collectis directè, vel indirectè quaſuis Eccleſiaſticas perſonas grauando, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Sanctiſſimo reſeruatæ: quam excommunicationem extendimus (nobis tamen reſeruamus) ad quoſcumque auxilium, conſilium, & fauorem dantes: in caſibus tamen permiſſis per dictam Conſtitutionem extrahendi aliquem, ſeruetur forma præſcripta in eadem Conſtitutione.

CAPVT II.

CVm autem ſæpiſſimè comperiamus, confugientes ad Eccleſias pro Aſilo illis taliter abuti, vt cum lectis intra eas dormiendo, coquinas, & commeſſationes faciendo, potius tabernæ quàm Eccleſiæ videantur, diſtrictè præcipimus etiam ſub pœna excommunicationis, vt nullus cum lecto reſideat in Eccleſia, neque cum armis ſub pœna amiſſionis illorum, nec in eis cibos coquat, nec aliquid indecens, aut profanum peragat. Vltra triduum verò nemo ex Eccleſiaſticis bannitos, & facinoroſos in Eccleſijs detinere audeat, ſed ſtatim illos moneat, vt poſt terminum iam dictum aliò diuertant, aliàs ad nos deferant, vt remedijs vtamur opportunis iuxta mentem S. Congr. expreſſam in literis expeditis de menſe Auguſti 1627.

CAPVT III.

OMnes Eccleſiaſticos etiam omnimoda immunitate gaudere, tàm quò ad perſonas, quàm quò ad bona, omnia iura clamant, tàm diuina, quàm humana, eamque illæſam inuiolatamque ſeruari prorſus curandum eſt. Et quidem quò ad perſonas, cum hæ laicali poteſtati nullo pacto ſubijciantur, præcipimus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, nè Officiales laici, Capitanei, Iudices, Actuarij, Birruarij, cæterique Miniſtri, Clericos, vt laicos capere, vel capi facere, vel illis habitum, aut bullas auferre, & ſic captos in ſuis carceribus detinere audeant; nec non ad id mandatum, auxilium, conſilium, & fauorem præſtare, niſi in caſibus à iure permiſſis, & cum vero animo ad nos remittendi, ac ſtatim noſtris Miniſtris conſignandi, quod debent cum effectu exequi infra ſpatium ad ſummum viginti horarum, idque omni qua decet decentia ob ſtatus reuerentiam; & ſi aliquando contigerit, eos etiam iniuſtè capi, non liceat, illos libere dimitti ab ipſis, ſed nobis, vel noſtris miniſtris conſignent ſub eadem pœna.

CAPVT IV.

NOtariorum, ſiue actuariorum malitia ſæpè accidit (dum pro verificandis delictis teſtes examinant) quod ſi quis Reus ab

ijſdem

ijſdem teſtibus Clericus nominetur, ipſi Clericum in actis non nominant, nec in examine ſcribunt, ſed vt laicum, ex quo (vltra falſitatem, quam perpetrant,) maximum, & Eccleſiaſticæ iuriſditioni, & Eccleſiaſticorum immunitati infertur detrimentum, cum deinde per ambages, & partium ſudores, ac diſpendia probandum ſit quod iam probatum foret; idcirco vt tam execrabili ſceleri, quantum in nobis eſt, opportuno occurramus remedio, declaramus, huiuſmodi Notarios, & Scribas incidiſſe in cenſuras, in ſacris Conſtitutionibus, & præcipuè in proceſſu Bullæ Cœnæ inflictas contra Eccleſiaſticam immunitatem perturbantes, Eccleſiaſticoſque ad laicale forum trahentes, adeò quod à nemine niſi à Romano Pontifice abſolutionis beneficium obtinere valeant: Quod Confeſſarij, tàm ſeculares, quàm regulares firmiter memoria teneant, & talis profeſſionis viros initio confeſſionis de tali ſcelere interrogent, vt ſi illos inquinatos repererint, à ſe expellant. In eaſdemque cenſuras declaramus incidere ad id mandatum, aut conſilium dantes. Nè autem de his præſertim decretis vllus poſſit eſſe ignorantiæ prætextus, præcipimus omnibus Parochis, & Rectoribus ſub pœna duorum ducatorum omnino exequenda, & Seminario applicanda, quatenus has duas præcedentes Conſtitutiones vulgari ſermone inter Miſſarum ſolemnia ter in anno Populo explicent, videlicet, Dominica prima Aduentus, Dominica Palmarum, & Dominica infra Octauam Corporis Chriſti.

CAPVT V.

QVò ad bona autem eorumdem Eccleſiaſticorum, in primis domus, quas tanquam proprias incolunt, vt Deo ſibique vacent, ab omni ſtrepitu ſeruitutis laicalis, & munerum immunes eſſe debent; mandamus igitur Sindicis, & Electis, ac cuicumque Officiali temporali, ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, nè audeant milites, vel ſatellites in eorum domibus hoſpitandos deſtinare.

CAPVT VI.

IMmunitate præterea pro ſuis animalibus ab immemorabili tempore, & iuxta Sacros Canones, & Sacræ Congr. reſcripta Clerici

rici perfruuntur, vt ſcilicet ad damni illati ab illis refectionem tantùm teneantur, & non ad pœnam. Quod ſi hanc Baiuli, alijque Officiales laici exigere præſument, excommunicationis gladio ferientur. At ſi quis Clericorum ſponte, vel quouis alio modo huiuſmodi pœnam laicis perſoluat, vltra pœnam ſuſpenſionis per annum ab officio, & beneficio, ad ſolutionem librarum centum ceræ albæ laboratæ Seminario applicandarum damnabitur. Cæterùm ad damnum prædictum Eccleſiaſtici eorumque animalium cuſtodes non poſſunt coram laico Iudice conueniri, vt declarauit Sacra Congreg. per infraſcriptas declarationes, videlicet: Al Vicario di Otranto 10. Giugno 1586. Si riproua l'ordine, che facendo danno gli Animali de'Clerici, e trouati dalla Corte ſecolare ſi paghi certa pena, della quale parte ſi applichi alla Corte Arciueſcouale, e parte alla ſecolare, eſſendo ciò contro la libertà Eccleſiaſtica: Item al Veſcouo di Cariati 28. Nouembre 1594. Le perſone Eccleſiaſtiche ancora per danni dati da loro Animali deuono eſſere conuenuti auanti il Veſcouo.

CAPVT VII.

CLericos non ſolùm pro bonis patrimonialibus, & ijs, ad quorum titulum ſacros ordines ſuſceperint; ſed etiam ratione bonorum ab ipſis emptorum, vel ſibi donatorum, immunes eſſe, tàm ex decretis ſacrorum Canonum, & Doctorum ſententijs, quàm ex declaratione Sacræ Congreg. clarè dignoſci poteſt; adeout neque ad eorum bonatenentiam teneantur. Declarationes autem ſunt Epiſcopo Polianen. die 20. Ianuarij 1629. Cum Vniuerſitas Ciuitatis Polianen, vt æs alienum ducatorum centum mille ſolueret, Presbyteros ad ſoluendum omnium bonorum ſuorum, non autem patrimonialium bonatenentiam cogere poſſe, per Sacram Congreg. facultatem ſibi impertiri ſupplicaſſet, Sacra Congreg. petitionem hanc, vtpotè Sacris Canonibus de directo contrariam reiecit. Item 20. Decemb. 1679. Al Vicario di Bari, che difenda il Capitolo della Catedrale dalla moleſtia de'Miniſtri Regij per il pagamento delle collette pro bonis emptis, & donatis.

Vectigalia igitur exigentes moneantur à Parochis inter Miſſarum ſolemnia, nè à perſonis Eccleſiaſticis Gabellas, Collectas, Decimas, aliaue cuiuſuis generis, & nominis laicalia onera, exactiones, aut impoſitiones exigere audeant, ſub excommunicationis pœna ipſo iure, in Bulla Cœnæ Domini inflicta. Clerici autem, qui dicta onera, etiam ſpontè ſoluerint, vel Gabellæ ſe ſubijcient, præter pœnas, & cenſuras à iure ſtatutas, viginti quinque ducatorum Seminario applicandorum, & per tres menſes carceris pœnas ſubibunt, cum eis non liceat renunciare priuilegijs Clericalis ſtatus; adeout neque per viam Eleemoſynæ ad onera vniuerſitatis ſoluenda aliquid impertiri poterunt, vt Sacra Congreg. Epiſcopo Squillacen 21. Maij 1598. Gli Eccleſiaſtici non contribuiſcono alle grauezze della Città, nè anco ſotto titolo di Elemoſina. Neque tandèm ab eis contribuendum eſt pro ſalario Phyſici, Chirurgi, vel Ludimagiſtri, quando ære publico ſunt conducti, ex reſcripto Sacræ Congreg. Epiſcopo Pannen 2. Auguſti 1619. Petente Vniuerſitate Lauretana, Eccleſiaſticos ad ſolutionem onerum pro Phyſico, Chirurgo, & Ludimagiſtro impoſitorum, attento quod illorum opera vtuntur, obligatos eſſe, declarari, Sacra Congreg. negatiuè reſpondit. Denique quod bona Hoſpitalium, & Confraternitatum ijſdem potiantur priuilegijs, ſic Sacra Congreg. reſcripſit Vicario Baren 30. Iunij 1617. Che non faccino moleſtare la Confraternità del SS. Corpo di Chriſto della Terra di Grumo dalli Miniſtri laici per la fida, che pretendono di trenta vacche, che detta Confraternità tiene. Vlterius hic ad notandum duximus eſſe, per nos etiam procedendum contra ſubditos noſtrorum ſuffraganeorum pro tuenda immunitate, & libertate Eccleſiaſtica, quando Epiſcopi, vel eorum Vicarij negligentes fuerint, vt practicauimus anno præcedenti contra nonnullos de regimine Ciuitatis Tricaricenſis, quos per publicos cedulones excommunicatos declarauimus, ob exequutionem ab eis factam de nonnullis Animalibus Monaſterij Monialium S. Claræ, contra quos cum noluiſſet procedere Vicarius Capitularis dictæ Ciuitatis, nos poſt trinas monitiones factas præfato Vicario, vt illos per cenſuras compelleret ad reſtitutionem executionis, iam enunçiatæ, eoſdem de regimine citari

fecimus ad dicendum cauſam, quare &c. & deinde expeditis, & affixis cedulonibus, declarauimus excommunicatos, & incurſos in cenſuras Bullæ Cœnæ, qua cauſa introducta Romæ, à Sacra Congreg. poſt multa fuit nobis tranſmiſſa Epiſtola tenoris ſequentis: Foris: Illuſtre, e Reuerendiſſimo Monſignor come Fratello: Bene in queſta Sacra Congregatione, eſſaminatoſi il proceſſo così della Corte Arciueſcouale di V. S. come della Veſcouale di Tricarico, ſi ſono approuate le Cenſure, ch'ella (ſupplendo alla negligenza di quel Vicario Capitolare) hà rilaſſato contro quei Sindici, & Eletti, per hauer eſſi accataſtato nel cataſto laicale gli Animali del Monaſtero di S. Chiara, e fatto eſſeguire vna morra di porci del medeſimo luogo pio, la onde rendendoſi nulla l'aſſolutione, che li ſudetti Sindici contro la propria forma della facoltà della medeſima Sacra Congregatione hanno eſtorta dal prefato Vicario Capitolare, V. S. potrà in virtù della facoltà, che con la preſente lettera ſe le communica, aſſoluerli gratis nella forma conſueta, ogni volta però, che le ſudette Religioſe ſi trouino reintegrate di tutti li danni patiti, e ſiano ſtati leuati dal cataſto laicale li loro Animali, così veda contenerſi, & io me l'offero. Roma 22. Settembre 1682. Come Fratello affettionatiſſimo Ceſare Cardinale Fachenetti. I. Patriarca di Antiochia Segretario. Monſignor Arciueſcouo di Matera.

TITVLVS DECIMVS.

De Bonorum Eccleſiaſticorum Adminiſtratione.

CAPVT PRIMVM.

QVanta cura adhibenta ſit circa adminiſtrationem bonorum Deo dicatorum, quiuis facilè exiſtimare poterit, qui cogitauerit, tali officio deſtinatos rationem ipſi Domino reddituros; Et quia multi ſunt, qui proprium lucrum ex Eccleſiarum iactura affectare non erubeſcunt, hoc malum coercere volentes, diſtrictè præcipimus, adhoc munus peragendum perſonas prudentes, timoratas, & legales eſſe eligendas; nam bona ipſa, iura, res actiones cum plerumque patrocinio careant, miniſtrorum incuria dilapidantur, & pereunt, & interdum

dum deperditis etiam ſcripturis, actiones, & iura Eccleſiarum facilè confunduntur.

Inhærentes præterea Conſtitutionibus Synodalibus noſtri Prædeceſſoris, mandamus, inuiolabilitèr ſeruandum ſub pœna viginti ducatorum Seminario applicandorum, vt Capitula omnia, & Beneficiati, necnon Hoſpitalium, Confraternitatum, Montium Pietatis, Monaſteriorum Monialium, aliorumque Piorum locorum adminiſtratores, infra tres menſes, à Synodi huius publicatione, expenſis eorumdem locorum, noua conficiant inuentaria (ſi illa non habeant confecta à publicatione vltimæ Synodi Diœceſanæ) cum adnotatione omnium bonorum ſtabilium, & mobilium, & vaſa ſacra, veſtes, & ſimilia omnia, ac ſeſe mouentia in eis apponant diſtinctè. Item fundos, agros, domos, cenſus, redditus, iura, actiones, & cætera alia, ad prædicta loca quomodocumque ſpectantia, cum adnotatione qualitatum, quantitatum, confinium, ſituationum, reſponſionum, & nominum paritèr detinentium deſcribant; & nobis, vel noſtro Generali Vicario poſt alium menſem oſtendant, vel oſtendere faciant, ſub pœna prædicta.

CAPVT II.

INſuper procuratores, adminiſtratoreſque Capitulorum annis ſingulis à Capitulo, in qualibet Eccleſia ſtatuto tempore, more ſolito eligantur, & in Noſtra Metropolitana Matherana maior procurator Capituli, ſicuti & procuratores minores, quos vocant Saxi Caueoſi, & Saxi Bariſani ſucceſſiuè vt moris eſt, & non niſi per circulum (vulgò per ringo) eligantur, incipiendo ab ijs, qui prius participes fuerunt maſſæ communis Capitularis, & deſcendendo gradatim ad alios inferiores, nemine excepto, niſi qui iure, & conſuetudine excipiuntur; primo circulo tamen expleto, iterum à primis incipiatur, hocque ad ſeruandam æqualitatem, quod ſi ſecus factum fuerit, electio ipſo iure ſit nulla. Verùm ſi contigerit minorum procuratorum huiuſmodi officium immediatè poſt adimpletum munus alterius adminiſtrationis eiuſdem Metropolis, quod frui ſolet vacatione trium annorum ſubſequentium, ſaltus fiat ad ſubſequentes, & elapſo trienio, adimpletoque munere translato per omiſſum, circulus idem gradatim protrahatur, perficiatur, & iterum, at-

que iterum modo, quo ſupra incipiatur: Quò ad Adminiſtratores verò, & Procuratores quarumcumque Capellarum, & locorum piorum, ſeruetur omnino diſpoſitio S. C. T. ſeſſ. 22. de Reformat. cap. 8. & 9.

CAPVT III.

Præfati omnes, redditis rationibus, quotannis mutentur, & nullo pacto confirmentur ſine noſtra expreſſa licentia, nè diuturnum aliquorum officium illis aliquod in dictis locis dominium videatur detuliſſe. Non eligantur autem debitores, aut filij eorum vllo modo. Procuratores prætcrea Capitulorum curent, vt antequam diuidatur maſſa communis Capitularis, nota diſtincta, & clara totius introitus, & omnium expenſarum, ſeu totius exitus publicè in Sacriſtia affigatur, ad hoc vt omnibus innoteſcat. Et indiuiſionibus faciendis nemo audeat, quamuis ſit antiquior, ſibi adiudicare portionem magis explicitam, relicta iunioribus minus exigibili, ſed ſeruetur æqualitas in omnibus ſub pœna Noſtro arbitrio reſeruata.

CAPVT IV.

PRocuratores Capitulorum ſingulis ſaltem quatuor menſibus, exactum inter participantes diſtribuant pro rata: Procuratores verò noſtræ Metropolis, & aliarum Parochiarum Vrbis Matheranæ infra annum participantibus non ſoluant vltra ducatos viginti quinque computatis omnibus, quæ ijdem participantes Capitulis debent pro domorum, aliorumque ſtabilium conductione, cenſibus, & ſimilibus, ſub pœna ducatorum quinque ſoluenda tàm per Procuratores, vltra ſummam prædictam dantes, quàm per recipientes, & vt faciliùs præmiſſa exequantur, mandamus Procuratoribus minoribus, quatenus abſque licentia in ſcriptis Procuratoris maioris nihil participantibus ſoluant, nec permittant, vt ſibi ipſis aſſumant, & in librum referant quod ab alijs debetur; idemque eſt ac dicere, vt vulgo dici ſolet, (paſſare alla parte) ſub eadem pœna incurrenda, tum per Procuratores, tum per participantes, applicanda pro vt etiam prædicta, Seminario. Rationes autem debiti, & accepti iuxta laudabilem conſuetudinem, tùm Capituli Metropolitanæ,

næ, tùm aliarum Eccleſiarum Ciuitatis prædictæ, quam vocant, l'Impiſo, præcipimus haberi à feria ſecunda Dominicæ ſecundæ Aduentus vſque ad Feriam quartam incluſiuè.

CAPVT V.

ADuertant rationales, vt debita antecedentium nouis aggregent adminiſtratoribus, nè Eccleſiæ, locauè pia plures debitores agnoſcere cogantur, & qui debitor remanſerit infra menſem in manibus ſucceſſoris cum effectu reddat quod debet ſub pœna interdicti ipſo facto. Imo declarabitur incurriſſe in pœnas, & cenſuras à S. C. T. contra illicitos bonorum Eccleſiaſticorum detentores inflictas ſeſſ. 22. cap. 11. de Reform. Caueant autem noui adminiſtratores ſub pœna ducatorum viginti Seminario applicanda, ne fides, ſeù Apocas de recepto faciant prædeceſſoribus de eo, quod verè, & realitèr non receperint.

CAPVT VI.

DVm ſunt locanda bona piorum locorum, ſchedula apponatur in valuis Eccleſiæ, ſaltem antè dies quinque (quod tali die accendetur candela) & deinde ſtatuto diè ad extinctum candelæ concedantur. In alienatione verò ſeruetur quod in ſequenti titulo ſtatuere duximus. Quod ſi coniuncti vſque ad quartum cum Procuratoribus conduxerint bona prædicta, aduertant, ne damnum inferant locis prædictis, & quauis fraude & colluſione ceſſante, tantum ſit pretium locationis, quantum alijs locari ſolitum fuit, aliàs damnabitur Procurator ad intereſſe, & ad alias pœnas noſtro arbitrio reſeruatas.

CAPVT VII.

INſuper vltra inuentarium, quod in principio huius tituli confici mandauimus, habeant adminiſtratores omnes piorum locorum, & beneficiati librum diarium, in quo adnotentur omnes donationes, teſtamenta, legata, contractus, alienationes, & ſcripturæ, tùm publicæ, tùm priuatæ, ſpectantes ad Eccleſiam, & quicquid in dies ad eamdem obuenerit, cum expreſſione temporis, perſonarum, tituli, oneris, & Notarij nominis, qui con-

tractum ſtipulauit, qui quidem liber diligenter conſeruetur, nobis exhibendus ad recognoſcendum in qualibet viſitatione, ſub pœna ducatorum decem Seminario applicanda.

TITVLVS VNDECIMVS.

De Iuribus, & Rebus Eccleſiæ non alienandis.

CAPVT PRIMVM.

SVmmus Pontifex Paulus II. in Extrauag. Ambitioſæ de Rebus Eccleſ. non alienand. vltra id, quod Sacri Canones ſtatuere, expreſsè prohibuit rerum Eccleſiaſticarum alienationem, non factam, concurrentibus aliquibus conditionibus cum Apoſtolico aſſenſu. Conditiones autem, quæ requiruntur vt talis aſſenſus detur, ſunt neceſſitas, vtilitas, commoditas, & pietas Eccleſiæ, cuius bona ſunt alienanda cum aſſenſu prædicto, alias vltra nullitatem contractus, tàm alienantes, quàm recipientes excommunicationem incurrant.

Notandum tamen eſt, per Sacros Canones conceſſam eſſe facultatem Epiſcopis aſſentiendi ſuper alienatione, & conceſſione bonorum Eccleſiæ per Cap. terrulas 12. Quæſt. 2. vſque ad aliquam ſummam, quæ fuit taxata per S. Congreg. Epiſc. die 22. Maij 1601. aſcendere ad ſcuta viginti quinque. Noſtra autem Curia Archiepiſcopalis aſſenſum præſtare ſolet ſuper re valoris ducatorum triginta, præcedentibus alijs ſolemnitatibus, vt ſupra requiſitis, ſuper quibus monemus noſtros Officiales, vt cum magna cautela, & maturo conſilio procedant in verificanda vtilitate Eccleſiæ alienantis.

CAPVT II.

BOna quæcumque ſtabilia, quæ ſunt ſuppoſita cenſibus, & redditibus quarumcumque Eccleſiarum, & locorum piorum, deinceps non alienentur, niſi facta mentione in inſtrumento alienationis de cenſu, ac ipſius quantitate, & cui Eccleſiæ ſunt reddititia, & capitale cenſus remaneat penes emptorem, nec alienentur pro franchis, & ſine onere, ſi cenſus adſit, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, qua pœna etiam teneatur Notarius,

tarius, qui inſtrumentum conficit, & tàm emptor, quàm venditor, aut quiuis alius alienans, & qui rem habuerit quouis titulo, qui debent certiorare Rectorem Eccleſiæ, cuius eſt cenſus infra menſem, vt omnia notentur in libro eiuſdem Eccleſiæ pro conſeruatione iurium illius.

TITVLVS DVODECIMVS.

De Teſtamentis, ac Legatis pijs.

CAPVT PRIMVM.

QVia Epiſcopi per decretum S. C. T. omnium piarum diſpoſitionum, etiam tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegati executores exiſtunt, ideò nè piæ Fidelium diſpoſitiones aliena fraude, malitia, aut auaritia debitæ executioni demandari negligantur, præcipimus ſub excommunicationis pœna omnibus Notarijs noſtræ Diœceſis, vt deinceps quarumuis diſpoſitionum, tam in vltima voluntate, quàm inter viuos, legatorum, fideicommiſſorum, aut donationum nobis, vel noſtro Generali Vicario, aut Rectori illius Eccleſiæ, in cuius beneficium factæ fuerint, infra quindecim dies poſt illarum ſtipulationem, notitiam præbeant authenticam, & ſi per ſcripturas priuatas factæ ſint, qui ſcripturam conficit, id reuelare teneatur vt ſupra, ſub pœna iam dicta, vt celeri earum executioni proſpicere valeamus.

CAPVT II.

PRæſumere quis non audeat quoſcumque diſponentes à propoſito diſponendi ad pias cauſas auertere, ſub pœna eadem excommunicationis, neque illos deterrere, aut impedire quouis modo. Illi verò, qui tenentur, dum poſſunt, dicta legata, piaſque diſpoſitiones infra duos menſes à die mortis teſtatoris non adimpleuerint, ipſo facto ſint interdicti; quod ſi infra alios duos menſes adhuc non ſatisfecerint, excommunicationis pœnam ſubibunt, à qua non abſoluantur, niſi nedum legatorum, ſed & damni ex dilatione ſequuti reſtitutione facta.

DEmùm omnibus innoteſcere facimus, ab antiquis temporibus, de conſueto, numquam interrupto ſtylo, in hac noſtra Diœceſi laudabilem eſſe conſuetudinem diſponendi per nos ad pias cauſas pro decedentibus ab inteſtato, quam approbamus, & obſeruari mandamus. Comprobata enim fuit per decretum Sacræ Congreg. iuſſu felic. record. Clemen. VIII. relatum in Traxi Archiep. Neap. cap.96. Et ex declaratione S.C. Interpetrum ad ſupplicationem Epiſcopi Triuentini in viſitat. limin. Apoſt. anno 1598. die 20. Februarij. Modus autem faciendi ſimiles diſpoſitiones habetur ex alio decreto S. Congreg. Epiſcopo Nucerino ſub die 7. Iunij 1594. Per hæc verba: Viene approuata la conſuetudine, che il Veſcouo faccia il teſtamento ad pias cauſas, per quelli, che muoiono ab inteſtato con queſte conditioni. Primo: ſi faccia con paterna diſcretione, conſiderando la qualità della perſona, facoltà, fameglia; & eſſercitio. Secondo, che col conſeglio degli heredi medeſimi ſi eſſegua la diſpoſitione predetta, non vſando la forza; ſe la mora non foſſe colpeuole, ò gli heredi predetti non contradiceſſero, nel qual caſo poſſono eſſere conſtretti da gli Ordinarij, etiandio con le cenſure in ſubſidium. Terzo l'applicatione ſi faccia à quei luoghi, ò vſi pij, a'quali verisimilmente il defonto haueua maggiore inclinatione, e diuotione. Quarto, che il Veſcouo, & i ſuoi Miniſtri in qualunque modo non riceuano alcuna coſa per tale diſpoſitione, ancora per ragione di quarta. Omnes itaque Curati ſuper prædictas S. C. regulas de talitèr decedentibus nos certiores reddant, ſub pœna trium ducatorum Seminario applicanda, vt poſſimus animabus eorumdem conſulere, & diſponere, quod melius videbitur.

TITVLVS DECIMVSTERTIVS.

De Funeribus, & Sepulturis.

CAPVT PRIMVM.

ET ſi non locus ſepulturæ, nec pompa exequiarum, ſed opera bona ad animæ ſalutem attendantur; attamen quia, & ſola-

tium

tium viuorum eſſe poteſt, & ipſorum quoque defunctorum iuuamen, vt Fidelium cadauera maiori, qua decet pietate efferantur, mandamus omnibus, ad illam funeralem pompam acceſſitis, ſi Presbyteri, vel Clerici ſint, vt veſte talari, & ſuperpelliceo induti, cum bireto, ſine pileo, aut pallio, excepto pluuiali tempore, congruo proceſſionis ordine, bini, pia, & conſona voce pſalmos recitantes accedant, fugiantque colloquia, & ſic attentè, ſic compoſitè, ſic religiosè ſe gerant, vt populus ad orandum pro defuncto inuitetur; quod ſi ſecus fecerint, non de eleemoſyna debita percipient, vltra pœnam arbitrio noſtro reſeruatam. Ad tollenda autem cadauera, nec ante ortum Solis, vel poſt occaſum, neue inter Miſſarum ſolemnia, nec abſque proprij Parochi licentia, & ad minus poſt ſex horas poſt animæ exhalationem accedant, & ſepulturæ nè tradantur antè viginti horas poſt mortem.

CAPVT II.

EXequiarum verò, ſepulturæ, & anniuerſariorum cauſa quicquam paciſci, aut exigere, quod ſimoniacæ labis præſeferat ſuſpicionem, enixè prohibemus; pias tamen conſuetudines circa eleemoſynas ex funere percipiendas nullatenus abrogamus. Et nè cadauera miſerabilium perſonarum ob paupertatem à ſepeliendo retardentur, Curati de defuncti paupertate certiores facti, gratis, & amore Dei ſepeliri curent.

CAPVT III.

QVi in vltima infirmitate non fuiſſe confeſſus, aut ſaltem in præcedenti Paſchate præcepto Eccleſiæ circa Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ Sacramenta non ſatisfeciſſe conpertus ſit, Eccleſiaſticæ ſepulturæ non tradatur, ſic etiam mortui in notorio delicto, aut in manifeſto damnationis ſtatu. Nemo autem præſumat, ex aliqua, ſiue Seculari, ſiue Regulari Eccleſia cadauer perpetuæ ſepulturæ traditum abſque noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij in ſcriptis licentia aliò aſportare, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, nobis reſeruatæ, quam etiam incurrant, qui abſque licentia, vt ſupra de vna domo ad aliam ſub quouis prætextu ante tumulationem transferunt cadauera.

Pro

Pro capiendis verò inditijs à Curijs laicalibus, nullo modo exhumari poſſint ſub pœna vigintiquinque ducatorum Seminario applicanda, & in ſubſidium excommunicationis, cum hoc vetitum ſit iuxtam reſcriptum S. Congreg. Epiſcopo Callien. 27. Nouembris 1619.

CAPVT IV.

NVllus præſumat prohibere cuique quouis prætextu, nè ad ſui libitum ſepulturam eligere valeat, nec ad eam eligendam in ſpeciali loco aliquo pacto, aut iuramento inducere, ſub excommunicationis pœna, ſed cuiuſque liberæ voluntati relinquat, in qua maluerint Eccleſia tumulari; tempore tamen delationis Sanctiſſimi Viatici, ad Parochi interrogationem hæc voluntas eſt explicanda coram teſtibus, per ægrotos, qui poſſunt ſe remittere arbitrio alterius, qui ſtatim coram Parocho, & teſtibus electionem facere debet, confirmandam per ægrotum, aliàs electio erit nulla, & defunctus in propria Parochia ſepelietur, niſi fuerit aduena, domicilium non habens, qui ſi mori contigerit, ſepeliendus erit in Metropolitana Eccleſia in Vrbe, & in maiori in Diœceſi, Pater verò pro minore duodecim annorum ante illius electionem facere poteſt, alitèr in propria Parochia erit aſportandus, vt reſcripſit S. Congreg. Epiſcopo Fulginaten. 7. Octobris 1578.

CAPVT V.

PRomiſcuè omnes non ſepeliantur, vnde eſſe debent ſeparatæ, & diuiſæ inter ſe ſepulturæ Sacerdotum, Clericorum, Laicorum, & Paruulorum baptizatorum; procul ſint à funeribus fletus, & lamentationes mulierculæ pretio conductæ, ſub pœna excommunicationis incurrendæ, tàm per ipſas lamentatrices, quàm per conducentes. Sitque Parochi munus hoc publicare decretum; abſtineant ſe Eccleſiaſtici omnes ſub eadem pœna in morte alicuius Monialis, ſiue alterius perſonæ regularis, quantumuis coniunctæ à luctuoſis veſtibus; pariterque tàm ipſi, quàm ſeculares à luctuoſis conqueſtibus in Eccleſijs, dum funera Monialis, vel regularis huiuſmodi celebrantur.

CAPVT VI.

DVm Summus Pontifex, vel Archiepiſcopus proprius ex hac vita migrare contigerit, in omnibus noſtrarum Metropolitanarum, & totius Diœceſis Eccleſijs, ſolemnis Miſſa, ac etiam priuata ab vnoquoque Sacerdote celebretur pro animabus illorum, & iuxta Romani Cæremonialis diſpoſitionem, quotannis pro anima prædefuncti Archiepiſcopi dies anniuerſarius habeatur, & poſt commemorationem omnium Fidelium defunctorum immediatè pro Archiepiſcoporum, & ſucceſſiuè pro Dignitatum, Canonicorum, Sacerdotum, ac Clericorum omnium prædefunctorum animabus, noſtræ Diœceſis anniuerſarium celebrari præcipimus.

CAPVT VII.

CAdauer Sacerdotis Sacerdotalibus veſtibus inductum in feretro ad Eccleſiam deferri volumus, & ſaltem cum alba ſepeliatur; pro eo autem conſacerdotes illius Eccleſiæ, in qua defunctus adſcriptus erat Sacrum faciant gratis pro vna vice, & Officium ſolemne celebrare teneantur: Et ſi fuerit Canonicus, omnes Canonici poterunt celebrare tres Miſſas, quas etiam celebrabunt pro Archiepiſcopo, cum ipſe alias tres pro Canonico, aut celebrabit, aut celebrare faciet. Hortamur autem omnes in Domino, vt hanc piam diſpoſitionem hilari animo amplectantur, & exequantur, conſiderantes ex hac vita diſceſſuros, nec abſque ſuffragiorum indigentia, & eadem menſura, qua alios menſi fuerint, remetiendum eis, iuxta illud: Quid feciſti, hoc expectes, & oratio mea in ſinu meo conuertetur.

CAPVT VIII.

HAbeat quilibet Parochus librum, in quo mortui eius Parochiæ adnotentur, iuxta formulam Ritualis Romani, ſub pœna carolenorum vigintiquinque Seminario applicanda.

TITV-

TITVLVS DECIMVSQVARTVS.

De Proceſſionibus.

CAPVT PRIMVM.

AD ſupplicationes, ſeù proceſſiones generales, tàm ex præcepto S. Matris Eccleſiæ, quàm alia publica cauſa, à nobis, prout occaſio ſuadebit, declaranda, iuxta formam Cæremonialis Epiſcoporum ſolemni ritu celebrandas, vt omnia ad Dei laudem, animarumque ſalutem dirigantur, Magiſter Cæremoniarum omnia ordinatim diſponat. Et vt omnis prorſus tollatur occaſio diſſenſionum, talis ſeruetur ordo in procedendo: Primò incedant Confraternitates ſingulæ, ſuum vnaquæque locum capiens, quem ſibi de more Magiſter Cæremoniarum aſſignauerit, deinde Regulares, iuxta Conſtitut. Greg. X. ſubſequantur; poſteà Clerus Secularis, ità tamen inter ſe diſtinctus, vt præcedentibus omnibus ſuo loco, ſacris vniuſcuiuſque Parochiæ vexillis, Clerici, Subdiaconi, Diaconi, & Presbyteri, bini, ſeruata cuiuſque Dignitate, ordinis, & promotionis antiquitate procedant: Poſt Clerum Reuerendi de Capitulo ſubſequantur, habita ſimilitèr inter eos, & Dignitatis, & Ordinum ratione.

CAPVT II.

CVm contigerit, tales proceſſiones generales fieri quacumque ex cauſa, conueniant omnes; tàm Clerici Seculares, quàm Regulares, cuiuſcumque Ordinis cum Confraternitatibus laicorum in noſtra Metropolitana Eccleſia, à qua ſemper primum procedendi initium ſumant, & egrediantur, & ad illam, vt decet, etiam in Proceſſionibus Rogationum reuertantur; non ſolum enim Proceſſionem non conuenit hic illucque diuidere per vicos, & Plateas, ſed ſic etiam ſeruatum, & ſtatutum reperimus in multis Conſtitutionibus Synodalibus noſtrorum Prædeceſſorum, & præcipuè in illis emanatis per Archiepiſcopum de Rubeis, & publicatis, ac impreſſis Romæ de anno 1608. in Titul. de Proceſs. folio 123.

CA-

CLerici omnes, etiam prima tonſura inſigniti, induti ſint veſtibus talaribus, ſuperpelliceo mundo, Clericali bireto, ac alijs Sacris indumentis; prout ordini, ac muneri cuiuſque conueniet, ordinatè etiam, deuotè, & honeſtè incedant, abſque vanis colloquijs, pſalmis, hymnis, alijſque ad rem accomodatis, atque præſcriptis operam dantes, non tàm more, quàm etiam corde: Similiter & Confraternitates laicorum omnes cum Sacris armutijs, cæteriſque pijs inſignibus, etiam ſi faces in Proceſſione SS. Corporis Chriſti deferant, accedere teneantur. In tali autem Proceſſione Solemnitatis Corporis Chriſti, & quotieſcumque SS. Eucharíſtiæ Sacramentum circumferri contigerit, omni induſtria, & diligentia curandum eſt, vt tantum Sacramentum magnificentiùs, & honorificentiùs, quàm fieri poterit deferatur: cum per Plateas pergit, obſerentur officinæ, & apotecæ omnes, viæ purgentur omni immunditia, & parietes, quò ad fieri poteſt ſericis, vel pannis ornentur, quique in domo ſunt deſcendant, & genuflexi piè, & deuotè, tàm magnum, atque tremendum SS. Euchariſtiæ Sacramentum adorent, ac Proceſſionem ſubſequantur: In qua diligentèr, & accuratè, & ſtudioſè omnia exequantur, quæ in Cæremoniali Epiſcoporum habentur.

TITVLVS DECIMVSQVINTVS.

De Sacramentis in genere.

CAPVT PRIMVM.

COEleſtem illum infinitæ æſtimationis, & veræ bonitatis Theſaurum Deus Optimus Maximus aperire cupiens, inſignum ſui amoris eximij Sacroſancta Eccleſiæ Sacramenta, tanquam inſtrumenta inſtituit, vt per ea inextimabiles diuitias nobis retribueret, eſſeque participes æternorum bonorum faceret, omni igitur, qua decet reuerentia, puritate, & ſanctitate illa ſuſcipi, tractari, atque adminiſtrari neceſſe eſt, nè ea, quæ in donum data ſunt, ſuſcipientium culpa, & adminiſtrantium incuria, in iudicium tranſeant animarum; munda igitur ab omni labe pecca-

peccati mortalis conſcientia ſuſcipiantur, & adminiſtrentur, ſeruatis in omnibus Ritu, & Rubricis noui Ritualis Rom. ſub Paulo V. Pont. Max. editi, quas Rubricas ediſcere omnes teneantur, qui militiæ Cœleſti adſcripti ſunt; ad Sacramentorum namque adminiſtrationem, imò ad Sacerdotis Dignitatem nullatenus admittentur, ſicuti nec ad aliorum Sacrorum Ordinum ſuſceptionem, qui formas, materias, cæteraſque partes Sacramentorum memoriæ mandarè non curauerint, & addiſcere practicabiles, & communes caſus (vt ſi contigerit non errent) ſaltem ex Rubricis eiuſdem Rit. Rom. & etiam ea, quæ in Miſſali habentur, in promptu habere ſtudeant.

CAPVT II.

VOcati ad Sacramenta miniſtranda, quacumque diei, vel noctis hora, Parochi, aut quilibet alius Confeſſarius, vel ſimplex etiam Sacerdos in caſu neceſſitatis, abſque vlla mora accedant. Et ſi eorum negligentia, ſine ſacramentorum ſuſceptione aliquis ex hac vita migrare contigerit, vltra reatum grauiſſimi ſceleris, grauitèr etiam à nobis punientur.

CAPVT III.

SAcramentalibus, quæ pro materijs, & vſibus Sacramentorum tantum ſunt inſtituta, nullo prætextu, etiam pietatis, & deuotionis quis abutatur, nec pro medendis infirmis, multoque minus pro ſuperſtitionibus, & maleficijs, ſub pœna excommunicationis ipſo facto. Pro receptione autem Sacrorum Oleorum, à nobis quotannis conſecrandorum, Curati mittent aliquem Clericum, & ſi poterit in Sacris conſtitutum, qui ſit probatæ vitæ, & deſtinati ad hoc Clerici nullo modo renuant ſub pœna trium menſium carceris. Deputatus verò ad illa diſtribuenda, librum habeat, in quo propria manu ſuſcipientis, iſtius nomen, & cognomen adnotari curet, & pro quo loco illa ſuſcipiat, qui liber in noſtro Archiuio reponatur.

TITV-

TITVLVS DECIMVSSEXTVS.

De Sacramento Baptiſmi.

CAPVT PRIMVM.

PRimum locum inter Sacramenta obtinet Baptiſmus, & maximè neceſſarius eſt, cum ſine eo nemini pateat aditus ad Cœleſtem Patriam, niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non poteſt introire in Regnum Dei; ad originalis namque maculæ deletionem, quæ in præuaricatione Adæ contracta, per propagationem in omnes ita transfundebatur, vt vniuerſi naſcerentur filij iræ, & in cunctos mors pertranſierit, Redemptor noſter Chriſtus Ieſus Baptiſmi Sacramentum inſtituit, & ob inde ianua Sacramentorum, & prima poſt humanæ naturæ naufragium tabula meritò à Sanctis Patribus appellatur.

CAPVT II.

DVm ſolemnitèr tale Sacramentum in Eccleſia miniſtratur, ad Parochum ſpectat; nec alius Sacerdos ad hoc ſe ingerat, niſi de Ordinarij, vel eiuſdem Parochi licentia, à quo etiam examinandus eſt prius de neceſſarijs ad illud ritè, & rectè miniſtrandum, ſitque ſemper, quicumque ſic Baptizet ſuperpelliceo, & ſtola indutus; in caſu verò neceſſitatis propter imminentem infantis mortem, Presbyter Diacono, & deinceps ſuperior inferiori Clerico, ijſque deficientibus, vir mulieri in miniſtrando præferatur, niſi forte baptizandi formam ignorent digniores, vel niſi parientis aliud ſuadeat honeſtas.

CAPVT III.

IN admittendis ſuſceptoribus, ſiue patrinis iuxta decretum Concil. Trident. ſeſſ. 24. cap. 2. de Reformat. præcipimus, non aſſumi, niſi vnum virum, vel ad ſummum vnum, & vnam; tales verò ſuſceptores à Parocho moneantur, eos teneri Fidei rudimenta ſuſceptos edocere, illoſque imbuere Catholica Fide, alijſque ad ſalutem neceſſarijs. Et quod in huiuſmodi Sacramento Baptiſmi ſpiritualis cognatio contrahatur inter leuantes,

tes, & leuatum, ſeu baptizantem, & baptizatum, eiuſque Patrem, & Matrem, quæ matrimonium inter eos impedit, & dirimit, aduertant etiam, vt nemo extra caſum neceſſitatis, qui decimum quartum ſuæ ætatis annum non excedat, aut excommunicatus, & publicus peccator, vel qui Fidei rudimenta ignoret, Pueros, vel Puellas ex ſacro fonte ſuſcipere permittatur.

CAPVT IV.

QVod autem in hoc grauiſſimo negotio, & Sacramento ad ſalutem neceſſario validè miniſtrando magis vrget, erit inſtruere Obſtetrices, quæ nullo pacto exerceant abſque noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij in ſcriptis licentia, præuia Parochorum approbatione, ſub pœna carolenorum triginta Seminario applicanda, & in ſubſidium excommunicationis, præſtito etiam corporali iuramento, gratis præſtandi auxilium pauperculis mulieribus. Attamen curare debet Parochus, vt ſciant Primò: An extra caſum neceſſitatis poſſunt baptizare. Secundò: Caſum neceſſitatis eſſe ſi adſit probabile periculum mortis Infantuli, & de facili perſona Eccleſiaſtica, vel Vir haberi non poſſit, excepto caſu honeſtatis ob partum nondùm editum. Tertiò: Nè morentur in Interrogatione nominis imponendi, nec in inquiſitione an ſit mas, vel fœmina, ſi neceſſitas vrget. Quartò: Formam ab eis (imò & à Rudibus viris) proferendam eſſe vulgari ſermone, videlicet: Io ti battezzo in nome del Padre, e del Figlio, e dello Spirito Santo. Quintò: Materiam in his caſibus ſufficientem eſſe aquam naturalem, etſi deſint ſal, & olea ſacra; aduertantque verba proferre eodem tempore, quo aquam effundant, adeòquod carnem, ſiue cutim capitis lauent cum intentione faciendi, quod Eccleſia Catholica intendit. Sextò: Cum dubium eſt an Infans viuat, nec ne, baptizetur ſub conditione, ſi viuat, & non aliàs, quæ conditio ſufficit, ſi ſit in mente baptizantis, etiam ſi verbis non exprimatur. Septimò: Cum Infantis pars aliqua, ſiuè membrum aliquod materno egrediatur aluo poteſt, & debet baptizari effundendo aquam per Obſtetricem, aut aliam fœminam ſuper partem illam iam editam, ſed ſi poſteà totum corpus, vel tantum caput (durante eodem periculo mortis.) egrediatur, baptizandus eſt iterum ſub conditione. Dubitant enim Doctores, an baptiſmus colla-

collatus non in capite ſit validus? ſi verò in capite non reitcrabitur.

CAPVT V.

BAptiſmalis ablutio in longum non protrahatur, ideò infra trium dierum ſpatium ad ſummum ad Baptiſmum ſuſcipiendum infantes ad Eccleſiam adduci mandamus; ad euitandum autem enorme peccatum, & irregularitatis notam, quam ipſo facto incurrunt Sacerdotes in caſu neceſſitatis ſemel Baptizatos rebaptizantes, ipſos in Domino monemus, vt antequam ad baptizandum accedant, diligenter inueſtigare procurent, an certum ſit, vel incertum, infantem fuiſſe, vel non fuiſſe baptizatum, & ſi pro certo compererint fuiſſe baptizatum, à baptizando abſtineant, ac reliqua tantùm de more Eccleſiæ ſuppleant: Si res in dubium reuocetur, ſub conditione baptizent, ſub hac forma: Si non es baptizatus ego te baptizo in Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. Infantes verò expoſitos nullum baptiſmi ſignum habentes, pariter ſub conditione, vt ſupra conuenit baptizare.

CAPVT VI.

CVrent Parochi, & Sacerdotes baptizantes, nè Infantulis turpia, aut Gentilium, aut impiorum hominum, vel etiam Veteris Teſtamenti nomina apponantur, ſub pœna baptizanti ducatorum decem, Seminario applicanda, ſed illorum, qui Sanctitate, & Chriſtianis virtutibus floruère, vt non ſolùm re ipſa, ſed etiam nomine Fideles ab Infidelibus diſtinguantur, & ad eorum virtutes, quorum nomina referunt, imitandas, inflammentur. Moneant prætcrea Obſtetrices, vt ſub pœna excommunicationis abſtineant ſe ab omnibus vanis, & ſuperſtitioſis obſeruationibus, dum Infantem deferunt ad Baptiſmum: Inſuper nè ſal benedictum ab aliquo extrahatur, ſed penes Eccleſiam remaneat, vt omnis ſuperſtitionis occaſio amputetur: Librum habeant Parochi, in quo deſcribantur, Sacerdos, qui baptizauit, nomina baptizati, Parentum, Compatris, & Commatris, dies, menſis, & annus, ad præſcriptum noui Ritualis Romani: Denique iniungat Parentibus Baptizati, vt Infantem, ante decimum quintum menſem expletum, in lecto apud ſe dor-

 mire

mire non faciant, ſub pœna excommunicationis, quam ipſo facto volumus incurriſſe, ſi inde Pueri ſuffocatio ſequatur. Puerperæ verò, cum primum Domum exierint, Deo gratias agant de Prole ſuſcepta, & Eccleſiam adeant, Sacerdotalem benedictionem accepturæ.

CAPVT VII.

ADſit in omnibus Eccleſijs Parochialibus Fons Baptiſmalis lapideus, decentèr ac fabrefactus, patenti loco propè Ianuam collocatus, capax, & concauus, ſitque ſupra Fontem Ciborium ex ligno nuceo, vel alio non facilè corruptionis obnoxio, ornatè elaboratum, quod vndique circum ſeptum ex vna, vel altera parte tantùm ſeris, atque clauibus poſſit claudi. Ciborium ipſum conopeo lineo colorato ad arcendas pulueres operiatur, ex interiori parte, vel ſerico rubro, ſi fieri poteſt, prò Sacramenti decore contegatur. Vas vnum, vel ex Argento, vel ex Auricalco, cum manubio, vel peluis ſaltèm cretacea, ad aquam in Pueri caput effundendam ibidem conſeruetur. Adſit præterea capſula cum duobus vaſibus Argenteis, vel Stamneis, in quibus cum bombice Sanctum Chriſma, & Cathecumenorum Oleum prò Baptiſmi vſu inſcriptis cuiuſcumque Olei circùm illorum ora nominibus, vt omnes errandi amputetur occaſio; quæ omnia ità nitidè, & mundè cuſtodiantur, vt nihil appareat ſordidum, vbi omnis ſplendor requiritur. Inſuper ſit in interiori parte Ciborij forma baptiſmi in carta deſcripta; in loco tamen apto, vt facilè legi poſſit; Clauis verò ſit apud Rectorem, vel à Sacriſta conſeruetur ſecundum Regionis morem. Sacrarium propè Baptiſterium ædificetur, ac ligno coopertum, claui rectè claudatur, quæ cuſtodiatur vt ſuprà.

TITVLVS DECIMVSSEPTIMVS.

De Sacramento Confirmationis.

CAPVT PRIMVM.

QVia quos per Lauacrum Regenerationis in Baptiſmate Chriſtus in vita ſpirituali adſcripſit, eoſdem Spiritus Sancti gratia

tia in Chriſmatis vnctione corroborat, vt aduersùs diabolicos continuos inſultus, ſtrenui fiant Athletæ, ſicuti etiam carnalis homo creſcens in vita corporali, indiget alimentis corroborari, ſic quoque in vita ſpirituali, per Confirmationis Sacramentum gratia firmatur, & quemadmodum Spiritus Sanctus ſuper aquas Baptiſmi ſalutifero deſcendens illapſu, in fonte plenitudinem tribuit ad innocentiam; Ita in Confirmatione augmentum præſtat ad gratiam: In Baptiſmo regeneramur ad vitam; In Confirmatione roboramur ad pugnam: in illa abluimur, in iſta armamur. Salubre hoc igitur Sacramentum à Chriſto Domino inſtitutum eſſe, cum Catholica confiteamur Eccleſia; hocque indelebilem in Anima characterem imprimere, perpetuoque manentem; vndè reiterari non poſſe. Et propterea caueant omnes, qui ſe Confirmatos eſſe, ſciunt, nè iterùm adhoc Sacramentum accedant.

C A P V T II.

INfantes citra quinquennium non preſententur ſine noſtra licentia; & ſi adulti Confirmandi ſunt, priùs confiteantur peccata ſua, vt gratiam recipere mereantur. Nemo teneat ſine noſtra licentia vltra duos, vel mares, vel fœminas; neque Regulares admittantur, nam Sacri Canones hoc prohibent. Erit itaque Parochorum cura de his omnibus Populum inſtruere ante tempus Confirmationis; Moneant præterea, in hoc Sacramento contrahi ſpiritualem cognationem, ſicuti in Baptiſmo inter perſonas expreſſas in Decreto S. C. T. ſeſſ. 24. cap. 2. de Reformat. Librum etiam habeant, in quo Confirmantis, Confirmatorum, eorumque Parentum, & Patrinorum nomina, & cognomina, nec non dies, menſis, & annus habitæ Confirmationis, & locus accuratè deſcribantur.

TITVLVS DECIMVSOCTAVVS.

De Sanctiſſimo, & Auguſtiſſimo Eucharistiæ Sacramento.

C A P V T P R I M V M.

SAcro iam dicto Confirmationis Sacramento, piiſſimus, & clementiſſimus Pater, & Dominus, corroboratis militibus ſuis,

copioſè de Cœlo ſuppeditauit annonam, dum ſub ſpeciebus panis, & vini ſeipſum in Euchariſtiæ Sacramento nobis tradidit ad manducandum, quod auguſtiſſimum Sacramentum ex maiori reuerentia, animæque deuotione inter cætera Sacramenta venerari conuenit, in quo totus Chriſtus, tum quò ad humanitatem, tum etiam quò ad Diuinitatem ſumitur, adoratur, creditur, atque colitur, cultu tamen latriæ, qui ſoli, & vero Deo debetur, de quò Parochus Animas ſibi commiſſas inſtructas tenere debet. Omnia igitur, quæ in conſeruatione, adminiſtratione, & ſuſceptione huius præclariſſimi Sacramenti tractanda ſunt, Sancta, Cœleſtia, & Diuina eſſe oportent.

CAPVT II.

Maiori igitur, qua poſſunt decentia, hoc Cœleſtium omnium mirabilium compendium ſeruare curent Parochi; vnde intra Cuſtodiam conuenientis magnitudinis, ſaltem ex ligno ex anteriori parte ornatè elaboratam, & deauratam, & interiori verò ſerico rubro contectam, ſubſtrato priùs corporali benedicto intra tabernaculum deauratum, benè ſeptum, ac munitum collocetur ſub baldachino. Pixides duæ argenteæ, quarum altera ad deferendam Euchariſtiam Infirmis deſeruiat, altera ſemper in Eccleſia remaneat, in dicta Cuſtodia extent, quæ ſint in interiori parte deauratæ, & ſuis operculis benè claudantur, habeantque paruulum ex ſerico conopeum. Et ſic etiam Cuſtodia prædicta conopeo ſerico operiatur. Nec intrà eam Sacra Olea, vel Sanctorum Reliquiæ reponantur; Oſtiolum vero benè claudatur, & Parochi clauem conſeruent. Ante Altare, vbi Sacratiſſima Euchariſtia ſeruatur, lampas vna, vel plures die, nocteque ſemper ardeant: Et Sacriſtæ aduertant, vt continuò accenſæ exiſtant, ſub pœna carolenorum quinque, applicanda ipſi Eccleſiæ.

CAPVT III.

Sacerdos, qui extra Miſſæ Sacrificium, Sacramentum hoc Populo miniſtrat, non ſolùm interna animæ puritate reluceat, ſed ea, qua decet, grauitate, & diligentia in hoc munere exſequendo ſe gerat, ſit ſuperpelliceo, & ſtolà indutus, ac ſuper Altare

ſter-

ſternatur corporale, ardeantque duo luminaria ceræ albæ, præmiſſis de more generali Confeſſione, & abſolutione, aſſiſtatque Clericus cum Cotta, in vna manu habens Vas cryſtallinum, aut vitreum nitidum, quo ablutionem laicis porrigat, in altera ſudariolum mundum ad os abſtergendum: Sacræ Particulæ octauo quoque die renouentur, purificata prius Pixide accuratè. Inſuper ſuos hortentur Parochianos Curati, vt cum timore, & tremore ad Communicandum accedant, ac prius ſeipſos probent, de peccatis commiſſis doleant: Eaque approbato Confeſſario confiteantur, & abſolutionis beneficium impetrent, nè ſi indignè manducauerint, Corporis, & Sanguinis Domini rei efficiantur.

C A P V T. I V.

PRæterea, quia ſicuti frequentia tanti Sacramenti prodeſt per maximè digne ſumentibus; Cum habeat omne delectamentum, ità differre illius ſumptionem, vltra Annum nocet; ideò vehementer inculcent Parochi præcepti Sanctæ Matris Eccleſiæ obſeruantiam, vt in Paſchate Reſurrectionis Domini, à Dominica ſcilicet Palmarum incluſiuè, vſque ad Dominicam in Albis, etiam incluſiuè in Parochiali, vel in Metropolitana Eccleſia id adimpleant; nam in alijs Eccleſijs, ſiue Sæcularium, ſiue Regularium intrà id tempus, Euchariſtiam ſumere pro præcepto adimplendo non licèt ſine noſtra licentia.

C A P V T. V.

ET quia in frequentia Communicantium tempore præcepti, deficientes non facilè cognoſci poſſunt, Parocho Clericus miniſtrans, ſchedulam vnicuique poſt Sacram Communionem aſſignet, ſibimet Parocho reſtituendam finito tempore præcepti, vt poſſit nomina reſtituentium deſcribere, & denunciare non communicatos, quod ſi alibi aſſerant ſatisfeciſſe, ei oſtendant de hoc authenticam fidem, & illam nobis mittat, vt eam recognoſcere valeamus.

CAPVT VI.

CVm ad adoleſcentiam quis peruenerit, examinetur à Parocho, an eo iudicio, & diſcretione polleat, vt communicando, intelligat quid agat, & eruditos de Fide, & excellentia huius Sacramenti Adoleſcentes ad Sacram Communionem admittat. Facinoroſi autem homines, veluti publici Vſurarij, Blaſphemi, Concubinarij, obdurati in odio, famæ, vel bonorum reſtitutioni obnoxij, & reſtituere nolentes, alijque ſimiles, quos pœnituiſſe non coſtat, omninò repellantur, quacumque dignitate refulgeant; vel ſi Fidei rudimenta ignorent. Qui verò tàm magnum Sacramentum recepturi ſunt moneantur, qua reuerentia ſit accedendum, & compoſitione, non ſolum interiori, ſed exteriori etiam, oculorum dimiſſione, & cultus obſeruantia; Ideo ad Sacram ipſam Synaxim non accedant feſtinanter, & ſe mutuò comprimentes, non armati, non vano luxu, & ornamento nitentes, maximèque mulieres quibus inſinuetur, quanta ſit irreuerentia ſic accedere, & quod ſibi Communio denegabitur ob talem irreuerentiam.

CAPVT VII.

VT igitur tàm ſalutari præcepto omnes ſatisfacere curent, & fraudibus occurratur, adueniente Quadrageſimali tempore, quilibet Parochus ſuarum ouium numerum recenſeat; Dominica verò prima, & quinta Quadrageſimæ, & ſecunda die Paſchatis Populum admonebit, & à Concionatore pariter admonendum curabit, vt omnes, & ſinguli diſcretionis aſſecuti beneficium, & in ætate legitima conſtituti, in Parochiali, vel Metropolitana Eccleſia, vt dictum eſt, Sacroſanctam Euchariſtiam ſumant. Inobedientes verò poſt Octauam Paſchatis iterùm moneat, & intrà menſem repetat, & recenſeat omnes ſchedulas eorum, qui præcepto ſatisfecerint, ac in libro ſtatus animarum referat, peremptorio alio octo dierum termino aſſignando eis, qui non ſatisfecerint, & nobis relationem faciant, vt prouidere opportunè valeamus. Quod ſi fortè quis ſchedulam amiſiſſe dixerit, & hoc aliquo modo probari poſſit, Parochus diligentèr examinet, ſi veritatem dicat, aliàs ad nos referat. Aduenæ autem, & Peregrini in Vrbe ad Metropolitanam, in

Diœ-

Diœceſi ad Matricem Eccleſiam prò talis præcepti ſatisfactione adire teneantur.

CAPVT VIII.

CVm verò Sanctiſſima Euchariſtia ad Infirmos deferri contigerit, certis Campanæ ictibus vocetur Populus (antea tamen exquirat Parochus Infirmum; ſi indiſpoſitione aliqua laboret, quæ communioni impedimento eſſe poſſit,) deindè accerſitis Clericis ſiue Presbyteris, qui tenentur accedere, ſecundum diſtributionem faciendam per Parochos in ſuis Eccleſijs; omnes ſuperpelliceo induti, ſub pœna carolenorum duorum reparatione eiuſdem Eccleſiæ applicandorum, Sacriſta, vel alius ad id deſtinatus, cum Rituali, Aſperſorio, & Tintinnabulo procedat, poſtea ſubſequatur Proceſſio cum luminibus accenſis, & maiori numero, quò maiores fuerint Eccleſiæ reditus, & cum lanternis, nè flante vento, vel ob pluuiam lumina extinguantur. Adſit ſimiliter Clericus cum burſa, & corporali, & ipſe Parochus cum ſuperpelliceo, & ſtola, ac ſi fieri poteſt breuiori Cappa indutus, Pixidem vtraque manu deferat, quæ ſuo ſit clauſa operculo candidoquè operta conopeo ſerico; ac tecta candido, & mundiſſimo ſerico velo oblongo ex Sacerdotis humeris pendente. Procedat Parochus ſub Vmbella, ſeu Baldachino, cuius haſtas Sacerdotes, vel Clerici cum ſuperpelliceo, ſin minus laici honeſti viri deferant, & hymnos, ſeu pſalmos recitent. In Pixide duæ ſint Particulæ, vel plures, nè in redeundo Populus inuanè Vaſculum adoret, & omnia obſeruentur, vt in Rituali Romano. Si verò locus diſtans fuerit, & acceſſu difficilis, ac perdifficilis reditus, vna tantum Particula ſumpta, & miniſtrata iam ægroto, purificata Pixide Sacerdos demiſſo ſuperpelliceo, ac ſtola, & luminibus extinctis, Vmbella item depoſita, alijſque omnibus, ad Eccleſiam redeat.

CAPVT IX.

NEmo præter Parochum Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum deferat ad ægrotos; quod ſi legitimo aliquo impedimento detentus fuerit, Sacerdotem eligat, qui facultatem habeat Confeſſiones audiendi, & non alium. Curet autem, vt de

mane notitiam habeat omnium eorum, qui Sacram ſunt Euchariſtiam ſumpturi, nè pluries eodem die ſine rationabili cauſa egrediatur, quod ſi poſt præfinitam horam de meridiano tempore vrgente neceſſitate, erit Viaticum deferendum, ſi fieri poteſt, Medicus de neceſſitate conſulatur; ſi tamen vrgeat neceſſitas; confeſtim occurratur ſine Medici atteſtatione; & ſi de nocte acciderit, nec Campanæ antè Sacramenti egreſſum, nec Campanulæ in progreſſu ſolita præbeantur ſigna. Diuturno laborantibus morbo, etiam citra mortis periculum, ſi pluries Euchariſtici cibi refectionem petant, eis deneganda non eſt. Attamen publicis peccatoribus, & præcipuè publicis meretricibus, quouis laborantibus morbo non deferatur, niſi prius per veram pœnitentiam propriæ conſcientiæ conſuluerint, omni etiam amputato ſcandalo. Obſecramus autem omnes, & ſingulos Chriſti Fideles (mandauit enim Deus vnicuique de proximo ſuo) vt cum huiuſmodi mulieres aliqua nouerint infirmitate decumbere, ne in tam miſerabili ſtatu depereant, noſtris referant Vicarijs, ſiue Parochis, quorum partes erunt omnem adhibere diligentiam pro ſalute animarum illarum.

C A P V T X.

QVandò Sanctiſſimum Sacramentum, ad Diuinam opem, & miſericordiam implorandam palam proponendum eſt pro Oratione quadraginta horarum, non niſi de noſtra licentia exponatur, aliàs Eccleſia ipſa interdicto ſubiaceat. Et obtenta, tantum à Parocho, non autem ab alio ſine ſua licentia in Tabernaculo, ſeu Pixide oſtenſoria reponatur. Quod etiam obſeruetur in omnibus Eccleſiaſticis functionibus, reſpicientibus Diuinum cultum, & curam Animarum, vt fiant à Parocho in quacumque Eccleſia, ſita intra fines ſuæ Parochiæ, vt declarauit Sacr. Congreg. Rit. in vna Neapolitana 18. Maij 1602. & in Cæſaraugustana 14. Ianuarij 1607. Semper autem ac Sacra Hoſtia erit publicè Populo exponenda, decenti ornatu ſuper Altare cum luminaribus octo, vel ad minùs ſex ceræ albæ ſub Vmbella, ſeu Baldachino reponatur, & duo Clerici cum ſuperpelliceo, vel duo Confratres Confraternitatis eiuſdem Sanctiſſimi cum proprijs habitibus, flexis genibus antè Altare deuotè aſſiſtant. Vnde in Parochialibus Eccleſijs, in quibus hactenus Societas Sanctiſſimi

Sacra-

Sacramenti non eſt inſtituta, ſtatim inſtituatur; ad hoc vt preſtò ſit ad illum aſſociandum, & tertia qualibet Dominica menſis per Eccleſiam fiat Proceſſio præclariſſimi huius Sacramenti ad excitandam Fidem, & deuotionem ergà illud.

TITVLVS DECIMVSNONVS.

De Celebratione Miſſarum.

CAPVT PRIMVM.

DIuinum, & admirabile Miſſæ Sacrificium, excedens cuncta, quotquot ſub priori fuerunt teſtamento holocauſta, & oblationes, in quo Deus ipſe immolatur, & ſumitur pro omnibus, tam viuis, quàm defunctis, vt omnibus proſit, quod pro omnium ſalute inſtitutum fuit, quanta ſit animi reuerentia, cordis veneratione, & conſcientiæ puritate tractandum, Sacerdotes ſcire debent; Celebrantes namque Angelis puriores eſſe, æquum eſt, & omnia, quæ ad tantum Sacrificium peragendum neceſſariò adhibenda ſunt, adeò munda, adeò nitida, & decenter ornata conſeruare debent, vt celebrantibus deuotio, & intereſſentibus veneratió augeatur.

CAPVT II.

SAcri igitur Concilij Tridentini Decretis inhærendo ſtatuimus, nè Sacerdotes, niſi priùs à peccatis mortalibus conſcientia per Sacramentalem Confeſſionem expiata, ad celebrandum accedant. Clericis deinde Miſſis inſeruientes, ea, quæ neceſſaria ſunt, diligentiſſimè prouideant, Ampullas cum vino, & aqua (vt diximus in Tit. de Sacroſ. Eccleſ.) linteolum ad abſtergendas manus, & omnia anteà præparent, nè turpe ſit, eos, dum Sacrum peragitur, derelinquere, & hùc, illùcque ad neceſſaria perquirenda diſcurrere. Dum peragitur Sacrum, duæ candelæ accendantur, in fine Miſſæ extinguendæ, iuxta Decretum Sacræ Congreg. laici miniſtri non aſſumantur, ſi Clerici haberi poſſunt, qui ſuperpelliceo ſint induti, ſub pœna carolenorum duorum, applicanda reparationi Eccleſiæ, cui inſeruiunt; Et ſi deſeruire renuerint, vltra pœnam prædictam applicandam, vt ſuprà,

prà, punientur in Carcerem per menſem, ſtabimuſque relationi Sacerdotis, cum Iuramento faciendæ; vnde qui ſuperpelliceum non habent, conficiendum ſibi curent per tres menſes à die publicationis Synodi, ſub pœna ducatorum trium Seminario applicanda, & Carceris per menſem.

C A P V T III.

INſuper inter alia S. C. T. monita, illud ſalutare magis eſt, vt curent Epiſcopi, quod ſimplices Sacerdotes, ſaltem Dominicis diebus, & Feſtis ſolemnibus, ſi autem curam habuerint Animarum, ità frequenter, vt ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. Quaproptèr, niſi ter ſaltem, aut quater per annum in Feſtis ſolemnibus celebrauerint, ſimplices Sacerdotes mortaliter peccare ſciant, & à nobis debita fore animaduerſione puniendos. Curam verò Animarum habentes ita frequentèr in ſuis Eccleſijs celebrent, vt meminerint, niſi ſingulis, quibuſque Dominicis diebus, & alijs Feſtis pro Populo ſibi commiſſo Sacrum obtulerint, ſuo muneri non ſatisfacere, & noſtro arbitrio eſſe puniendos.

C A P V T IV.

NVllus Sacerdos, nouiſſimè ad Sacerdotium euectus, ſine noſtra licentia Miſſam audeat celebrare, ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto incurrenda; licentia verò non concedatur, niſi priùs examine diligenti, myſteria huius Sancti Sacrificij intelligere, eiuſque cæremonias diſtinctè ſcire conſtiterit; Eleemoſynæ ab ijſdem Sacerdotibus intra Miſſarum ſolemnia per Eccleſiam deambulando, nè colligantur; ſed voluntarias oblationes, completo Sacrificio, ad gradus Altaris, vel ad fores Presbyterij recipere licitum eſt ex reſcripto Sacr. Congreg. ad Sanctum Carolum, & ad Archiepiſcopum Panormitanum. Paramenta Sacerdotalia ſint benedicta à nobis, ſintque munda non vſu veſtes Sacræ nimis attritæ, & vetuſtate corroſæ; celebrare namque cum veſtibus laceratis, & notabilitèr immundis, adeò quod ſcandalum generent, ac cum ſordibus corporalibus, & purificatorijs, mortale eſt. Candelæ in Miſſarum celebratione non ſint ita tenues, & exiguæ, vt deficiant ante completam miſſam, ſub pœna arbitraria.

CAPVT V.

AT cum non deceat eos, qui Sacerdotali honore præfulgent, cum dedecore mendicare, pro qualibet Miſſa priuata celebranda non minus granis decem erogetur. Pro Miſſis legatis in perpetuum grana viginti ad minus, & pro Miſſa cantata, caroleni quinque; in reliquis obſeruentur Decreta Sacræ Congreg. de celebratione Miſſarum, eiuſdemque declarationes.

CAPVT VI.

NOn noti Presbyteri, & Sacerdotes alterius Diœceſis in nullis Eccleſijs, etiam Regularium, niſi cum literis teſtimonialibus eorum Ordinariorum, à noſtris Vicarijs recognoſcendis, admittantur ad celebrandum, ſub pœna trium menſium Carceris, tam pro admiſſis, quàm pro admittentibus; reſpectu verò regularium admittentium, ſub pœna Interdicti Eccleſiæ.

CAPVT VII.

TEmpus celebrandi Miſſam eſt ab Aurora, vſque ad Meridiem, extra id tempus non licet, niſi tantùm in Solemnitate Natiuitatis Domini, in qua poſt mediam noctem, & non ante, nec clauſis Ianuis, prima tantum ex tribus Miſſis eſt celebranda, & non aliæ ante Auroram, iuxta Decretum Sacræ Congreg. Vbi plures in Eccleſia ſunt Sacerdotes, Miſſæ celebrentur interiectis quibuſdam ſpatijs, vt Populi commoditati conſulatur, & prima celebretur ſummo manè, pro pauperum, & Ruſticorum commoditate, ac mulierum, condignis veſtibus carentium, quæ Miſſa ante ortum Solis incipiatur, vt mandauit Sacra Congreg. Epiſcopo Veſtano 18. Februarij 1591. Vltima verò Miſſa habeatur pro commoditate eorum, qui forſan legitimis de cauſis fuerint præpediti.

CAPVT VIII.

POſtremò Fideles omnes paterno monemus affectu, moneantque eos Parochi quàm ſępiſſimè, vt dum Miſſæ interſunt, recordentur, coram Deo eſſe; propterea capite detecto, flexis

geni-

genibus, cum veneratione ibidem aſſiſtant, omnique cordis humilitate Deo Optimo Maximo Sacrificium illud offerant, reuerenter ſe in præmiſſis gerentes, non confabulando, ridendo, acquoduis aliud indecorum agendo. Crebris etiam monitionibus Parentes, & Dominos inducant Parochi, vt filias nubiles, quas Vacanthias vocant, & famulas ad Miſſas audiendas accedere curent, atque permittant, & aboleatur abuſus non audiendi Miſſas, aut permittendi, vt Puellæ non audiant. Caueant prætereà Sacerdotes, nè cum Sacerdotalia veſtimenta induti fuerint, per Sacriſtiam diſcurrant, vel colloquantur, aut quod peius foret in riſum, & cachinnos prorumpant, ſed ſanctè, & deuotè ſe colligant, ac quantum myſterium peracturi ſint, animo meditentur. In eundo ad Altare, & redeundo, nemini reuerentiam agant, ſed dimiſſis oculis, grauitèr, & modeſtè incedant; Dum Sacrum peragunt, oculis hùc, illucque non vagentur, attentè omnia adimpleant, ea, quæ alta voce legenda ſunt, diſtinctè proferant, ac etiam ea, quæ ſecretò, & omnia iuxta Rubricas peragere ſtudeant, vt in omnibus ſeipſos præbeant exempla Sanctitatis.

TITVLVS VIGESIMVS.

De Sacramento Pœnitentiæ.

CAPVT PRIMVM.

MVltiplex Miſericordia Dei, quæ lapſibus ſemper ſubuenit humanis, cum homo ex Baptiſmate ſanctificatus, ex primi fomitis contagio pronus ad peccandum, reſtitutam Innocentiæ ſtolam diù incontaminatam ſeruare non poſſit, per Pœnitentiæ medicinam, ſpem vitæ reparat Æternæ. Vnde Pœnitentiæ Sacramentum illis, qui ſe peccato mortali maculatos agnoſcunt, neceſſarium eſſe, Dominus illis verbis affirmauit: Niſi Pœnitentiam egeritis: Contritionis igitur ſaltem imperfectæ (quæ etiam attritio vocatur) actus elicientes, cum neceſſarij ſint in Sacramento prædicto ad illud accedant; Amplectuntur autem hi Contritionis actus ſummam præteritarum culparum diſplicentiam, & firmum propoſitum abſtinendi in futurum, de quibus omnibus Confeſſarij Pœnitentes maximè ruſticos, admoneant,

neant, & proponant illis in genere fœditatem peccati, damnationis periculum, ac pœnarum æternam damnationem; quodque Ioannes Apoſtolus docuit, inquiens: Si confiteamur peccata noſtra, fidelis eſt, & iuſtus, vt remittat ea, & emundet nos ab omni iniquitate: Curent etiam ſedulò Prædicatores, & Parochi, vt huiuſmodi Sacramentalis pœnitentiæ partes, & benè peccata ſua confitendi, præcipuaſque conditiones, & modos Animæ ſibi concreditæ perfectè ſciant; & ſi labantur curent, vt ſtatim reſipiſcant, non ex peccato Anni circulo pro adimplendo præcepto Sanctæ Matris Eccleſiæ, ſed quàm citius hoc præſtantiſſimum remedium, & ſalutarem medicinam animæ vulneribus adhibeant, & Pœnitentiæ iniunctæ tota animi alacritate ſatisfaciant.

CAPVT XII.

CVm autem tota pœnitentiæ benè gerendæ ratio in Sacerdotis huius Sacramenti Miniſtri peritia, & prudentia precipuè conſiſtat; Ideo S. C. T. Decretis inhærentes, ſtatuimus, nè quis Sacerdos, ſiue Sæcularis, ſiue Regularis, ſine noſtra expreſſa licentia in ſcriptis gratis concedenda, præuio examine per nos, vel noſtros examinatores Synodales, Confeſſiones audire, aut alicui Abſolutionis beneficium impendere audeat, vel præſumat, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, niſi tantùm in mortis articulò. Admiſſus autem, ſiue ſit Sæcularis, ſiue Regularis acceptas facultatis literas Vicario loci teneatur oſtendere, qui tum Confeſſarij nomine, tum facultatis conceſſæ tenore, vnà cum die, menſe, & anno annotatis, huiuſmodi rerum memoriam conſeruabit; vt ſi fortè Confeſſarij ſuarum facultatum limites transgredi præſumpſerint, illicò nos de hac re certiores faciant. Harum literarum oſtenſione non facta, facultas conceſſa eò ipſo ſit nulla: Regulares verò etiam Superiorum ſuorum approbatorias, ſiue obedientiales literas tenentur oſtendere, & ſine eis ſunt minimè admittendi. Atque vt exercitatione peritiores in confitendo paulatim euadant, non ab initio ad omnium confeſſiones audiendas admittantur (maximè ſi trigeſimum quintum annum nondum fuerint traſgreſſi,) ſed prius virorum, deinde mulierum confeſſiones audiant. Mulieres verò ægrotantes aperto cubiculi oſtio confiteantur peccata ſua.

CA-

CAPVT III.

PRæterea mulierum Confeſſiones, extra caſum neceſſitatis, non audiant vllo pacto Confeſſarij, niſi in Eccleſia, & ſedilibus ad id præparatis in loco conſpicuo, nec ante Solis ortum, nec de ſero poſt pulſatam Salutationem Angelicam, ſub pœna ſuſpenſionis à tali exercitio ipſo facto (niſi Mulieres ſint ſenectute confectæ, & patiantur defectum auditus, has enim licitum eſſe poteſt, admitti in aliqua patenti Capella extra ſedes confeſſionales.) In ſedibus autem ſit interiecta cratis ferrea, ænea, vel lignea. Sacerdotum tamen confeſſiones extra Eccleſiam audiri poſſe, permittimus, etiam ſine ſuperpelliceo, & ſtola, quibus, vel alterutro in Eccleſia Confeſſarij vti debent.

CAPVT IV.

AD Infirmorum Confeſſiones audiendas vocati, ſiue Sæculares, ſiue Regulares ſint, explorato ſemel, ſimplici tamen interrogatione, & in caſu neceſſitatis illorum voto, circa ſepulturæ electionem, non audeant vlterius ſuaſionibus quibuſcumque illos hortari, vt in hac potius, quàm in illa Eccleſia ſe humari curent, ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto ab exercitio confitendi, impoſterum, Admoneantque, tam Sæculares, quàm Regulares Clerici, eos incidere in excommunicationem reſeruatam à Iure, latam in Clement. Cupientes: de Parochis, qui perſuaſionibus inducunt aliquem ad iurandum, vouendum, vel promittendum, vt ſepulturam apud eorum eligat Eccleſiam, vel iam electam, non immutet; Regulares verò à nobis approbati, cum ab ægroti ipto Pœnitentiæ Sacramenti adminiſtratione vocati fuerint, vel ante, vel illicò poſt, id Parocho loci ſignificare teneantur ſub pœna ſuſpenſionis ab audiendis Confeſſionibus, & ſufficiet, ſi fidem relinquat Infirmo, ipſum ei abſolutionem impertijſſe, ex Decret. Sacr. Congr. Epiſcopo Senogallien. 21. Ianuarij 1616. & Conſtitut. Sanctiſs. Domini Noſtri Clementi X. fel. record. edita de Anno 1670. quæ incipit Superna, &c.

CAPVT V.

MEdici cum primum ad Infirmum curandum acceſſerint, ſi illum laborare febri continua, aut alio morbo periculoſo, inuenerint, eum de Confeſſione facienda ſtatim admoneant, nec tertiò inuiſant non confeſſum ſub pœnis in Conſtit. Innocent. III. contentis, quas contra eos exequendos curabimus, vltra alias noſtro arbitrio infligendas.

CAPVT VI.

INſuper caueant Sacerdotes, ſiue Sæculares, ſiue Regulares, quibus audiendæ Sacræ Confeſſionis officium commiſſum eſt, nè iuxta Decret. Clem. VIII. cuiuſuis priuilegij prætextu, etiam Confraternitatis, ſiue Corrigiæ S. Monicæ, aut aliorum, aliquem à Caſibus Sedi Apoſtolicæ, vel nobis reſeruatis abſoluant ſine ſpeciali facultate, ſub pœna excommunicationis, priuationis Officiorum, Dignitatum, aut Beneficiorum, & inhabilitatis ad audiendas Confeſſiones, & ad quæcumque beneficia, ipſo facto, & abſque alia declaratione incurrenda, ſuper quibus ſolùm à Sancto Pontifice poſſunt diſpenſari. Irritantque decreta dicti Pontificis, omnia Priuilegia ſub quauis forma verborum edita; Ideò omnes Confeſſarios monitos eſſe, volumus, vt præcipuè examinent, ſi Pœnitentes ſint excommunicati, vel alia Eccleſiaſtica cenſura innodati; an habeant caſus, ſeù peccata Sanctæ Sedi Apoſtolicæ, vel nobis reſeruata, & tunc humaniter à ſe pœnitentem dimittant, reuerſurum ſuo tempore ad obtinendam abſolutionem, facultate impetrata, vel alio modo illius ſaluti conſulant, quod ſi adſint perſpicientes, nè ſcandalo afficiantur, erecta manu ſuper pœnitentis caput, pronuncient ſecretò Pater, vel Aue, aut quod ſimile, ac ſi abſoluerent; ſed faciant illum certiorem, ſe abſolutionis formam non protuliſſe. Quod quidem ſeruetur, quoties pœnitens propoſitum abſtinendi à peccatis non habet, vel ex aliqua domeſtica occaſione, & conuerſatione, quam euitare nolit, & ipſum ad peccatum incitet, ac qui proximam aliam occaſionem relinquere recuſat.

Vt autem Caſuum nobis reſeruatorum Tabulam omnes videant, hic apponendam eſſe duximus, & primò Caſus cum Excommunicatione.

Primò:

Primò: Omnis vtriuſque ſexus Sacratiſſima Euchariſtia, Oleo Sancto, ſiue quauis re conſecrata ad illicitos vſus quouis modo abutens, vel ijs ad abutendum, licèt abuſus non ſequatur, dans, aut recipiens.

Secundò: Dæmon obſequium præſtans, vel promittens, eundem expreſsè inuocans, vel ligaturas, aut alias incantationes, diuinationes, & maleficia ad amorem, vel odium excitandum, ſeu quomodolibet nocendum, etiam non ſecuto effectu, vel ijs vtens etiam abſque errore intellectus.

Tertiò: Decimas, alioſque reditus Eccleſiaſticos ſubtrahens, impediens, occupans, aut quouis modo defraudans.

Quartò: Homicidium voluntarium committens; abortum fœtus animati procurans, etiam non ſequuto effectu, & in præmiſſis auxilium, iuſſum, vel conſilium præſtans.

Quintò: Retinens in lecto ſuum, vel alienum Infantem, minorem quindecim menſibus, ſequuto ſuffocationis Caſu.

Sextò: Incendiarius ex propoſito ante denunciationem.

Septimò: Alloquentes Moniales, & alias, quæ in illarum Monaſterio degunt (etiam ſi ſint puellæ degentes in pio Conſeruatorio, reſpectu tamen Clericorum) ſine noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij, aut alteriùs à nobis deputati licentia: Vel laſciuas cantiones circa harum Monaſteria proferentes.

Octauò: Debitores ex adminiſtratione, atque detentores bonorum Eccleſiarum, aut Piorum locorum, quiuè eorum Iura, Cenſus, Fructus, Reditus, Iuriſdictiones, Emolumenta, Pecunias, & Bona, quomodolibet, iniuſtè, & de facto detinent, vel non reſtituunt, nec ſoluunt; quique cauſa ſunt, vt non reſtituantur, ſed detineantur, vel in id fauorem, conſilium, vel auxilium operamuè dederint, ac præſtiterint.

Nonò: Teſtimonium falſum in Iudicio in cauſa criminali, vel ciuili in graue damnum alteriùs malitiosè deponens, vel vt deponatur afficiens.

Decimò: Sponſi, qui in vnam domum cohabitant, vel in alienam ſe cognoſcunt ante Matrimonium contractum per verba de præſenti.

Vndecimò: Necnon aliæ cenſuræ in corpore huius Synodi nobis reſeruatæ.

Caſus

PRimò: Deum, vel Beatam Virginem, vel Sanctos publicè, ſiue coram pluribus, ſuprà quatuor, vel vltrà duas vices blaſphemans.

Secundò: Inciſor arboris frugiferæ cum alterius damno, vel iniuria.

Tertiò: Raptus Virginis, ſtuprum, inceſtus in primo, vel ſecundo gradu, Sodomia, Beſtialitas, & Concubinatus, cuius habita fortaſsè à nobis facultate abſolutionis, non abſoluatur, niſi Concubinarij ſaltem per quindecim dies ſe ſe continuerint, facta reali ſeparatione, non modo Thori, ſed etiam domus, ſeu habitationis loci.

Quartò: Inceſtus inter cognatos ſpirituales, tum Baptiſmatis, tum etiam Confirmationis. In omnibus tamen caſibus, & cenſuris Pueros, & Puellas minores, quatuordecim annis completis excipimus; Mulieres verò in caſibus carnalitatis, excepto Concubinatu dumtaxat. Mulieres, etiam Virgines, ſeù non nuptas, ab huiuſmodi caſibus abſoluere licet, cum hoc onere, vt Confeſſarij nobis quam primum generalem circa prædicta notitiam dent, vt opportunis remedijs animabus conſulere valeamus.

CAPVT VII.

VT tandem tam ſalutare Pœnitentiæ Sacramentum, quàm religioſiſſimè, ac decentiſſimè miniſtretur, omnemque, vel Auaritiæ, vel Simoniacæ labis ſuſpicionem tollamus, caueant omnes Confeſſarij, nè quærentibus quæ ſua ſunt, pœnitentias pecuniarias ſibi applicandas, aut à ſe diſtribuendas, etiam ſub prætextu, quod res ſit reſtitutioni obnoxia, neque votorum commutationis occaſione, aut Miſſarum celebrationes pœnitentibus imponant, à quibus nihil prorſus, quod lucrum temporale, vel quid ſimile ſapiat, petere, vel exigere audeant ſub pœna ſuſpenſionis ab audiendis Confeſſionibus, eo ipſo incurrenda, quod liberè tamen ex charitate à pœnitentibus ſibi collatum fuerit, recipere poſſunt, vt plurimum autem Ieiuniorum, Peregrinationum, & Orationum pœnitentias imponant: Aduertant etiam ad pœnas à Pontificijs Conſtitutionibus contra Con-

 feſſarios

feſſarios ſolicitantes in Confeſſione inflictas, quæ habentur in Conſtitut. Gregor. XV. de Anno 1622. edita, Incip. Vniuerſi: Et ſi Confeſſarius (quod Deus auertat) ſuam ſpiritualem filiam carnalitèr cognouerit, quacumque authoritate audiendi amplius illius Confeſſiones ex nunc pro tunc ſpoliamus, atque priuamus.

CAPVT VIII.

DEmum omnes, qui Sacramenta adminiſtrare tenentur, præter Rituale nouiſſimum, ſibi emant libellum de Officio Curati Bernardini Poſſeuini, nec non Summam Theologiæ Moralis Patris Buſſembau, vel Summam Toleti, & in prima Viſitatione Nobis oſtendant, aliàs punientur ad noſtrum arbitrium.

TITVLVS VIGESIMVSPRIMVS.

De Sacramento Extremæ Vnctionis.

CAPVT PRIMVM.

QVia quos ipſe Deus ſuo proprio redemit ſanguine, eos ad vitam æternam vocare vllo huius vitæ noſtræ tempore prætermittit, & ſupernaturalibus auxilijs illuc aſſociare vſque in finem ſemper conatur; ideò in vltimo vitæ termino, quando magis colluctatio cum humani generis hoſte vrget Extremæ vnctionis Sacramentum ad hoc inſtitutum Nobis offert, vt eo muniti præſidio, in illa vltima lucta fortes faciat ad pugnam, & firmiſſimum afferat contra nequiſſimi hoſtis inſidias, atque munitiſſimum pro victoria conſequenda præſidium, & adiuuamen: Quare cum mortis periculum adſit, & ſupremus vitæ dies inſtare videatur, huius Sacramenti gratiam Infirmus curet habere omni conatu, & Paracho miniſtrare quàm citò, & libenter, etiam noctis tempore, curà erit: Quòd ſi in eo miniſtrando negligentiam vllam, & culpam more contrahat, aut ire neglexerit, & ægrotus obierit ſine tali vnctione, arctiſſimam Deo reddet rationem, & pœna graui à Nobis plectetur Parochus; ipſe enim eſt Miniſter huius Sacramenti ex officio, vnde alijs Sacerdotibus ſine ipſius licentia non licita eſt admi-

adminiſtratio, niſi in caſu neceſſitatis, quando Perochus haberi non poteſt.

CAPVT II.

MInistratur tale Sacramentum adultis, periculoſè ægrotantibus, propeque moribundis, dum tamen integros habent ſenſus: ſi quis verò ex vi morbi, vel aliquo alio caſu omnem ſenſum amiſerit, etiam ſi Sacramenta Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ non ſuſceperit, dummodo viuat, & de eo probabile iudicium ferat Parochus, eum hoc Sacramentum fuiſſe petiturum, Si integra eſſet mente, oleo infirmorum vngatur: Pueris autem ante vſum rationis, capite damnatis, mulieribus parturientibus, in bello decertantibus, certo naufragio ſe committentibus, aut quodcumque vitæ diſcrimen abſque ægritudine ſubeuntibus, impœnitentibus, ac notorijs peccatoribus, nullo ſigno contritionis dato, nec non continuò amentibus, ac vſu rationis omnino carentibus hoc Sacramentum non detur, niſi in lucidis interuallis ſigno aliquo ſuſcipiendi animum oſtenderint, & abſit tempore collationis periculum irreuerentiæ.

CAPVT III.

SEnectute confectis, dum ſunt morituri, ſine alio ſpeciali morbo, quia ſenectus ipſa infirmitas eſt, peſte item laborantibus, & vulneratis ad mortem, cœcis, ſurdis, mutis, & claudis, quamuis eo ſenſu, vel videndi, vel audiendi, vel loquendi, vel deambulandi ſemper caruerint, præbeatur hæc Sancta Vnctio; peccare enim potuerunt per internas potentias quibus ea membra reſpondent: Quòd ſi organa deſint, poterunt inungi partes propinquæ: Sacerdotis pars interior manus iam inuncta per Sacerdotalem ordinem non vngatur; ſed illa exterior: In Mulieribus nec lumbi ob honeſtatem, cuius partis vnctio omitti etiam poteſt in Viris, qui ob grauem morbum verti non poterunt, vel pectus erga regionem Cordis eis inungatur: Et quia opinio aſſerens, hoc Sacramentum in quinta, & vltima vnctione tantùm perfici, eſt probabilis, nec non & alia docens, perfici poſſe in qualibet vnctione, conſulimus Miniſtro, ſi probabiliter timeat, ægrotum ante vltimam vnctionem moriturum,

 quod

quod intentionem habeat perficiendi Sacramentum in qualibet vnctione, ſub conditione mente concepta, ſi validè fieri poteſt, & ſi dubium ſit, an adhuc viuat, dum inungit, apponatur conditio: Si tu es viuus, per iſtam Sanctam vnctionem, &c.

C A P V T IV.

IN huius Sacramenti neceſſitate detur Campanæ ſignum, quo Fideles monitos volumus, vt pro Agonizante ad Deum preces offerant, & proinde differat ab eo, quod emiſſo iam ſpiritu erit ſimiliter dandum, vt pro iam mortuo Deus exoretur: Miniſter deinde ſuperpelliceo indutus cum Miniſtro, & luminibus accedat ad Infirmum; in vna, & eadem infirmitate ſemel tantùm accedat pro tali miniſterio, & ſi conualeſcat, toties inde, quoties in ſimile vitæ diſcrimen inciderit, quia repeti poteſt, conualeſcentibus Infirmis, & iterum ad mortalem ægritudinem tendentibus: Hortetur inſuper adſtantes, vt pro felici tranſitu illius ægroti Deum orent, illumque ad patienter morbi vim, mortemque imminentem tolerandam, opemque Dei implorandam, & nomen Domini Ieſu Chriſti Saluatoris noſtri, ſaltem corde, ſi ore nequiuerit, inuocandum, animum ponant. Corpus Infirmi inunctum bombyce, ſtatim per Miniſtrum abſtergatur, eamque ſecum in Eccleſia adducat, & curet omnia obſeruanda, quæ in nouiſſimo Ritual Romano adnotantur.

TITVLVS VIGESIMVSSECVNDVS.

De Sacramento Ordinis.

C A P V T PRIMVM.

DIgnitas, vtilitas, & neceſſitas Sacramenti Ordinis quanta ſit, ex eo præcipuè manifeſtum eſt, quod alia Sacramenta ab eo ita pendent, vt ſine eo illa partim confici, & miniſtrari nullo modo poſſint, partim ſolemni cæremonia, & Religioſo quodam ritu carere videantur; ideoque ea, quæ de Sacramento Ordinis à S. C. T. ſancita, & conſtituta ſunt ad vnguem obſeruari mandamus, & præcipimus omnibus, qui ad Ordines promouendi ſunt, vt per aliquos dies ante ſe probent, & conſiderent, quod

in ſortem Domini, & partem Regiminis Eccleſiæ vocantur; & propterea quod virtute non ſolùm; ſed & Sanctitate prælucere debent, vt ſupra candelabrum conſtituti, ſic eorum virtus omnibus eluceſcat, vt videant eorum bona opera, & Deum inde glorificandi occaſionem accipiant.

CAPVT II.

ET vt omnia in ordinum collatione, iuxta Concil. Trident. Decreta ritè, & rectè obſeruentur, & exequantur, adhoc vt accuratiùs, ac attentiùs requiſita neceſſaria recognoſci poſſint, priuſquam examen incipiatur, omnes ordinandi feria quarta ante Sabbatum, in quo Ordinationes ſunt celebrandæ, in noſtrà Curia comparere teneantur, quo termino elapſo, non admittantur, quod ſi Ordinandi ſint Ciuitatis Matheræ, id præſtent octo diebus ante Ordinationem, aliàs excludentur: Expeditis deinde requiſitis neceſſarijs, ſecundum normam pro vnoquoque Ordine in fine huius tituli apponendam coram noſtris Synodalibus Examinatoribus ſe præſentare debent, à quibus teſtimonium habere debent ſuper doctrina, & examinandi ſunt ſuper materijs Sacramentorum, & Ordinis ſuſcipiendi, maximèque ſi ſciant explicare linguam latinam, & promouendi ad Sacerdotium, ſi ſciant formam abſolutionis, materiaſque & formas aliorum Sacramentorum, aliàs repellentur, addiſcantque etiam iſti principia Caſuum Conſcientiæ; cum ſimplex Sacerdos in caſu neceſſitatis poſſit, & debeat miniſtrare Sacramentum Pœnitentiæ, & alia, ex quorum recta, vel peruerſa adminiſtratione pendet Animarum ſalus, & quilibet de Doctrina Chriſtiana requiratur.

CAPVT III.

SEd cum nemo ad maiores Ordines ſine titulo, vel penſionis, vel beneficij, vel patrimonij, ex quo decenter viuat, promoueri poſſit, expreſsè cauemus, vt titulus iſte ſit redituum, ſiue cenſuum in Vrbe ducatorum ad minus viginti, in Diœceſi verò ad minus decem & octo, deductis omnibus oneribus, ſitque fundatus ſuper re ſtabili frugifera, vel annuo reditu, non autem in mobilibus, ſiue animalibus: Illos autem monitos eſſe vo-

lumus, nè ſubreptitiè quò ad hoc Ordines ſuſcipiant, patrimonium non fictum, aut ſimulatum, non cum alijs commune, non litigioſum, ſed proprium, verum, & pacificè poſſeſſum eſſe debere; Si quis verò contra fecerit, oſtendendo quod verum non eſt, declaramus illum ipſo Iure ſuſpenſum à ſuſcepti Ordinis exercitio, & exercendo, fieri irregularem, vltra pœnam falſi, quam etiam pœnam, & etiam excommunicationis incurrant Teſtes, deponentes falſum, vel quod verum neſciunt affirmantes verum eſſe, & cauſam ſcientiæ reddentes non veram.

Requiſita pro Ordinibus neceſſaria; Et primò pro prima Clericali Tonſura, quæ vulgari idiomate apponi mandauimus, vt facilè ab omnibus percipiantur.

Primieramente ſappiano in genere, che neſſuno ſarà ammeſſo à verun Ordine, ſe non comparirà in habito Clericale, e decente, con la tonſura; l'habito ſarà la ſottana lunga, e talare, il mantello, il Cappello, e collare decenti.

2. La fede dell'età legitima, Batteſmo, e Creſma.

3. La fede di non eſſere inquiſiti ne' Tribunali ſecolari de' luoghi, doue habitano, ò ſono nati.

4. Sappiano leggere, e ſcriuere bene, come anco la Dottrina Chriſtiana, ò almeno le parti principali di quella.

Requiſiti per gli Ordini minori.

PORterà primieramente vna fede del Rettore della Chieſa, doue ſtà aſcritto, che habbia ſeruito, & atteſo in quella ſecondo le Coſtitutioni Sinodali, che habbia frequentato per ogni Domenica, ò almeno la prima di ogni Meſe li Sagramenti, e ſia ſempre andato in habito, e tonſura.

2. Vna fede del Vicario Foraneo, che non ſia inquiſito, e che non habbia portato armi publicamente.

3. Dourà anco intendere bene la lingua latina, e portar fede del Maeſtro del progreſſo fatto.

Requiſiti per gli Ordini Sagri in genere.

PRimieramente vna fede, come di ſopra del ſeruitio della Chieſa, e frequenza de' Santi Sagramenti, come anco ſe ſia andato in habito, e tonſura.

2. La fede dell'età, conforme ſi preſcriue dal Sac. Conc. Trident. ſeſſ. 23. cap. 12. de Reformat.
3. La fede, che ſappiano il canto fermo, ſeu Gregoriano.

Requiſiti per il Suddiaconato.

PRimo ſe vogliono ordinarſi à titolo di patrimonio, vi è neceſſario, che coſti la neceſſità, ò vero vtilità della Chieſa alla quale ſono aſcritti.
2. Che il patrimonio ſia vero, e non fittitio, che ſi goda dall'Ordinando intieramente, il quale dourà prouarſi con ſcritture, e teſtimonij degni di fede, conforme ſtà diſpoſto di ſopra, e con gl'Interrogatorij infraſcritti.
3. Che il patrimonio aſcenda alla rendita poſta nel Decreto del ſopraſcritto Capitolo; cioè docati venti l'anno in Città, e dieciotto in Dioceſe.

Se vogliono ordinarſi al titolo della Chieſa, vi biſogna la licenza del Capitolo di quella.

Se vogliono ordinarſi al titolo del Beneficio, ò Penſione, è neceſſario anco ſi proui la ſufficienza di tal Beneficio, ò Penſione, e come lo godano pacificamente con gl' infraſcritti Interrogatorij.

Interrogatorij per le proue del Patrimonio, ò altro ſimile.

PRimieramente ſe conoſce N. ordinando, e ſe sà di chi ſia Figlio.
2. Se egli è vnico, ò hà altri Fratelli, e Sorelle.
3. Se sà, che facoltà tiene il Padre di detto N. ò altro qual ſi ſia donante.
4. Se sà, chi habbia fatto la donatione al detto Ordinando, e da quanto tempo ce l'habbia fatto.
5. A quanto può aſcendere la rendita di detti beni donati, dedotte le ſpeſe, che vi ſi fanno, e ſappiano, che non s'amettono teſtimonij, che depongano (può render tanto) perche vogliamo, che lo ſappiano certamente, che renda tanto, con aſſignare la cauſa della ſcienza.
6. Se l'Ordinando ne habbia preſo il poſſeſſo, e da che tempo, e ſe lo poſſeda pacificamente.

7. Se sà, che ſopra detti beni vi ſia debito, & à quanto aſcenda.

Per la proua del Beneficio, ò Penſione.

PRimo ſe ſanno, che N. Ordinando habbia altro Beneficio, e ſotto, che titolo, ò Inuocatione.

2. Se il Beneficio è ſemplice, ò Curato, con peſo di Meſſe, ò ſenza, e ſe ſia amouibile, ò perpetuo.

3. Che ne può riceuere l'Ordinando ogni anno franco.

Requiſiti per il Diaconato, e Sacerdotio.

OLtre li requiſiti ſudetti, che douranno interuenire per gli Ordini Sagri in genere ſono anche neceſſarij gl'infraſcritti.

Primo vi biſogna anco che moſtri per ſcritture, ò per teſtimonij la continuatione della poſſeſſione del Patrimonio, Beneficio, ò Penſione.

2. Per quelli, che vogliono eſſere ammeſſi al Sacerdotio, che ſappiano le forme de' Sagramenti, e li riti di quelli, e particolarmente la forma del Sagramento della Penitenza, conforme ſi è detto nel cap. 2.

Auuertendo, che le fedi predette non deuono eſſere più antiche di trè Meſi, altrimente non ſi ammetteranno.

Et anco in genere, tanto per la prima Tonſura, quanto per tutti gli Ordini biſognano le fedi delle denuncie, ſeu publicationi fatte infra Miſſarum ſolemnia.

TITVLVS VIGESIMVSTERTIVS.

De Sacramento Matrimonij.

CAPVT PRIMVM.

MAtrimonij Sacramentum, in quo perpetuus, & indiſſolubilis ille Viri, & Mulieris Diuina ordinatione firmatus Coniugalis nexus, Chriſti myſticam inſeparabilem cum Eccleſia ſua Sponſa coniunctionem repræſentat, magnis in Deo, & in Eccleſia, & ſpecialibus prærogatiuis, Apoſtolo teſtante, recomendatur, tum ratione antiquitatis, tum quia à Deo in ipſo Mundi exor-

exordio inter primos Parentes ad remedium fuerit inſtitutum, & à Chriſto Domino in Sacramentum confirmatum, tum etiam reſpectu neceſſariæ vtilitatis ad humani generis procreationem confirmandam: Cùm ergo Sanctum ſit Matrimonium, ſanctèque tractandum, congruit, omnes ad illud ſanctè accedere. Vnde præcipimus Parochis, Sponſos nullos in Matrimonium coniungere, etiamſi alia concurrant, niſi ad præſcriptum Rit. Romani triduò ante contrahendum ſua peccata confiteantur, & Sacramentum Euchariſtiæ recipiant; Sint quoque Coniuges confirmati, ac ſciant rudimenta Fidei, & ſaltem Symbolum Apoſtolorum, Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, aliàs admitti nequeant, ſub pœnis noſtro arbitrio reſeruatis.

CAPVT II.

NOn niſi ſecundum Decret. Sac. Concil. Trident. matrimonia celebrari mandamus, & propterea quæ continentur in Decreto de Reformat. Matrimonij, bis in anno, videlicet in primis Dominicis Menſium Ianuarij, & Iulij vulgari ſermone legi, & recitari præcipimus alta, & intelligibili voce per Parochos in ſuis Eccleſijs ſub pœnis noſtro arbitrio: Addiſcant etiam impedimenta, & circumſtantias, ac differentias inter impedientia, & dirimentia, de quibus eſt ſermo in calce Tract. Poſſeu. de Officio Parochi, & de eis Populum frequenter informent, vt cum denunciationes ſint faciendæ, ſciat vnuſquiſque quid reuelare teneatur.

CAPVT III.

DEnunciationes, ſeu publicationes, & ſi ad huius Sacramenti formam non pertineant, aut neceſſariæ ſint, Parochus neminem in Matrimonium coniungat, niſi factis tribus monitionibus inter Miſſarum ſolemnia tribus diebus Feſtiuis, in Vrbe quidem, tum in Metropolitana, tum in Parochiali, ſiue Parochialibus, ſi contrahentes ſint ex diuerſis Parochijs, in Diœceſi verò in Matrici Eccleſia, ad quod tamen non procedant, niſi conſtita ei contrahentium libera voluntate, præſertim mulieris: Quod ſi aliquod impedimentum, etiam ſi per famam, vel vnicum teſtem detectum fuerit, à reliquis monitionibus ſe abſtineant,

neant, & opponentis depoſitione ad Nos tranſmiſſa, Sponſis ſub excommunicationis pœna cohabitationem, & conſuetudinem inhibeat: Quod ſi peractis publicationibus infra duos Menſes Matrimonium quacumque de cauſa non fuerit celebratum, iterum fiant denunciationes: Attamen ſi aliquando alterius Coniugis ingens mortis immineat periculum, celebretur Matrimonium cum licentia Vicarij locis in ſcriptis, cum præcepto de non cohabitando, matrimonioque de non conſumando, ſic peracto ſub pœna excommunicationis, donec denunciationes fuerint factæ, ſi tamen de aliquo legitimo non conſtaret impedimento.

CAPVT IV.

VErum quia de legitima ætate eorum, qui Matrimonium contrahere cupiunt, vt conſtet, eſt perneceſſe, nullum celebretur Matrimonium (dummodo ſint primæ nuptiæ celebrandæ) niſi habita fide ex libro Baptizatorum, Virum decimum quartum; Mulierem verò duodecimum ætatis annum compleuiſſe, quibus omnibus peractis, ac nullo detecto impedimento, Sponſos (ſi fuerint diuerſarum Parochiarum) quilibet Parochus in Matrimonium coniungere poteſt, iuxta formam noui Rit. Romani, & in Miſſæ celebratione eis Sacerdotalem præbere benedictionem, dummodo Sponſa alias non contraxerit nuptias, quia ſi ipſa Virgo fuerit, nuptiæ benedici debent, idque alius Sacerdos abſque noſtra, vel generalis noſtri Vicarij, vel Parochi licentia agere non audeat ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto, neque plures, quam duas nuptias ſub vna Miſſa benedici poſſe permittimus ſub pœna ducatorum decem Seminario applicanda.

CAPVT V.

MAtrimonia in hac Ciuitate Matheræ celebrentur more conſueto, ſcilicet cum aſſiſtentia Parochi noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ, etiam ſi Sponſus, vel Sponſa, aut ambo ſint alterius Parochiæ, quia iſte dicitur generalis Parochus totius Ciuitatis, & ſic ab antiquiſſimo tempore obſeruatum fuiſſe comperimus, dummodo Sponſi ſuam propriam Parochiam non elegerint;

rint; vnde non audeat Parochus, tam huius Metropolis, quàm Parochialium Eccleſiarum Sponſum ſeducere, vt in ſuis celebrent Eccleſijs, ſub pœna ſuſpenſionis ab Officio, & alijs arbitrio noſtro reſeruatis, cum liberum ſit ipſis contrahere vbi velint.

CAPVT VI.

SI Sponſi ſint ex diuerſis locis noſtræ Diœceſis, non illos coniungat Parochus abſque noſtra licentia, vel noſtri Vicarij generalis, præuia informatione à noſtra Curia capienda ſub pœna ducatorum viginti quinque Seminario applicanda, & in ſubſidium ſuſpenſionis; ſi verò ex diuerſis Diœceſibus ſint, ſeruentur omnino Decreta Sacr. Congreg. Supremæ Inquiſitionis ſub pœnis in eiſdem contentis, & alijs noſtro arbitrio: Tranſeuntes ad ſecunda vota in Vrbe, non admittantur, niſi cum Parochi teſtimonio: In Diœceſi verò, etiam duorum, vel trium teſtium omni exceptione maiorum affirmatione iurata, coram Generali Vicario exhibenda alterius obitum Coniugis prius probauerit, factis prius denunciationibus, vt ſupra, & nullo alio legitimo exiſtente impedimento.

CAPVT VII.

SI quis impedimentum aliquod contrahendi Matrimonium ſciens tacuerit, ſit ipſo facto excommunicatus, & etiam ille, qui falſum ſcienter opponit, aut ad id peragendum conſilium, auxilium, & fauorem præſtiterit, quod ſi ad Forum contentioſum peruenerit, alijs pœnis noſtro arbitrio punietur: Impedimenta autem in ſcriptis recipiantur cum ſubſcriptione opponentis, vel coram duobus teſtibus, ſi ſcribere neſciat is, qui impedimentum opponit, vt reſcripſit S. Congreg. Epiſcopo Coſent. 2. Auguſti 1594. Si quis aliena Diœceſi ſecum aliquam duxerit Mulierem, quam ſuam eſſe vxorem affirmat, Parochus ab eo Matrimonij fidem exigat, quam ſi non habeat, nomina, & cognomina vtriuſque, ac Patriam adnotare, atque Nobis rem quantocitius ſignificare curabit, vt opportunis remedijs prouidere valeamus.

CAPVT VIII.

QVoniam verò nonnulli reperiuntur, qui initis Sponſalibus per verba de futuro, vitam in Concubinatu oſcitanter ducunt, & Matrimonium per verba de præſenti contrahere negligunt, præcipimus Sponſis, nè in vnam Domum cohabitent, nec in alienam ſimul conueniant ante Matrimonium legitimè per verba de præſenti contractum, ad quod ſic contrahentes cenſuris compellantur; qui verò contra huius præcepti tenorem fecerit, eo ipſo ſententiæ excommunicationis volumus ſubiacere: Quod ſi ignoranter quis intra gradus prohibitos contraxerit, impedimento detecto, eſt ſeparandus. Donec à Sancta Sede Apoſtolica diſpenſationem impetret, & Nobis præſentata, fuerit opportunè prouiſum; at ſi ante has Solemnitates copulam habuerint Sponſi, ſciant, ſe noua diſpenſatione indigere, vt habemus ex declaratione Sacræ Congregationis.

CAPVT IX.

TEmporibus à Iure prohibitis, hoc eſt ab Aduentu Domini vſque ad Epiphaniam, & à Feria quarta Cinerum vſque ad Octauam Paſchæ incluſiue Nuptiæ nè fiant, niſi de noſtra licentia ſpeciali, & hinc omnibus remotis ſolemnitatibus: Denunciationes tamen, & ſponſalia his temporibus fieri poſſe declarauit S. Congreg. Epiſcop. anno 1589. die 12. Decembris: Semper autem in Eccleſia, vbi locus Sacramentorum eſt, matrimonia celebrentur, niſi ex aliqua iuſta cauſa in priuatis Domibus fieri ſit perneceſſe, & hinc cum noſtra licentia in ſcriptis, aliàs mulctabitur Parochus pœna ducatorum trium, Seminario applicanda, ſi ſic non egerit.

CAPVT X.

CVrent denique Parochi omnes librum habere vbi adnotare habeant omnia Matrimonia in ſuis Parochijs contracta cum nominibus, cognominibus, contrahentium Patria, inſuper diem, menſem, & annum, deſcribant etiam omnium denunciationum, per ipſos factarum tempora accuratè, ac diſtinctè, & hunc librum Nobis oſtendere tempore Viſitationis non prætermittant, ſub pœna ducatorum quinque Seminario applicanda.

TITVLVS VIGESIMVSQVARTVS.

De Choro, & Horis Canonicis, ac de Chori Præfecto, eiuſque Officio.

CAPVT PRIMVM.

QVemadmodum in ſublimi illa triumphanti Eccleſia per Cœleſtes Spiritus Diuinæ laudes ante Conſpectum Dei, & Agni aſſiduè decantantur, pari modo conuenit in hac noſtra Terrena militanti à Miniſtris Deo, & Diuinis Officijs iam dicatis Diuinam pſalmodiam, ab illa Cœleſti deriuatam decantari, & per diſtincta interualla perſolui, quæ pſallendi, & Diuini Officij recitandi formula, vt dignè perſoluatur, ex quo in plerilque Eccleſijs noſtræ Diœceſis laudabilis conſuetudo ab immemorabili viget recitandi quotidie Officium; vnde ſuborta, & effecta eſt obligatio continuandi; quare antiquam obſeruantiam confirmantes, præcipimus, vt dato vltimo Campanæ ſigno, omnes, qui tenentur, conueniant in Eccleſia; Cum verò maior pars coadunata fuerit cum ſuperpelliceo, & ſi fuerint Dignitates, vel Canonici, etiam cum almutijs, quas ſemper mandamus, vt deferant ſub pœna non lucrandi diſtributiones, dato iterum Campanulæ ſigno, modeſtè Chorum adeant, & ibi genuflexi aliquantulum orent, deinde qui primum locum occupat, faciat omnes ſurgere, manu leuiter genuflexorium percutiens, & hebdomadarius inchoet Officium, dicto prius Pater noſter tantum intelligibili voce, & deinde ſecretò quod ſequitur.

CAPVT II.

IN Choro nihil indecorum, immodeſtumue, ac loco illi Sancto incongruum adſit, non colloquia, nugæ, riſus, diuagationes, & profanæ tractationes admiſceantur, nec præter Breuiarium, alios libros, vel literas, aut quæuis ſcripta perlegant, ſed illa ſeruentur, quæ ſeruanda præcipit B. Pius V. in Conſtitut. quæ incipit: Cum primum Apoſtolatus, æquè ſtent, ſurgant, ſedeant, genuflectantur, caput operiant, aperiantue, & inclinent, bireto, non autem galero omnes vtantur, nullus diſcedat, etiam mox rediturus, & cum rationabili cauſa, non petita

venia à Maiore, donec Officia Diuina compleantur; perſolutis tamen, non ſtatim, & confusè; ſed paululum genuflexi orent, tum facto ſigno vt ſupra per eum, qui primum locum occupat, ſurgant, & cum debita deuotione, ac modeſtia ad Sacriſtiam redeant, & facta ſibi inuicem reuerentia, ſuperpelliceum deponant, & cum ſilentio ab Eccleſia exeant: Quod ſi prædicta omnia ſeruare, vt poſita ſunt, aliquis neglexerit, grauibus pœnis arbitrio noſtro punietur.

CAPVT III.

Recitantes ipſi benè calleant Rubricas Breuiarij, ſciantque quot modis peccetur in recitatione Officij non rectè facta, qui apud Doctores in nouem ſunt redacti, nimirum per omiſſionem, mutationem, attentionem, intentionem, prolationem, tempus, locum, ordinem, & interruptionem, à quibus abſtineant, etiam extra Chorum: In ſedendo teneat vnuſquiſque ſuum locum, præſertim Dignitates, & Canonici, quibus non licet, proprio relicto ſtallum occupare aliorum, etiam abſentium, vt S. Congreg. declarauit, nec vllus laicorum dum Diuina peraguntur, aut Sacra habetur Concio ſub pœna excommunicationis, aut in Choro, aut in Presbyterio audeat commorari.

CAPVT IV.

Poſt Tertiam, aut Sextam, aut Nonam iuxta Rubricas celebretur Miſſa Conuentualis, & poſt Miſſam immediatè dicantur horæ, ſeu hora, quæ ſuperfuerit, nec omittatur cantari dicta Miſſa Conuentualis vllo titulo, etiam ſi alia votiua, vel anniuerſaria fuerit cantata, iuxta præſcriptum Sacræ Congregationis.

CAPVT V.

Chori Præfecti (dummodo non adſit Cantor, Archipresbyter, vel Rector) illi ſunt, qui primum locum in Choro obtinent; in Eccleſijs verò, in quibus Cantor exiſtit, ipſe huiuſmodi munus adimpleat; in noſtra autem Eccleſia Metropolitana huius Ciuitatis Matheræ, cum Cantoria non ſit Officium, ſed Dignitas

tas tertia poſt Pontificalem, dum primam tenet Decanus loco Archidiaconi, & ſecundam Archipresbyter, tertio loco deficientibus prædictis, erit Cantor, iſto autem nec intereſſente, qui primum locum tenet, & ſic in omnibus functionibus, ac etiam in Capitulo congregando gradatim procedant.

CAPVT VI.

OFficium talis Præfectis eſt mandare Sacriſtis, vt Campanas pro Diuinorum Officiorum celebratione, & Organiſtis, vt organa pulſent, hebdomadarijs, alijſque, ad quos ſpectat, vt omnia ſint præparata, antequam Officia incipiantur, item Lectiones, Reſponſoria, & alia, quæ canuntur, aut recitantur in Choro, diſponere, ſeu diſtribuere, Miniſtros deſtinare, & diuidere per dictas hebdomadas, & ſimiliter mutare, quoties opus fuerit, Miniſtros, & aſſiſtentes eligere, & pluuialia tradere, tam pro Officijs recitandis, quàm pro Miſſis canendis, & ſimilia, indices pariter, ſeu tabellas Clericorum, & Sacerdotum, aliorumque Miniſtrorum conficere, & pœnas in eis apponere (verùm in dicta Metropolitana Tabellæ conficiuntur, & ſubſcribuntur per omnes três Dignitates ex conſuetudine, quam ſeruari mandamus;) quæ tamen propria ſunt hebdomadarij, Archipresbyteri, ſeu Rectoris in diebus ſolemnibus, Cantor non immutet, & ſi quæ ſit laudabilis conſuetudo ſeruetur: Nec Cantores, abſente punctatore, alium ſubſtituant ad ſui libitum, ſed eius vices ab eis, ad quos de Iure, aut de Conſuetudine ſpectat, ſubeantur: Et ne fruſtra prædicta omnia condita videantur, ſciant tranſgreſſores eſſe à Nobis grauiſſimis pœnis puniendos: De cætero, quò ad cæremonias, præcipimus præſtari promptam obedientiam Magiſtro Cæremoniarum, vt in ſequenti Titulo.

TITV-

TITVLVS VIGESIMVSQVINTVS.

De Cæremoniarum Magiſtris, & Punctatoris Officio.

CAPVT PRIMVM.

CÆremoniarum Magiſtri in noſtra Metropolitana Eccleſia erunt duo, vnus maior, & Canonicus, qui Nobis celebrantibus aſſiſtere debet, alter minor, & ſimplex Sacerdos, qui Sacras cæremonias dirigere valeat dum Dignitates, vel Canonici, ac omnes alij Diuina peragunt, monere quoſcumque ſacras functiones peragentes, modeſtè tamen, & ſubmiſſa voce, vel nutibus, vt rectè ſe gerant in Cæremonijs Eccleſiaſticis, ſignificare in Choro, quando ſtandum, quando genuflectendum, & ſimilia, dum Diuina peraguntur; pariterque curare, vt omnia, quæ in hac Synodo ſancita ſunt, quò ad Sacras Cæremonias, & quò ad recitationem Diuini Officij in Choro inuiolabiliter ſeruentur; horum tamen electio ad Nos ſpectat, ſed in Collegiatis, & Parochialibus deputentur per illarum Archipresbyteros, & Rectores: Habeant præ manibus in omnibus Solemnitatibus Compendium Cæremoniarum, & ſemper è Cæremoniali regulentur in omnibus functionibus.

CAPVT II.

ET quia fruſtra leges conduntur, niſi decernatur remedij opportunis obſeruantia, hac noſtra Conſtitutione præcipimus, omnino in Choro adeſſe Punctatorem, qui ſecundum antiquum ſolitum cuiuſque Eccleſiæ eligatur, & ſtatutis horis punctet abſentes, ac etiam illos, qui vanis collocutionibus, vel non modeſtè exiſtendo, Chorum, & pſallentes perturbent: Qui verò infirmitate detentus abeſt, non punctetur, neque participet cum alijs de dictis punctis: Librum habeat punctator, in quo nomina ſint omnium ſeruitio Chori adſcriptorum, vbi puncta adnotet, & in fine cuiuslibet Menſis, deputato ad hoc electo deferat, vt ſuo tempore calculatio, & diuiſio, vt moris fiat: Ei tamen legitimè impedito alium ſubſtituere de licentia Præfecti Chori liceat, & antequam incipiat, iuret in manibus

eiuſdem Præfecti de fideliter illud exercendo: Quæ omnia, & ſingula ſic, vt dictum eſt, ſeruari mandamus ſub pœnis Nobis arbitrarijs.

TITVLVS VIGESIMVSSEXTVS.

De Caſuum Collatione.

CAPVT VNICVM.

DEplorabilis eſt ſtatus nonnullorum Eccleſiaſticorum, qui ſuſceptis Ordinibus, & promoti ad Sacrum Presbyteratus Ordinem, omnem lucrum, & ſolicitudinem ponunt in gubernandis Domibus, vel ſolum Breuiarium habent, & nullos alios libros, qui ſunt inſtrumenta, quibus virtus exercetur, & ſcientia in eis neceſſaria addiſcitur, vel plurimos libros tenent, & eos non euoluunt, dicentes, ſe iam literis operam dediſſe; ſed profecto iſti decipiuntur, quoniam memoria labilis eſt, & oportet, vt inſtar Agri excolatur, nè ignorantia intellectus opprimatur, & confuſis operationibus irrationalibus ſimiles efficiantur: Vnde quia ignorantia in perſonis Eccleſiaſticis eſt deteſtanda, quandoquidem ſi in gubernanda, & moderanda Republica, optimi, & ſcientifici Iudices deliguntur, quantò magis in Iudicio ſpirituali, & cura Animarum tractanda aſſumendi ſunt homines, & ſanctitate, & ſcientia præcellentes? Et quemadmodum in curādis ægritudinibus corporalibus quiſq; ſummo ſtudio enititur Medicum ſibi indagare prudentem, pari modo in Infirmitatibus Spiritualibus ſumma ope nitendum eſt, peritum Medicum perſcrutari: Ideò præſenti Decreto mandamus, quod ſingulis quibuſque Dominicis in quacumque Eccleſia poſt Veſperas omnes, tàm Clerici, quàm in Sacri Ordinibus conſtituti, conueniant in Sacriſtia, vel alio loco decenti eiuſdem Eccleſiæ, vbi ſelectis à Rectore extra Capitulum, ſiue Archipresbytero in Metropolitana huius Ciuitatis, & ab Archidiacono in Metropolitana Acheruntina, qui ibi curam Animarum exercet, ex magis idoneis quatuor quolibet anno, quorum vnus in tribus quibuſque menſibus, duo ſaltem Caſus Conſcientiæ, alter ex Morali Theologia, vel Iure Canonico proponat in ſcriptis, alter ex Sacris Ritibus, & Cæremonijs Miſſalis in

alium, ſequentem diem Dominicum diſcutiendos caſuum Collatio habeatur.

TITVLVS VIGESIMVSSEPTIMVS.

De Capitulo congregando.

CAPVT PRIMVM.

QVoniam ex improuiſo Capitulum congregare, ſeu conuocare non decet, quia pauci aliquando inter ſe doloſè colludentes, poſtquam alij diſceſſerint, dato ſigno, non pro publico bono, ſed pro priuatis commodis, & paſſionibus Capitulum habere præſumunt; ideo præcipimus, quod in quacumque Eccleſia Capitulum Sabbato poſt Veſperas tantùm, dato prius ſigno Campanulæ intus Sacriſtiam conuocetur, in quo omnes vocem ex conſuetudine habentes conueniant, & precibus ad inuocandam Spiritus Sancti gratiam præmiſſis, inchoetur, nec ſine gratiarum actione diſſoluatur, & terminetur. Dum autem celebratur, vnuſquiſque in ſedendo, & votando locum occupet proprium, modeſtè, grauitèr, & quietè, non prius, quàm alij maiores votum proferat, non alter alterum in dicendo interrumpat, quod ſi in aliquo ex prædictis defecerit aliquis, grauitèr arbitratu noſtro punietur.

CAPVT II.

EXtra Sabbatum nè congregetur Capitulum, abſque noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij licentia in Vrbe, & Foraneorum in Diœceſi, aliàs omnis actus ſit ipſo Iure nullus, vltra pœnam arbitrio noſtro à tranſgreſſoribus exigendam, & vt omnes conſultè, & maturè quid agendum, quidue fugiendum ſit deliberare poſſint, per diem ante, quæ in eo proponenda fuerint, in cedula intus Sacriſtiam publicè affigenda, præuia licentia Maioris illius Eccleſiæ, deſcribantur, aliàs actus ſit ipſo Iure nullus: Neque ſint præſentes ij, de quorum negotijs, vel conſanguineorum, aut affinium in primo, & ſecundo gradu tractandum erit ſub eadem pœna: Inſuper præcipimus ſub pœna excommunicationis, nè ſecreta laicis, alijſque perſonis palam faciant;

faciant; ſed terminato Capitulo, cum illis nullum ſermonem habeant de peractis in eo: Nec laici in Capitulo admittantur ſub eadem excommunicationis pœna.

CAPVT III.

SI vnus ex votantibus exigat, vt votetur per vota ſecreta, ſic obſeruari mandamus, ſub pœna nullitatis actus; ſemper autem ac aliquid graue, ſeu præiudiciale ipſi Capitulo, vel alteri tractandum erit, per vota ſecreta concluſiones fiant, & vnuſquiſque per ſeipſum, & non per interpoſitam perſonam, etiam Capitularem proprium votum per fabam, ſeu pallottam in buſſola mittat ſub pœna excommunicationis, & alijs arbitrio noſtro infligendis: Quod ſi aliquid proponatur, & non fuerit Capitulum ad hoc ſpecialiter vocatum, ſi vnus ex votantibus exigat, de tali negotio eſſe diſcurrendum in ſequenti Capitulo, ita exequi mandamus, ſub pœna nullitatis, vt ſupra.

CAPVT IV.

DEputetur ſingulis annis Secretarius, ſeu Cancellarius, qui ſit fidelis, & concluſiones in libro ad hoc deputato ſtatim deſcribat ſub die, menſe, & anno, & ad euitandas fraudes ſubſcribantur in Metropolitana ab omnibus Dignitatibus, ſi interfuerunt, vel à Seniore, qui adfuit in Capitulo (nam & iſte Senior etiam poteſt Capitulum congregare, non exiſtentibus Dignitatibus, vel ipſis recuſantibus,) in alijs Eccleſijs ſub Archipresbytero, ſeu Rectore, & etiam à Cantore vbi adeſt: Liber autem prædictarum concluſionum, & ſigillum Capituli conſeruentur in Archiuio eiuſdem, benè clauibus differentibus obſerato, conſeruandis per eos, quos admittit vniuſcuiuſque Eccleſiæ conſuetudo; enimuerò ſingulorum Capitulorum conſuetudines, & priuilegia, à Prædeceſſoribus noſtris conceſſa, quæ Sacris Canonibus non aduerſantur, confirmamus, & approbamus; ea verò, quæ his Sanctionibus ſunt contraria, nullius eſſe robboris, & momenti, expreſsè decernimus, & declaramus, & præcisè mandamus, nè Capitula congregentur abſque numero Capitularium competenti, maximè quando intereſſe tangit ſingulos, vti ſingulos, quia tunc præſentes, & conſentientes

non præſentibus, vel non conſentientibus nullo pacto præiudicium inferre poſſunt.

TITVLVS VIGESIMVSOCTAVVS.

De Parochorum Officio, & Obligatione.

CAPVT PRIMVM.

QVicumque ad Animarum curam ſunt vocati, quaſi Deo de illis rationem reddituri, peruigilent, eſt neceſſe, nè cum Dominus eam poſiturus aduenerit, eos ab opere bono torpentes damnet; ſed potius laborantes pro allato lucro remuneret; omnes igitur Parochi omnia, & ſingula, quæ in hac Synodo ſparſim tradita, & ad ipſorum Officium ſpectantia apparent eſſe appoſita, obſeruent, ac obſeruari faciant; & præcipuè ſingulis Dominicis, & alijs Feſtiuis diebus in ſuis Eccleſijs Miſſas celebrare teneantur: Inter hebdomadam verò ſæpius quam fieri poteſt, ſacrum facere curent, & pro ſuis Ouibus Deum exorent, ac pro Defunctis, & Fidei rudimenta edocere, monitaque ſalutis Populo dare nè negligant.

CAPVT II.

ADuertant præterea, quod ad Officium Parochorum præcipuè pertinet Sacramenta ſanctè cuſtodire, & promptè, ac debita cum charitate Populo adminiſtrare, nè cum paruuli petant panem, non ſit, qui frangat eis; maneant propterea intra fines ſuæ Parochiæ; & nullus ex eis, mercenariorum more ſuas audeat relinquere oues, etiam ad breue tempus ſine noſtra licentia in ſcriptis, ſub pœna ducatorum quinquaginta Seminario applicanda, & in ſubſidium ſuſpenſionis: Eoſdem etiam, nec non & Confeſſarios omnes approbatos in Domino monemus, vt pœnitentes ante Confeſſionem ſuper Fidei rudimentis interrogent, & quos ea ignorare nouerint, nullatenus admittant.

CA-

CAPVT III.

LIbros etiam vnuſquiſque, in ſua Parochiali Eccleſia conficiat ad præſcriptum noui Ritualis Romani, vt alibi diximus, & præcipuè librum baptizatorum, in quo baptizati in ſua Eccleſia Parentum, Compatrum, baptizantis nomina, & cognomina, cum die, menſe, & anno etiam Natiuitatis clarè deſcribantur; Sic conficiat librum Confirmationis, librum Coniugatorum, & Mortuorum, vt in titulis de Confirmationis Sacramento, & de Matrimonio, ac in titulo de Sepulturis appoſitum eſt; nec non & librum Parochianorum, ſiue Filianorum omnium vtriuſque ſexus cum eorum famulis, & ancillis, & cuius ætatis, quique mortui ſint cruce ſignentur, & recenter nati addantur; Nobis autem in Viſitatione oſtendant, ſub pœnis in dictis titulis adnotatis; ſimulque præcipimus, detineri à Parochis Concilium Tridentinum, Cathechiſmum, & Rituale Romanum; nec non præſentem Synodum, Poſſeu. de Offic. Paroch. Summam, ſeu Medullam Theolog. Moral. Patr. Buſſemb. & alias Summas perutiles, ac illis neceſſarias, quos libros ſæpè perlegant, aliàs graui pœna punientur.

CAPVT IV.

POſtremò aduertant Parochi, publicos blaſphemos, vſurarios, concubinarios, cæteroſque facinoroſos homines, in eorum Parochijs fortè degentes Nobis deferre, vt contra eos quod Sacri Canones decreuerunt exerceamus; Feſta, & vigilias quo die, quoue modo obſeruanda denuncient; in quo aduertant, quod occurrente Feſtiuitate alicuius Sancti de præcepto, etiam ſi Officium Sancti transferatur; Feſtum tamen non transfertur: Ad confeſſiones audiendas, præcipuè omnibus diebus Feſtiuis, vt aſſiſtant, enixè præcipimus; eo quia qui Paſtoris officio fungitur, quotidie Oues ſuæ cuſtodiæ deputatas à ferarum præſeruare incurſibus, & ad ſtatum proſperum perducere tenetur; huic tamen muneri maiori cum ſolertia incumbere debent, dum aliquem ex ſuis Parochianis graui morbo laborare conſpiciunt; ideò cum tota diabolicæ fraudis aſtutia in eo verſetur, vt animæ Fidelium in extremo vitæ ſpiritu decipiantur, animæ commendationem ex inſtituto Eccleſiæ illis recitare contenti

ſint, eoſque vſque ad vitæ ſpiritum non deſerant, & deinde vt ſignum Campanæ detur, ſedulò inuigilent: quod ſignum etiam dari volumus pro parturientibus, & quando Sacramentum Extremæ Vnctionis eſt deferendum ægroto, omnibuſque tunc pium opus orandi explentibus quadraginta dierum indulgentiam in Domino impartimur.

TITVLVS VIGESIMVSNONVS.

De Regularibus, eorumque Conſeruatoribus.

CAPVT PRIMVM.

PEr Apoſtolicas Conſtitutiones, & Sacroſancti Concilij Tridentini, nec non Eminentiſſimorum Sacræ Congregationis Cardinalium Decreta, Statutum habemus, poſſe Epiſcopos, etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegatos, & authoritate ordinaria aliquando procedere contra Regulares, quomodocumque exemptos, etiam ſi Milites S. Ioannis Hieroſolymitani ſint, qui ſi in eligendis ſibi Conſeruatoribus non ſeruent omnia, quæ habentur in Conſtitut. felic. record. Gregor. XV. noſtro ſubijciuntur Iudicio, dummodo intra Diœceſeos fines, & limites exiſtant; prædictis omnibus Statutis, & Conſtitutionibus igitur inhærentes, mandamus, nè noua Monaſteria, Conuentus, vel Domos Regulares ædificari curent ſine noſtra expreſſa licentia, vt habetur in S. C. Trident. ſeſſ. 25. cap. 3. de Regularib. In iam erectis verò, vbi commodè poterit, habeatur lectio Sacræ Scripturæ, vel caſuum conſcientiæ, ad publicam omnium commoditatem, alioquin à Nobis remedijs opportunis, vigore diſpoſitionis eiuſdem S. C. cogentur.

CAPVT II.

INſuper Indulgentias etiam eis conceſſas, nouas Reliquias, vel noua miracula ipſi non publicent, licentia prius à Nobis non obtenta. Ab exorcizandi officio prorſus ſe abſtineant ſine licentia ſub pœna ad noſtrum arbitrium. Feſta, & Ieiunia enunciare non audeant in eorum Eccleſijs, ſi Parochiales non ſint, vt mandauit S. Congreg. Epiſcopo Burgi S. Donnini 15. Decembris

bris 1603. Cenſuras, & interdicta à Nobis publicata, ac Feſta in his noſtris Synodalibus Conſtitutionibus indicta omnino obſeruent, & ad Proceſſiones generales accedere non prætermittant, aliàs à Nobis arbitrio noſtro punientur: Quod ſi aliqua controuerſia de præcedentia inter eos orta fuerit, à Nobis decidenda erit, iuxta Conſtitut. felic. recordat. Gregor. XIII. In efferendis autem Cadaueribus Defunctorum, ſeruent omnino quæ per Decreta Sacr. Congreg. ſtatuta habemus, vt aliàs diximus.

C A P V T III.

ET quia de die prima Decembris 1623. Sacra Congreg. mandauit ſub pœna excommunicationis, ac priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, nè Regulares accedant ad colloquendum cum Monialibus, niſi in primo, vel ſecundo conſanguinitatis gradu cum illis coniuncti, & tunc non vltra quatuor vices in anno, & præuia noſtra licentia in ſcriptis, ideò tale Decretum ſeruandum omnino præcipimus: Et mandamus, vt in earum Eccleſijs Sacrum facere non præſumant, ſine noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij permiſſione; aliàs à Nobis arbitrio noſtro punientur.

C A P V T IV.

VLterius hic ſequentia circa Regulares, eorumque Conſeruatores apponenda duximus: Cum multoties occaſione cuiuſdam Comendæ Hieroſolymitanæ Religionis ſub titulo S. Mariæ de Picciano, in Territorio huius Ciuitatis Matheræ ſitæ diuerſæ fuerint exortæ Controuerſiæ circa exemptionem Capellanorum ab Archiepiſcopo, in dicta Eccleſia inſeruientium, & aliorum Presbyterorum, in Comendatarij ſeruitio adſtantium, etiam cum habitu Crucem Religionis habente deambulantium, anno 1659. inſtante Eminentiſs. ac Reuerendiſs. D. Cardinal. S. Cæciliæ, meritiſſimo noſtro Prædeceſſore, à S. Congreg. Concil. prouiſum fuit: Capellanos prædictos Comendæ inſeruientes exemptione ab Ordinario gaudere; temporaneos verò tali exemptione minimè perfrui: Cum autem compertum fuerit nunc temporis, Capellanos in dicta Eccleſia, ſeu Comenda degen-

 tes,

tes, temporaneos, & nullo modo perpetuos eſſe, ipſos ſemper ſub noſtra habuimus Iuriſdictione, & poteſtate.

Quia verò noſtro Præſulatu non pauca iurgia Romæ in Tribunali Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. Dom. A. C. circa exemptionem ab Ordinario D. Ioannis Baptiſtæ Gambara, Comendatarij hodierni Secretarij habita fuerint, idem de Gambara ad noſtram Curiam remiſſus fuit, & ſtante eius inquiſitione carceratus, deinde autem ad omnem ordinem, & ſimplicem Curiæ noſtræ requiſitionem habilitatus.

Pariformiter deciſum fuit in eadem S. Congregat. in quantum ad exemptionem prætenſam pro Sacerdote D. Franciſco Baſile, tunc temporis Capellano, vt dicunt de Obedientia, habitum Hieroſolymitanæ Religionis geſtante, non autem vero profeſſo, nec intra Religionis Clauſtra degente, ſicuti etiam reſpectu Capellanorum in iam dicta Comenda commorantium, circa quos eadem Sacra Congregatio renouando Decreta, anteactis temporibus edita, die 29. Iulij 1684. Nobis inſtantibus, ſubſequens Decretum promulgauit, & edidit: Matheranen Iuriſdictionis: Dato dubio, an cognitio cauſarum aduerſus Franciſcum Baſile Presbyterum, inſeruientem Comendæ Sancti Ioannis Hieroſolymitani, tanquam Capellanum dictæ Religionis, non quidem Conuentualem; ſed (vt aiunt) de obedientia, abſque eo quod vnquam profeſſionem emiſerit, & degentem extra Domus Comendæ, ſiue Perſonales ſint, ſiue Reales, ſiue Criminales, ſpectet ad Archiepiſcopum, vel ad Comendatarium? Sacra hæc Congreg. ſub die 2. Auguſti 1681. reſpondit, ſpectare ad Archiepiſcopum.

Cum autem nuper emerſerit aliud ſimile dubium, attento, quod Marcus Antonius Sauinus, dictæ Comendæ Capellanus, & extra illius Domum inhabitans prætendat ſubeſſe Iuriſdictioni Comendatarij, & A. C. tanquam Executoris generalis priuilegiorum dictæ Religionis, non autem Archiepiſcopi, reſpectu cuiuſdam delicti, de quo in Archiepiſcopali Curia inquiſitus fuit, Archiepiſcopus ipſe ſupplicat, iterum declarari.

An cognitio cauſarum aduerſus dictum Presbyterum Marcum Antonium Sauinum, ſiue Perſonales ſint, ſiue Reales, ſiue Ciuiles, ſiue Criminales, ſpectet ad Archiepiſcopum, vel ad Comendatarium?

Die

Die 29. Iulij 1684. Sac. Congreg. EE. S. R. E. Cardinalium Concilij Trident. Interpret. cenſuit, danda eſſe Decreta, aliàs edita, & ſignanter illud ſub dicta die 2. Auguſti 1681. tenoris huiuſmodi: Matheranen Iuriſdictionis: Extat in Territorio Matheranenſi Comenda S. Ioannis Hieroſolymitani, Franciſcus Baſile Presbyter Matheranen per plures annos inſeruiuit, & adhuc inſeruit Comendatario, & receptus in Capellanum dictæ Religionis, non quidem Conuentualem; ſed de Obedientia, vt aiunt, abſque eo quod huc vſque profeſſionem emiſerit, degens; prout ob incommoditatem Domus Comendæ degit extra illius ſepta in Domo propria aſſignata pro Nouitiatu, & proprijs vacando negotijs: Is, tam ante, quàm poſt habitus ſuſceptionem debita contraxit, creditores intendunt dictum Presbyterum conuenire coram Archiepiſcopo in vim diſpoſitionis Concilij cap. 11. ſeſſ. 24. & Conſtitutionis Gregor. XIII. 25. Nouembris 1580. Comendatarius è contra prætendit, eius eſſe Iurisditionem, & eſſe in pacifica poſſeſſione cognoſcendi, ex quo agitur de Capellano Nouitio, exempto per priuilegia Pontificia: Ad mutuam verò beneuolentiam conſeruandam, & lites effugiendas, Archiepiſcopus, & Comendatarius ſupplicant, per Sacram Congregationem declarari, an cognitio cauſarum aduerſus dictum Presbyterum, ſiue Perſonales ſint, ſiue Reales, ſiue Ciuiles, ſiue Criminales ſpectet ad Archiepiſcopum, vel ad Comendatarium? die 2. Auguſti 1681. Sacr. Congreg. Concil. cenſuit, ſpectare ad Archiepiſcopum F. Cardinalis Columna S. C. Præfect. A. Altouitus S. C. Concil. Secretarius.

Non leuia autem experta ſunt eueniſſe inconuenientia Religionum Conſeruatorum temeritate, quamuis Ius Commune in cap. 1. & fin. de Offic. Deleg. in 6. limites, intra quos ipſi Conſeruatores ſe ſe tenere debent præfixerit, & circa hoc tranſactis temporibus quam plures editæ fuerint Pontificiæ Conſtitutiones, præſertim illa Clementis VIII. cuius initium eſt: Statutum, & tandem vltima Gregor. XV. qui de Voto EE. S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium S. C. T. Interp. omnes præcedentes ſimul complectens, ſuorum Prædeceſſorum Deciſionibus, & Decretis initens, de ipſis Conſeruatoribus Equitum S. Ioannis Hieroſolymitani ſtatuit, & decreuit, nullas, inualidaſque eſſe deputationes quaſcumque Conſeruatorum, qui conditionibus, & circumſtantijs aliàs aſſignatis prædicti minimè fuerint; prædictæ

dictæ autem cõditiones ſunt, videlicet quod prædicti nominandi ſint in Dignitate conſtituti, quod ſint nominati Iudices Synodales in Synodo Prouinciali, aut Diœceſana, & quod literæ conſeruatoriales debeant infra duos menſes à deputatione regiſtrari penes acta Curiæ Ordinariorum, quibus exhibere, & dimittere teneantur, alioquin ipſo termino elapſo, deputationes ſint nullæ, & Conſeruandi ſubiaceant Ordinarijs, vltra alias pœnas Conſeruatoribus, & Conſeruandis impoſitas.

In eadem Conſtitutione ſancitur, prædictos Conſeruatores ſolùm poſſe procedere in cauſis, in quibus Regulares Conſeruandi rei fuerint, non autem quando Actores, quia in his nullam prorſus Iuriſdictionem habent, & ſolùm permittitur, vt ipſorummet extendant Iuriſdictionem ad tuendum Conſeruandos à manifeſtis iniurijs, & violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à ſuis poſſeſſionibus eijciuntur, & proprijs bonis perfrui impediuntur, quemadmodum Sacra Congreg. Concil. ſub die 20. menſe Septembris 1621. decreuit.

Aduertendum pro complemento, quod ſi quis Conſeruatoris titulo, tamen requiſitis ad id conditionibus carens, & niſi in caſibus à Iure permiſſis ad prædictos Equites Comendatarios Hieroſolymitanæ Religionis, ſiue quoſcumque alios Regulares tuendum, ac defendendum ſe intromiſerit, aut niſi quando eis manifeſtæ iniuriæ, vel violentiæ fuerint illatæ, vel ſi ad ſuum Tribunal quemquam noſtrum ſubditum trahere præſumpſerit, ſciat, ipſi non ſolùm obedientiam non præſtandam; ſed potiùs ſeuerè puniendum, & cenſurarum gladio feriendum; ſic Nobis inſtantibus à S. Congregat. in cauſis Epiſcoporum, & Regularium ſub die 15. Septembris anno 1684. fuit deciſum: Cum enim Cantor Cathedralis Eccleſiæ Grauinenſis D. Donatus Angelus Letterius præfatas conditiones non habens, Equitem Fratrem Syluium Zurla dictæ Comendæ modernum Comendatarium, tanquam Conſeruator tueri tentaſſet, & à cenſuris, quibus per Nos iuſtis cauſis dictantibus, innodatus fuerat, eruere, & ideò contra Nos, totamque noſtram Curiam cedulones emanare auſus fuiſſet, Nos ipſum excommunicationis vinculo innodauimus, & introducta cauſa in S. Congregat. ipſaque maturè perpenſa, fuit declaratum, dictum Cantorem temerarium eſſe, literaſque Conſeruatoriales inualidas, cenſuraſque ex eodem emanatas nullas, & fuit demandatum Nuncio Apoſtolico,

vt

vt ipſum carcerandum curaret; noſtras verò dicta S. Congreg. contra eundem latas approbauit, & confirmauit, illaſque contra dictum Comendatarium inflictas, cum non benè conſtiterit de occupatione Territorij, qua cauſa excommunicatus fuerat, reprobauit, & cauſam viciniori Epiſcopo commiſit; prout hæc, & alia ex ſequenti Decreto clarè patent.

In cauſa Matheranen, vertente inter Archiepiſcopum ex vna, & Comendatarium Fratrem Syluium Zurla; Donatum Angelum Letterium, Cantorem Cathedralis Eccleſiæ Grauinen, alioſque partibus ex altera.

Sacra Congreg. EE. S. R. E. Cardinalium, Negotijs, & Conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita, partibus ipſis auditis, referente Eminentiſſimo Columna, cenſuit, ac declarauit, electionem prædicti Donati Angeli Letterij, Cantoris Cathedralis Eccleſiæ Grauinen in Conſeruatorem non ſuſtineri: Cenſuras latas per ipſum Archiepiſcopum, tam contra præfatum Comendatarium Zurlam, quàm contra Fratres Strictioris Obſeruantiæ S. Franciſci, tanquam nullas non affeciſſe, nec afficere: Matthæum verò Appium conſulere debere conſcientiæ ſuæ: Cenſuras autem latas à prædicto afferto Conſeruatore, tanquam nullas, & temerarias nullatenus eſſe attendendas; ſed committendum Nuncio Apoſtolico Neapolitano, vt illum carcerari mandet; latas verò ab eodem Archiepiſcopo contra eundem Conſeruatorem eſſe validas, & quò ad cauſam ciuilem ipſam remittendam eſſe; prout præſentis Decreti tenore remiſit Epiſcopo viciniori, vt eam: prout Iuris fuerit, ſeruatis ſeruandis, cognoſcat, ac definiat: Romæ 15. Sept. 1684. V. Cardin. Carpineus. B. Panciaticus Secretarius.

Et quia ſub die 19. Ianuarij anno 1685. ad inſtantiam eiuſdem Comendatarij, & eiuſdem Cantoris fuit iterum cauſa propoſita in dicta Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium, eodem Eminentiſſimo Columna Ponente, S. Congregatio viſis, & maturè perpenſis hinc inde deductis, reſcripſit: In deciſis, & amplius non proponatur.

TITV-

TITVLVS TRIGESIMVS.

De Confraternitatibus, Hoſpitalibus, & alijs locis pijs.

CAPVT PRIMVM.

MAxima, atque ingens vtilitas in Eccleſia emanare ex laicorum Confraternitatibus, probè inſtitutis cum dignoſcatur, ad Chriſti fidelium mores corrigendos, & emendandos, ideo vt deinceps maiori cum fructu in ſuis perſeuerent Regulis, à Nobis ſemel approbatis, præcipimus, vt illam eamdem, quam profitentur, obſeruent regulam ſub certo viuendi modo, & Sacramentorum perceptione, charitatis opera exercendo, ſtatutis horis conueniant, ac ea, quæ adimplere tenentur, toto cordis affectu adimpleant, aduertantque non recipere in Societatem qui Doctrinam Chriſtianam, vel Fidei rudimenta ignorant, niſi tamen ipſa Societas ex ſuo Inſtituto Doctrinam Chriſtianam edoceat, nec facinoroſos homines, aut publicos vſurarios, concubinarios, & his ſimiles, niſi prius reſipiſcant, & vitam in melius commutare curent.

CAPVT II.

PRæfecti, ſiue Prioris, aut quocumque alio nomine Superioris, & aliorum Officialium electio fiat, ſaltem ſingulis annis, præſente aliquo à Nobis deputando; vel eo, qui de conſuetudine interuenire ſolet. Electio verò Secretis Suffragijs fieri mandamus, conuocatis antea ad ſonum Campanæ omnibus Confratribus, qui ſtatutis die, & hora intra Oratorium, ſeu Eccleſiam conueniant, & fuſis Deo precibus de more eos adſciſcant, qui magis conferre, quàm auferre valeant; electi verò non adminiſtrent, niſi prius à Nobis, vel à noſtro Generali Vicario confirmentur; quod ſi electio ſeruatis ſeruandis facta non fit, nulla, & inualida erit, & ad Nos, vel noſtram Curiam ſpectare aliam electionem declaramus; mandantes expreſsè, nè eligantur Debitores, vel eorum Filij, nec ij, qui non vacauerint ab adminiſtratione, ſaltem per tres annos continuos, ſub pœna nullitatis, & deuolutionis, vt ſupra; In Electionibus autem nullus audeat ſibi vota procurare nec per ſe, nec per alios ſub pœna excommuni-

municationis latæ ſententiæ; ſed omnia cum ſimplicitate fiant, & cum Diuini Numinis inuocatione.

CAPVT III.

ADminiſtratores quorumcumque piorum locorum, tam Eccleſiaſtici, quàm laici aut Miniſtri, & Confratres quarumuis Societatum, ſingulis annis rationem eorum adminiſtrationis, Rationalibus à Nobis eligendis, reddere teneantur, & deinde ipſimet non confirmentur, niſi ex cauſa Nobis benè viſa; ſed noui eligantur, & qui ex adminiſtratione debitor remanſerit, quàm citius ſatisfaciat; aliàs contra ipſum, ſecundum diſpoſitionem S. C. T. procedetur, vt in titulo de Bonorum Eccleſiaſticorum adminiſtratione diſpoſitum eſt.

TITVLVS TRIGESIMVSPRIMVS.

De Monialibus.

CAPVT PRIMVM.

SAcræ Dei Virgines, quæ contemptis Seculi illecebris, Diuinis ſe obſequijs mancipārunt, ſeipſas Altiſſimo in Sponſas perpetuò deuouentes, dum ſuauiſſimo Religionis Iugo Chriſto Saluatori in Caſtitatis holocauſto famulari ſtudent, nè vnquam à recta ſemita Iuſtitiæ, & forma honeſtatis declinare poſſint, & aliquid in eis deprehendatur incongruum, quòd Diuinam poſſit oſtendere Maieſtatem, aduertant in primis monita Sac. Conc. Trident. ſeruare, vt ſaltem ſemel ſingulis Menſibus Confeſſionem peccatorum faciant, & Sacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant, quia tali præſidio pluſquam ſalutari munitæ omnes oppugnationes Dæmonum ſuperare, & regulam, quàm profeſſæ ſunt, ſeruare pluſquam facilè poterunt.

CAPVT II.

INſuper eaſdem in Domino monemus, vt Chorum ſemper frequentent, & ſacræ lectioni ſint addictæ, nec non & mentali orationi, quam ſemel ſaltem in die, & per ſpatium ad minus mediæ

horæ in Choro ab omnibus ſimul coniunctis fieri præcipimus: Lectiones ſolitæ, & à noſtris Prædeceſſoribus determinatæ quotidie in communi menſa, alta voce, & ordinatè recitentur, vt frequenti ſalutarium præceptorum memoratione in ijs perfectè adimplendis diligentiores euadant, & Conſtitutione B. Pij V. felic. recordat. De Monialium clauſura editas, vulgari lingua redditas pluries in anno perlegere non prætermittant; ſeculares verò & profanos libros neque habeant, neque legant; ſic namque ab omni terrenarum rerum cura procul abiectas, & Cœleſtis Sponſi Amori ſolùm intentas eſſe, & ipſi Deo, cui tantùm placere debent, quàm vigilantiùs inſeruire, curabunt, & nihil de ijs, quæ mundi ſunt, cui mortuæ dicuntur, cogitare vnquam audebunt.

CAPVT III.

VErum quia experientia magiſtra habemus, quod dum caput dolet, cætera membra languent, à capite enim totum in corpus diſtribuitur ſenſus, & motus, ideo præcipimus, quod in Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam illa ſemper eligatur, quæ morum grauitate, & vitæ integritate cæteras antecellat, ſitque non minor quadraginta annis, ex quibus octo ad minus poſt profeſſionem laudabiliter tranſegerit: Electionem iſtius tertio quoque anno per ſecreta ſuffragia fieri, mandamus, Nobis, vel noſtro Generali Vicario præſentibus, ex quibus autem duæ ſuffragiorum, ſeu votorum partes, vel ſaltem vna ex duabus, quæ medietatem excedat, concurrere debent, vt electio ſit legitima; attamen ſi Moniales inter ſe diſcrepantes non conſenſerint in aliquam, aſſignato eis competenti termino ad ſe concordandum, ſi nihilominus diſſenſerint, à Nobis, vel noſtro generali Vicario eligatur, iuxta Decreta Sacræ Congregat. Sciantque omnes, quod finito triennio, non poſſunt in tali officio confirmari, vt eadem Sacr. Congregat. reſcripſit Epiſcopo Adrienſi ſub die 20. Februarij 1615. Vnde quælibet Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa initio vltimi Menſis ſui triennij Nos certiores reddat pro noua electione facienda: Duæ Sorores ſecundum carnem ſibi inuicem in Abbatiſſas immediatè ſuccedere prohibemus, caueantque Inſtrumentum quodlibet conficere, ſe quietationem aliquam ſine noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij licentia, neque aliquid

aliquid locetur, permutetur, aut vendatur ſub pœna ſuſpenſionis ab Officio ad noſtrum arbitrium.

CAPVT IV.

PVellæ, quæ educationis gratia ſunt recipiendæ licentiam à S. Congregat. & noſtrum aſſenſum impetrare debent; maiores ſint ſeptennio, & vigeſimum quintum annum non excedant; adſit Abbatiſſæ, & Monialium, ſaltem pro maiori parte conſenſus, Parentes alimenta quolibet ſemeſtre anticipatè ſoluant, præſtita cautione pro reliquo tempore: Regulas Monaſterij addiſcant, & Statuta S. C. Trid. & Sacræ Congregat. Puellæ ipſæ obſeruent: Cum annum vigeſimum quintum compleuerint, intimetur eis, vt vel à Monaſterio exeant, aut habitum illius aſſumant: Si autem Deo inſpirante, hunc ſuſcipere velint, antequam in Nouitiatum admittantur, in paternam Domum per Menſem commorari faciant, vt videantur libero conſenſu vitam Religioſam elegiſſe, deinde niſi per Nos, aut noſtrum Vicarium generalem fuerint examinatæ, nullatenus admittantur.

CAPVT V.

POſtquam autem fuerint, vt ſupra examinatæ, facto depoſito dotis ſolitæ penes perſonam fide, & facultatibus tutam, à Nobis probandam, cautelæ debitæ conficiantur, vt ſecuta profeſſione, pecunia depoſitata ſine aliqua exceptione, & dilatione conſignetur, quæ conuerti poſſit ad emptionem redituum in perpetuum Monaſterij commodum, non autem aſſignentur cenſus, nomina debitorum, neque ſtabilia, mobilia, aut ſe ſe mouentia; ſed pecunia numerata, iuxta Decretum Sacr. Congreg. editum de anno 1588. die 28. Martij; De Depoſito autem facto afferatur authenticum teſtimonium: Antequam verò puella admittatur, ſoluantur alimenta pro tempore Nouitiatus per ſemeſtre anticipatum, & præſtetur cautio ſolutionis alterius ſemeſtris; etiam anticipatè tradendi: Et quia precibus importunis, & diligentijs quandoque permultis ſolent aliqui curare, vt eis dimittatur in totum, vel in partem alimentorum prædicti Nouitiatus temporis ſolutio, præcipimus ſub pœna excommunicatio-

nicationis latæ ſententiæ, vt nemo hoc proponat, neque Moniales de tali re inter ſe, aut cum alijs quoque modo diſcurrant. Completo anno Nouitiatus, Profeſſionem nè protrahant vltra Menſem, aliàs omnino eijciantur, & veſtes, ac lectus apud Monaſterium remaneant: quod ſi profeſſio differatur ob culpam Nouitiæ, aut Parentum, vel Conſanguineorum; taliter vt ante Profeſſionem moriatur, conueniens eſt, dotem eſſe Monaſterij, & in inſtrumento, ſeu ſcriptura tale pactum apponatur.

CAPVT VI.

MOniales effectæ bona omnia habeant ſub titulo Communitatis, pecunias penes ſe non retineant; ſed in arca Communi reponant, & in neceſſitate de manu Abbatiſſæ recipiant id tantum, quo egent: Et ſi aliquid tempore mortis ſeórſim abſque licentia Abbatiſſæ detentum reperiatur, totum ad Monaſterium ſpectare decernimus, & Conſanguinei, vel alij, qui id retinere præſumpſerint, ſint ipſo facto excommunicati, nec abſoluantur, niſi facta reali reſtitutione: Proprietaria autem, quæ huiuſmodi bona in quantitate notabili reliquerit, niſi reſipuerit, in loco ſacro cum alijs Monialibus nequeat ſepeliri.

CAPVT VII.

COnfeſſarij omnes, tam ordinarij, quàm extraordinarij, à Nobis tantum deputandi, in caſu ſolùm neceſſitatis, etiam de nocte ad adminiſtranda Sacramenta poſſunt ingredi ſepta Monaſterij; extraordinarius verò nunquam, & eo ſolùm caſu, ſi fuerit ordinarius legitimo impedimento detentus: Nemini autem eorum quouis alio prætextu ingredi ſit permiſſum, nec ſi Monialis infirma de facili poſſit accedere ad locum ad audiendas Confeſſiones deputatum: Dum ingrediuntur recta via, & abſque diuerſione eant, & redeant, nec per alias Monaſterij partes diuagentur, quauis ex cauſa; ipſoſque à Ianua ſemper duæ Seniores comitentur, nec vnquam ſolos deſerant, & vna illarum tintinnabuli ſono, dum gradiuntur, Moniales moneat, vt ad propriam Cellam ſe recipiant, nè videantur: Quod etiam ſeruandum erit, quocumque Monaſterium ingrediente: Dum

Sacramentum Pœnitentiæ Infirmæ miniſtratur, dictæ duæ Moniales adſtent in loco, ex quo & Confeſſarius, & Pœnitens conſpici commodè poſſint: Aduertant tamen omnes, qui licentiam habent ingrediendi, quod ſi illa leuibus ex cauſis vtantur, incidunt in pœnas Conſtit. felic. recordat. Gregorij XIII. ac ſi ingrederentur ſine licentia, vt pluries Sacra Congregat. declarauit: Licentia Medicis, Chirurgis, & operarijs concedi ſolita, ſingulis quibuſque trimeſtribus renouetur, aliàs non ſuffragetur, & incidant in pœnas dictæ Conſtit. Hora vigeſima quarta obſerentur Ianuæ Monaſterij, nec aperiantur de mane, niſi orto iam Sole, & claues à Procuratore cuſtodiantur.

CAPVT VIII.

CLaues Cuſtodiæ Sanctiſſimi Sacramenti penes Confeſſarium ſint, vel penes Capellanum, ſi ad ipſum ſpectet adminiſtratio Sacramentorum; vndè nullo pacto Monialibus committantur: In Confeſſionalibus adſit cratis ferrea ſtrictè perforata; in loco autem, vbi Sanctiſſimum Sacramentum ſuſcipiunt Moniales, tantùm pateat aditus, vt Sacerdos manum immittere poſſit; claudatur duabus clauibus introrſum vna, altera extorſum, atque interior de die retineatur per Sacriſtanam; de ſero Abbatiſſæ conſignetur; exteriorem habeat Confeſſarius, attamen feneſtella nunquam aperiatur, niſi præſentibus Confeſſario, & Sacriſtana, ſub pœnis arbitro noſtro reſeruatis, & nullus præſumat per hanc feneſtellam, vel per Confeſſionale alloqui cum Monialibus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, quod ſi Confeſſarius, vel Capellanus id permittat, vel clauem præbeat, ſit ipſo facto ſuſpenſus.

CAPVT IX.

OMnibus denique, ſiue Clericis, ſiue laicis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna expreſsè iubemus, nè ad Monaſteria Monialium accedant, & eas ſine noſtra licentia, vel noſtri Vicarij Generalis, gratis in ſcriptis concedenda alloqui præſumant, qua pœna etiam Clerici, tam Seculares, quàm Regulares ligentur, ſi alloquantur puellas, in Pio Conſeruatorio exiſtentes; abſolutio autem in vtroque caſu Nobis reſeruamus; exci-

 pimus

pimus tamen Conſanguineos primi, & ſecundi gradus, ac etiam Mulieres; ſed extra tempus Quadrageſimæ, & Aduentus: Cæterum Abbatiſſæ, ſeu Præfectæ Monaſterij, & illi, quæ Rotæ præeſt nequaquam quæ oportuerit, cum exegerit neceſſitas, alloqui prohibemus: Pariter Cellerariæ, Ianitrices, Infirmorum, & laborum Præfectæ, atque Sacriſtæ cum ijs tantùm, qui aliqua de cauſa Monaſterium aderint pro ſuo adimplendo munere colloqui poſſint; ſermone tamen breui, at cum licentia Abbatiſſæ: Tandem ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto incurrenda præcipimus, vt nullus Sacerdos Sacrum peragere in Eccleſijs Monialium, etiam Pij Conſeruatorij audeat, ſine noſtra, vel noſtri generalis Vicarij licentia, ſiue alterius à Nobis deputandi: In Diœceſi verò, tam alloquendi, quàm Celebrandi licentiam à Vicarijs Foraneis concedi permittimus: Aduertant autem omnes non concedere, non exiſtente legitima cauſa ſub pœna excommunicationis, & priuationis ab Officio.

TITVLVS TRIGESIMVS SECVNDVS.

De Clericorum Collegio, ſeu Seminario Puerorum.

CAPVT PRIMVM.

CVm adoleſcentium ætas, niſi rectè inſtituatur prona ſit ad Mundi voluptates ſequendas, meritò quidem, & laudabiliter à S. Trid. Synodo ſtatutum fuit, vt in Cathedralibus, & inſignioribus Eccleſijs Clericorum Seminaria erigantur pro inibi Religioſè, ac in diſciplina Eccleſiaſtica enutriendis pueris, qui deinceps Sacros Ordines ſuſcipere, & munia Eccleſiaſtica probè, & ſanctè, vt decet, exequi poſſint, & valeant, vtque à teneris annis ad pietatem, & religionem ſub Dei iugo eruditi, quaſi ligna ſecus decurſus aquarum radicati, vberes doctrinæ, probitatis, & bonorum operum fructus ad Fidelis Populi commodum, & vtilitatem producant: Nos igitur, vt quæ à S. Synodo iam dicta de Seminario ſunt ſancita, inuiolabiliter obſeruentur, præcipimus in primis, eos tantum in Seminarium noſtrum recipi, qui maiores annis duodecim, legitimiſque ſint orti natalibus, quique legere, & ſcribere competenter ſciant, ac probitatis, & ingenij indolem præſeferant, vt cum literis

Chri-

Chriſtiana probitatè præſtantes eos fore, ſpes iam cæpta concipiatur. Antequam autem in Seminario quis admittatur, diligentem de eius vita inquiſitionem haberi volumus, nè ſi in aliquo eorum mores mali inueniantur, ſanos morbo inficiant; cum morbida facta pecus totum corrumpat ouile.

CAPVT II.

INgreſſi ſi nullo ſint Ordine inſigniti, prima ſtatim tonſura initientur, diuiſique in claſſes iuxta factum ab eis progreſſum in literis, Grammaticam, Phyſiologicas ſcientias, Cantum, Scripturam, Arithmeticam, Diuinaque ſtudia, & præſertim Cathechiſmum Romanum, ac Caſus Conſcientiæ addiſcant: Pueri etiam ſi maximè exigui ſint Seminarij reditus duodecimum numerum non excedant, & eos pauperes præſertim eligi volumus; diuites tamen non excludimus; modò ſuis ſumptibus alantur; qui ſemper anticipatè ſemeſtre perſolnant, quod quidem erit ducatorum duodeuiginti: Pauperes autem cum cautione idonea de perſiſtendo in eodem Seminario per quinquennium recipiantur; ſi verò quis dimitti petat ante quinquennium, teneatur eidem Seminario ſoluere, & reſtituere ducatos triginta ſex pro quolibet anno, vltra alias expenſas pro ipſo enutriendo, ac in diſciplinis inſtruendo à Seminario erogatas.

CAPVT III.

LVdi-magiſtros, aliosque Collegij Miniſtros non Iuuenes; ſed ætate, atque probis moribus ſenes, Sapientes, & timentes Deum, qui ſcientia, exemplo, & omni bonitate iuuentutem ad laudem Dei, Populique ſalutem alant, atque inſtituant, eligi iubemus: Regulas à noſtro Prædeceſſore, & à Nobis in generali Viſitatione traditas inuiolabiliter obſeruent, ac obſeruari faciant, & ſi qui inobedientes, ac diſciplinæ Eccleſiaſticæ contemptores, aut contumaces Pueri inueniantur, poſt trinam monitionem, niſi reſipiſcant, è Seminario de noſtra tamen licentia eijciantur, nè cæterorum, qui melioris ſunt indolis, puerorum mores corrumpant: Et nè Clericorum aliquis ab obſeruatione eorum, quæ in Regulis continentur, ignorantia excuſari valeat, præcipimus, vt Seminarij Rector, ſingulis ſaltem Menſibus Regulas prædictas coram omnibus legendas curet.

CAPVT IV.

INſuper aduertat Rector; ſimul etiam & Ludi Magiſter, vt ſingulis diebus Sacroſancto Miſſæ Sacrificio interſint pueri omnes, atque ab exercitijs quotidianis, tam ſpiritualibus, quàm temporalibus in Regulis prædictis, & Capitibus earum præſcriptis quod non ſe auertant ſine cauſa: Semel ſaltem in Menſe Confiteantur, & iuxta Confeſſarij iudicium, Sanctiſſimum ſuſcipiant Euchariſtiæ Sacramentum: Dominicis, & Feſtiuis diebus omnes ſimul cum Cottis ſemper induti noſtræ inſeruiant Metropolitanæ Eccleſiæ, & propterea ad Collegium non admittatur, qui Superpelliceum, biretum ac Officium Beatæ Mariæ non habeat: Demum præcipimus Rectori iam dicto, vt ſingulis annis rationem Nobis reddat coram duobus ex Collegio Canonicorum deputandis de adminiſtratione redituum, & quorumcumque prouentuum, ac expenſarum ipſius Seminarij, ſimulque tam ipſe, quàm alij, in Seminario quauis de cauſa adſtantes, Nos certiores faciant in dies de omnibus, quæ peraguntur, vt omnia dirigere ad laudem Dei, ipſo Deo Nos dirigente, valeamus.

TITVLVS TRIGESIMVSTERTIVS.

De Vita, & Honeſtate Clericorum.

CAPVT PRIMVM.

CLerici, qui ſortis Dominicæ participes effecti, præclarum vitæ inſtitutum præ cæteris tenere debent, & omni conatu curare, vt claritas in eis omnium virtutum, præſertim humilitatis ſplendore prælucens appareat, dicente Domino: Vos eſtis lux Mundi, vtque etiam bonorum operum lucernas in manibus geſtantes, cæteris viam, qua itur ad Supera, ante eundo, demonſtrent, Sapientia quod antecellant omnes homines, eſt perneceſſe, nè qui ſal terræ à Domino nuncupantur, ob literarum quàm pernicioſam imperitiam ad condiendos populos quaſi infatuati, reddantur inutiles cum ex Diuinæ legis, & Sacrorum Canonum ignorantia omnia mala procedant: Et nè illis dici poſſit, quod per Prophetam Dominus affirmauit, Quia tu ſcien-

tiam

etiam repuliſti, ego repellam te, nè Sacerdotio fungaris mihi; ideo timorem Domini, qui eſt omnis Sapientiæ initium, in primis habeant, & propterea in minoribus conſtituti, ſaltem ſingulis Menſibus, Sacram Euchariſtiam ſumant; in Sacris verò initiati, ſingulis Dominicis diebus, aliàs ad cæteros Ordines non promouebuntur, & noſtro arbitrio punientur: Omnes verò, vt omnibus ſint in exemplum, veſte decenti, atque talari, non niſi nigri coloris vtantur, ſemperque præcinƈto cingulo eiuſdem coloris incedant, ſub pœna carolenorum triginta, applicanda pro tertia parte Fiſcalibus, qui pro obſeruantia inuigilare debent, & pro reliquis alijs duabus Seminario, excipiendo tamen itinerantes, quibus breuiores veſtes permittimus.

C A P V T II.

IN minoribus Ordinibus conſtituti Scholas frequentent Grammatices, & humanioribus literis diligenter incumbant; Subdiaconi verò, & Diaconi, ac ætate grandiores, præcipuè Parochi, & Sacerdotes curam Animarum habentes ſtudia grauiora amplectantur, Caſuum Conſcientiæ conferentijs ſemper interſint, & Diuinum verbum audire, nunquam intermittant: Hoc autem ita demum præſtabunt, vt diſciplinam honeſtatis non abijciant; quapropter præter veſtes externas, vt ſupra geſtandas, internas habeant decentes, calceis non inciſis, neque è coreo albo confectis vtantur, ſub pœna etiam, vt præcedenti capite ſtatutum eſt, caligas habeant nigri, vel violacei coloris, collaria ſint modeſta, atque ſimplicia, cæſariem, ſeu comam non nutriant ſub eadem pœna carolenorum triginta, & in ſubſidium carceris per menſem: Clericalem coronam octauo quoque die renouare curent, & barbam ita aptè detorſam habeant, vt labiorum pili Corporis, & Sanguinis Domini ſumptionem non impediant: Annulos aureos, & argenteos non deferant ſub pœna carolenorum viginti, & amiſſionis morum, alijſque arbitrio noſtro, niſi eorum Dignitas Iure illis concedat.

C A P V T III.

QVi iuſta non exiſtente cauſa, abſque habitu Clericali fuerit deprehenſus, prima vice per ſex Menſes in carceres detru-

datur, pro ſecunda duplicetur pœna: Dimittere Clericalem habitum in minoribus conſtituti, vel ſemel dimiſſum reaſſumere, Nobis inconſultis, non poſſint ſub pœna ducatorum viginti quinque, vel carceris per ſex Menſes, & amiſſionis habitus, in caſu reaſſumptionis, qui erit Fiſcalium capientium: Cum mulieribus cohabitare non præſumant, Matre, Sorore, Amita, Matertera, & Fratrum vxoribus, ac Nepotibus exceptis, ſub pœna ducatorum quinquaginta, & in ſubſidium carceris per annum: Secularibus perſonis cuiuſuis gradus, & dignitatis fuerint, non inſeruiant vllo modo, abſtineantque à comitandis mulieribus, etiam nobilibus, tutelas, curaſue non ſuſcipiant, quærelas etiam citra pœna ſanguinis non exponant, neque in Curia ſeculari compareant, aut teſtimonium ferant: Verùm pro cauſis proprijs ciuilibus, alijſque à Iure permiſſis liceat eiſdem Curiam ſecularem adire.

CAPVT IV.

CHoreas non ſolùm ducere, ſed eis intereſſe omnino prohibemus, fabulas, comœdias, commeſſationes, ebrietates, ingreſſus ad tabernas, niſi in itinere profana ſpectacula fugiant: De nocte poſt ſecundam horam per Vrbem, vel Oppida nè deambulent: ſed Domi ſe contineant, ſi verò vrgente neceſſitate, de nocte eundum ſit, lumen deferant, cantilenas non recitent, nec alijs qui eas recitant, ſe immiſceant: Pariter nec laruati, & vt dici ſolet maſcherati, ſiue de die, ſiue de nocte incedant: Quæ omnia, & ſingula prohibemus ſub pœna ducatorum viginti, & in ſubſidium carceris per ſex Menſes, ac amiſſionis inſtrumentorum muſicorum, quæ erunt Fiſcalium, dum cum illis inueniri Clericos, contigerit.

CAPVT V.

NEmini ex Diœceſi diſcedere permiſſum ſit, abſque noſtra, vel noſtri generalis Vicarij licentia ſub pœna ducatorum decem; curam verò animarum obtinentibus, nec extra Vrbem, nec extra Diœceſim diſcedere licitum ſit ſub pœna iam dicta, abſque ſimili licentia, & dummodo œconomum relinquant: Arma cuiuſuis generis nullo modo gerere præſumant, quod ſi depre-

deprehendi contigerit aliquem cum ſclopis paruis, ac alijs non excedentibus longitudinem palmorum trium, vulgò, achibugetti, piſtole piccole, ò lunghe, piſtoni, & ſimilia, aut cum pugionibus, & cultris aculeatis, palmò minoribus, vel cum ſtylo ferreo, vulgò ſtilletto, ad Pontificias triremes per duos annos damnetur, vel centum ducatorum mulctæ ſubiaceat: Non deprehenſi; ſed iudicialiter conuicti hæc arma detuliſſe, vel ſi in eorum Domibus reperta fuerint, pœnam luent ducatorum triginta, vel carceris per ſex Menſes: Si verò fuerint deprehenſi cum ſclopis, excedentibus longitudinem trium palmorum, vel cum pugionibus, ſeu cultris palmo maioribus, eandem proximè inflictam pœnam non euitabunt, pro medietate exequendam, ſi non deprehenſi; ſed iuridicè conuicti fuerint, arma huiuſmodi detuliſſe: Scopletum à focile, vel à miccio geſtantes pœnam ducatorum decem, & ſi non fuerint deprehenſi cum illis, vt ſupra conuicti, pro medietate pœnam luent; ſicuti etiam diſponimus, quò ad vſum enſis; ſemper autem vbi non eſt expreſſa pœna carceris, ad noſtrum arbitrium in ſubſidium ſubintelligi volumus, & amiſſionis armorum ad beneficium Fiſcalium capientium: Ob legitimas verò cauſas, & à Iure permiſſas, arma deferendi licentiam à Nobis in ſcriptis obtinere curent: Et contenta ſub verſiculo: *Si verò fuerint & ſequenti*, permittimus, detineri Domi pro licita defenſione tantùm: Cum autem licentiam arma deferendi, iuſta de cauſa, aliquem obtinere contigerit, non incedat cum illis intra habitatum cum ſcandalo, vel vt milites; quia ad noſtrum arbitrium grauiter punietur.

C A P V T VI.

ET quia, Sacri Canones inter alia multa prohibent etiam Clericis venationem clamoſam, iſtam illis interdicimus, & omnem aliam, quæ ſcloporum vſum requirit, ſub pœna ducatorum decem, & in ſubſidium carceris per duos Menſes, & omiſſionis armorum: Alearum, & taxillorum ludos ſciant, eſſe prohibitos, & proinde pœnam ducatorum decem pro qualibet vice ludentes dabunt: In ludis verò, qui exercendi gratia, & recreandi animi cauſa, ſunt permiſſi, non in locis publicis occupentur, nec multum temporis abſumant, & ſcandalum ſemper vi-

tare curent; vnde ſpectatores maximè in locis publicis mulctentur pœna carolenorum triginta: Qui verò Domum propriam ludo expoſitam tenent, ducatos triginta Seminario ſoluent in pœnam, cui applicamus alias ſupra enumeratas, & inferius apponendas.

CAPVT VII.

CVm facinoroſis hominibus, banditis, & foriudicatis conſuetudinem habere, vel eis quouis modo auxilium, aut fauorem præſtare caueant omnino; inobedientes verò pro prima vice ad carceres per annum damnamus, vel ad pœnam ducatorum centum, applicandam vt ſupra: Pro ſecunda ad triremes Pontificias per triennium: Nemini vim, vel iniuriam verbis, aut facto inferant: Conuerſationem habeant bonam, & cum ijs, qui apud omnes honeſtatis, & virtutis teſtimonio commendantur: Colloquijs inhoneſtis, & turpibus, quæ bonos mores corrumpere ſolent nè aureas præbeant, nec in cachinnos, & riſum, quem in ore ſtultorum abundare, ait Salomon, prorumpant, memores, quod nugæ in ore Eccleſiaſticorum non nugæ ſunt, ſed blaſphemiæ; vnde in omni loco grauitatis decore præluceant, & in Eccleſia, in Choro, in Sacriſtia ab omni colloquio ſe abſtineant, aliàs ad noſtrum arbitrium grauiter punientur.

CAPVT VIII.

DEnique illicitas negotiationes, & mercaturas non exerceant Eccleſiaſtici, neç mechanicis artibus, maximè cum ſcandalo, & publicè operam dent, ſub pœnis arbitrio noſtro infligendis; liceat autem eis conducere Eccleſiarum, & Eccleſiaſticorum terras, per colonos, & famulos colendas; inſuper & paſcua à quocumque emere, vel conducere, vt animalia propria depaſcant; animalia etiam pro Territorijs proprijs impinguandis, paſcendis, vel colendis emere, & vendere poſſint; & valeant; ſic enim pluries declarauit Sacra Congreg. & præcipuè de anno 1616. die 15. Nouembr. dum reſcripſit Nuntio Apoſtolico Neapolitano pro Clero Terræ Amoroſij, videlicet: Clerus Terræ Amoroſij Teleſinæ Diœceſis Sacræ Congregationi expoſuit, tanta egeſtate laborare, vt cum bonorum patrimonialium, beneficio-

neficiorumque fructibus decenter ſubſtentari nequeat, Illuſtriſſimi Patres Nuntio Neapolitano dari literas iuſſerunt, quatenus ſinat, vt Clerus prædictus, illiuſque ſingulares perſonæ Terras Eccleſiaſticas conducant; herbas verò, & paſcua à quocumque ad effectum paſcendi animalia, quæ ad dictas Terras colendas, & impinguandas neceſſaria fuerint, dictumque Clerum, aut quemlibet illius, illicitæ negotiationis prætextu non moleſtari, declarat: Et eodem die pro Clero Pali, videlicet: Clerus Pali Baren Diœceſis, prætextu negotiationis illicitæ, eo quia eorum bona patrimonialia excoli faciunt, animaliaque ad hunc effectum neceſſaria emunt, venduntque, per Nuntij Subcollectores moleſtari, expoſuit; quare Illuſtriſſimi Patres Nuntio mandauere, nè Clerus prædictus hac de cauſa moleſtetur: Similia habentur etiam ex quadam epiſtola eiuſdem Sacræ Congregat. directa Archiepiſcopo Matherano de anno 1608. vt ex Synodo Diœceſana per Archiepiſcopum de Rubeis publicata, & in lucem edita in anno prædicto; quapropter mandamus Vicarijs foraneis, quod inuigilent, nè à Subcollectoribus ſubditi noſtri vexentur; ſed ab omnibus iniuſtis moleſtijs eos defendant, ſtatimque nos certiores faciant, quando opus erit, ſub pœna ſoluendi de proprio, & reſarciendi damnum, & intereſſe, à noſtris ſubditis paſſum.

TITVLVS TRIGESIMVSQVARTVS.

De Concubinarijs, aliiſque Criminoſis.

CAPVT PRIMVM.

POEnas contra huiuſmodi obſtinatos peccatores à Sacris Canonibus, & Sancta Synodo Tridentina irrogatas innouando, præcipimus omnibus Confeſſarijs, huiuſmodi nequiſſimos homines in deteſtabili Concubinatu viuentes, nullo prætextu abſoluere debere, quamuis correctionem, & emendationem vitæ ſimulent, niſi de eorum reſipiſcentia liquidè conſtet, & impudicas mulierculas à ſe omnino dimiſſas habere, vt nullum probabile adſit periculum prauam intermiſſam conſuetudinem reuocandi: Porro vt hac contagioſa lue inquinati, ad meliorem frugem reducantur, & metu pœnæ concuſſi reſipiſcant, ſtatuimus,

mus, contra Concubinarios, vigore Decreti eiuſdem Concilij Trident. procedendum eſſe ad pœnas, & cenſuras, etiam per declarationem, & affixionem Cedulonum: Inſuper nec abſoluantur pertinaces illi, qui licèt non reperiantur in particulari Concubinatu, ſunt tamen adeo conſuetudinarij, vt ſe continere nolint, niſi tamen verè conuertantur ex corde, & occaſiones proximæ tollantur omnino.

CAPVT II.

VSurarij itidem nec abſoluantur, etiam facta reſtitutione ſine noſtra licentia, ſub pœna ſuſpenſionis; ſi quidem tam graue ſcelus execrabile eſt, & propterea etiam præcipimus ſub pœna, pro qualibet vice, ducatorum quinquaginta Seminario applicanda, & in ſubſidium excommunicationis, nè quis in poſterum cuiuſuis ſtatus, gradus, & conditionis exiſtat, audeat quodcumque vſuræ genus, vel monopolij, ſiue quemcumque alium illicitum contractum, etiam palliatum facere: Nec aliquid ratione mutui, vel depoſiti vltra ſortem exigere, neque pecuniam credita vltra ſupremum pretium vendere, vel anticipata ſolutione emere minori pretio, & ſimilia: Parochi verò teneantur quàm ſæpius inter Miſſarum ſolemnia populum de his omnibus certiorem facere, & Notarij tales contractus ſtipulari non audeant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ.

CAPVT III.

INſuper admoneant Parochi Actuarios, nè ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, examen teſtium diminutè deſcribere audeant, & tantùm partes, quæ in Fiſci fauorem faciunt apponere, ex qua malitioſa mutilatione infinita damna in pauperes defluunt, quorum Nos defenſores à Domino conſtituti ſumus, quod etſi tota depoſitio ſit contra Fiſcum, & in fauorem inquiſiti, reijci non permittimus: Qui verò coram Iudice Eccleſiaſtico, ſiuè ſeculari, vel in iudicio falſum aſſerere, aut deponere præſumpſerint in præiudicium famæ, honoris, & bonorum proximi, vel teſtes ad hoc induxerint, ſeu ſcripturas falſas compoſuerint: Item qui audent literas alijs ſubripere, occupare, aperire, aut legere, ſint ipſo facto excommunicati.

CA-

CAPVT IV.

DEnique vltra pœnas, quas B. Pius V. & Gregorius XIII. in ſuis Conſtitutionibus appoſuerunt, excommunicationis latæ ſententiæ gladio ferimus omnes, & quoſcumque famoſorum libellorum compoſitores, nec non & eos, qui ſcripſerint, reſcripſerint, exempla tranſmiſerint, apud ſe retinuerint, aut conſilium, vel auxilium dederint ad ſimilia, vltra pœnam carceris per annum, aut ducatorum Seminario applicandam in foro exteriori.

TITVLVS TRIGESIMVSQVINTVS.

De Foro Iudiciali, eiuſque Officialibus, Miniſtris, & Seruientibus.

CAPVT PRIMVM.

CVm rectè viuendi norma, ciuilium actionum, ordo ſubditorumque pax, & tranquillitas ab optima inſtitutione Magiſtratuum dependeat; iudicantium enim integritas, & prudentia ſalus Populi eſſe dignoſcitur: Quocirca ſemper hæc præcipua cura animum noſtrum anxit, noſtro Archiepiſcopali foro, & Tribunali eos præficere Officiales, qui æqua lance Ius ſuum vnicuique tribuere ſcirent, & vellent; vnde cuicumque huius laborioſi Regiminis partem nobiſcum contigerit obtinere, & in Vicarium, ſeu Locumtenentem Generalem fuerit electus, vnà mecum ouium commiſſarum tutelam, & curam habere ſollicitus ſit, & erga ſubditos, tanquam frater ſe gerat, omnes humaniter ſuſcipiendo, in delictis comperiendis maximam diligentiam adhibeat, & committentes puniat ſine exceptione perſonæ, ſtudeatque vt quanta poterit breuitate cauſas expediat, neque muneribus, aut fauore eas retardet; & propterea dilationes pro litis conteſtatione, ac exceptiones dilatorias, & peremptorias vltra biduum protrahi prohibemus.

CA-

CAPVT II.

PRocurator Fiſci, tam Vrbis, quàm cuiuſuis Curiæ Foraneæ contra omnes delinquentes indiſtinctè inquirat, & per Vicarium procedi faciat, & petat, ſitque fidelis in ſuo munere exercendo, & Fiſci probationes procurando, habeantque obinde Fiſcales quintam partem pœnæ pecuniariæ, in quam dabunt delinquentes, dummodo ab eis delatum, & probatum ſit delictum: Eis tamen iniungimus, vt carceres benè cuſtodiant, non tamen abſque Noſtra, vel noſtri Generalis Vicarij licentia in Vrbe, & Foraneorum in Diœceſim quemquam in carcerem detrudere audeant, niſi Reus ſit manifeſtus, vtpote in crimine deprehenſus.

CAPVT III.

ACtorum magiſter ſit diligens, & fidelis in conſcribendis, & recipiendis ſcripturis, Teſtium depoſitiones realiter, vt proferuntur, deſcribat, non variatas, nec quouis modo alteratas, ſub pœna priuationis Officij, alijſque noſtro arbitrio infligendis; Scripturas ciuiles à criminalibus ſeiunctas detineat; claues Archiuij nemini confidat, fraudes non committat, pecunias non extorqueat, munera non appetat, & Informationes Criminales abſque noſtri Generalis Vicarij licentia, aut præſentia non capiat vllo modo ſub pœnis arbitrio noſtro reſeruatis.

CAPVT IV.

IVratus, ſiue Curiæ ſeruiens ſit honeſtus, non loquax, cautus, & ſollicitus, ſtatim vt fuerit requiſitus, intimationes faciat, ſcripturas intimatas parti non deferat; ſed ſecuta intimatione Actuario deferat, vt relationem faciat illico: Exequutiones omnes penes tutum tertium deponat: Curiæ negotia alijs non patefaciat: Feſtis diebus, qui Feſtum non ſanctificant, opera ſeruilia, mechanica, aut ruralia, prohibitaque exercendo, vel officinas apertas tenendo inquirat, & denunciet, ac fideliter circa prædicta ſe gerat, alioquin ſi ſuſcepto muneri non ſatisfecerit, vt tenetur, quin pro modo culpæ puniendus ſit, non dubitet.

CA-

CAPVT V.

VIcarij Foranei Populorum mores diligenter inquirere tenentur, de obſeruatione Feſtorum, ac Ieiuniorum, an doceatur Doctrina Chriſtiana, num Decreta Synodalia obſeruentur, timeantur ne cenſuræ, ac de abuſibus, & corruptelis nos certiores reddere, de delictis informationem capere, & ad noſtram Curiam tranſmittere, pro quibus tranſmittendis, aut literis, & alijs noſtræ Curiæ actibus, Vicarius ipſe, vltra ſeruientes omnes Clericos notet, & quandò opus erit, per eos illa tranſmittat, incipiendò à primo vſque ad nouiſſimum Clericorum, nemine excepto: Sic pariter quando deportandus erit aliquis carceratus, tot aſſignet, quot neceſſarios iudicabit, ſeruato ordine prædicto, quod ſi aliquis renuerit, aliquem alium mittat ſumptibus renitentis, niſi legitimam cauſam non eundi allegauerit, quia tunc alium ſubſtituere debeat. Cauſas Ciuiles à quatuor aureis infra cognoſcere, & vt Iuris eſt terminare poſſint, & valeant: Dum acta, ſiue Criminalia, ſiue Ciuilia Actuarij Foranei ad Nos tranſmittere debent, partibus nullo modo tradant, aut Aduocatis, vel Procuratoribus earum; ſed fideli perſonæ conſignent benè accomodata, atque ſignata cum foliorum adnotatione: Denique vnuſquiſque Officium ſuum tota diligentia, vigilantia, ac fidelitate peragat, de ſingulis etiam minimis culpis rationem redditurus, & condignas pro crimine pœnas ſubiturus.

TITVLVS TRIGESIMVSSEXTVS.

De Sententia Excommunicationis.

CAPVT PRIMVM.

EXcommunicandi poteſtas à Chriſto Domino Eccleſiaſticis Iudicibus conceſſa, quamuis ſit medicinalis, non mortalis, terribile tamen ipſius fulmen pauorem vehementiſſimum humanis pectoribus incutere debet, quandoquidem nullum ab ipſa Eccleſia ſæuius ſupplicium contra rebellantes à ſuis mandatis reperiri potuit, à ſaluberrima namque totius Eccleſiæ communione, Fidelium conſortio, Sanguinis Chriſti, & Paſſionis Do-

mini fructibus ſeparat, Satanæque poteſtati excommunicatum tradit; perhorrendos igitur excommunicationis effectus Parochi populis inſinuent, & à Concionatoribus ſedulò inculcari procurent, vt forſan timorem concipientes omnes pœnarum formidine enitantur abſtinere à delictis, vnde tantam perniciem ſibi viderint euenire.

CAPVT II.

CVrent Rectores, & Vicarij Foranei, vt quando compererint aliquas perſonas, præſertim Eccleſiaſticas, extra Caſus à Iure permiſſos, cum publicè excommunicatis denunciatis, vel Clericorum percuſſoribus communicare, illos noſtro nomine moneant, vt à tali communicatione abſtineant, quod ſi monitionibus non paruerint, ad Nos deferant, vt ad remedia opportuna deuenire poſſimus. Et vt qui à gremio Sanctæ Matris Eccleſiæ per excommunicationem ſegregati exiſtunt, ſaltem humanis ſtimulis ad eam citiùs redire nitantur, mandamus Rectoribus Eccleſiarum, quod quolibet Menſe alternis Dominicis inter Miſſarum ſolemnia tales denuncient, nec ceſſent, donec à Nobis aliud eis fuerit iniunctum, ſub pœna ducatorum decem Seminario applicanda pro qualibet vice: Nullus Sacerdos coram excommunicatis Miſſam celebrare præſumat, niſi de abſolutione conſcius fuerit; & vt in notitiam omnium Sacerdotum publici excommunicati vitandi deueniant, eorum nomina deſcripta ſint in qualibet Sacriſtia, etiam Regularium, alioquin eorum Eccleſias Eccleſiaſtico ſubijciemus Interdicto.

CAPVT III.

INſuper ſtatuimus, iuxta laudabilem noſtræ Archiepiſcopalis Curiæ conſuetudinem ad ſubterfugia vitanda, cum poſt patratum ſcelus deliteſcunt delinquentes, vel ad eos non eſt tutus acceſſus, quod qui citari nequeunt perſonaliter, ſufficiat, bis domi illos citari, & ſi nec ad domum, nec ad locum detur tutus acceſſus, citentur per publica edicta in valuis noſtræ Metropolitanæ Eccleſiæ, vel aliarum Eccleſiarum locorum circumſtantium, ad effectum vt excommunicari, vel excommunicati validè declarari poſſint.

CA-

Monitoria pro rebus deperditis, & ſi non ſint concedenda, niſi pro re graui, vt S. C. Trid. ſtatuit, nè tamen pauperum, & miſerabilium perſonarum, quibus etiam leuiſſimæ res graues ſunt, Iura ſupprimantur, vt eorum indemnitati conſulamus, Decretum per noſtrum Prædeceſſorem D. Simeonem Carafam Archiepiſcopum iam latum confirmantes, pro ſumma ducatorum duodecim, coaceruatis tamen capitibus, ſtatuimus, vt concedantur: Reuelationum verò in vim monitorialium copiæ nè tradantur, niſi præſtito à partibus Iuramento, ſe illis non vti in Criminalibus coram Iudice laico, vt aliàs decreuit ſub hoc titulo Archiepiſcopus Lanfranchi Prædeceſſor noſter.

Decretum Confirmationis præteritarum Synodorum, & Concluſionis Synodi.

Demum quia ad noſtræ Paſtoralis ſollicitudinis munus ſpectat ea, quæ à noſtris Prædeceſſoribus pro optimo Regimine ouium commiſſarum, & cultu Diuino conſeruando, prouidè ſancita ſunt, non modo amplecti, ſed obnixè pro viribus præſtare, vt ſemper in viridi exiſtant obſeruantia; illa ideò innouamus, confirmamus, & ſeruari mandamus; Cum hac tamen expreſſa conditione, vt eatenus confirmentur, quatenus per nouas Summorum Pontificum Conſtitutiones, & Decreta Sacræ Congregationis Eminentiſſimorum Cardinal. vel per hanc noſtram Synodum in aliquo reuocata, correcta, limitata, & aliter declarata, vel in poſterum, etiam extra Synodum mutanda, abroganda, moderanda, & diſpenſanda non fuerint.

Tandem, nè quis in harum Conſtitutionum Synodalium obſeruatione iuſtas cauſas excuſationis prætexere valeat, præcipimus, omnia, & ſingula in ea ſtatuta, ſancita, & decreta omnes omnino arctare ſub pœnis, & cenſuris in ipſis adiectis, & inflictis, tranſactis duobus Menſibus ab earum promulgatione, quo termino elapſo omnes obligare volumus, non ſecus, ac ſi ſingulis perſonaliter forent intimatæ: Quod ſi qua ſuper illarum intelligentia difficultas ſuboriatur, deciſionem Nobis, & Succeſſoribus noſtris, ſub ea ſemper Sanctæ Sedis Apoſtolicæ authoritate, & correctione reſeruamus: Præterea quia leges, & edicta dili-

diligentius ſeruantur, ſi ſæpius fuerint inculcata, præcipimus propterea Parochis, Decreta illa, quæ laicos reſpiciunt, vulgari lingua, temporibus deſignatis inter Miſſarum ſolemnia explicare: Et nè quis ignorantiæ cauſam valeat allegare, huius Synodi volumen in ſingulis Parochialibus Eccleſijs detineatur ad communem Cleri inſtructionem, alterumque habeat proprium quilibet Parochus, & ſæpè ſæpius illud perlegat, vt ſingula in illis contenta, vniuſcuiuſque memoriæ infigantur, & in occurſu caſuum prompta habeantur, admonentes illos, in viſitationibus ſuper eiſdem interrogandos fore.

Et ſic eadem Decreta, Conſtitutiones, & ſingula acta in hac Synodo Sanctæ Romanæ Eccleſiæ authoritati, iudicio, correctioni, & declarationi ſicuti & noſmetipſos in omnibus ſubijcimus, & ita finem facimus ad laudem Dei Omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, cui gloria ſemper per infinita ſeculorum ſecula. Amen.

Et omnes dixerunt vnanimiter: Placet: Placet.

ROGITVS NOTARII.

In Dei Nomine. Amen.

VNiuerſis, & ſingulis præſenti publico inſtrumento pateat, euidenterque notum ſit, qualiter anno à Natiuitate Domini milleſimo ſexcenteſimo octuageſimo quarto, die verò prima, ſecunda, & tertia Menſis Octobris in Ciuitate Matheræ Prouinciæ Hydruntinæ Regnante Sanctiſſimo Domino Noſtro, in Chriſto Patre, & Domino Innocentio Papa XI. Pontificatus ſui anno..... feliciter &c. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dominus Doctor D. Antonius de Ryo Colminarez Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Aſchiepiſcopus Matheranus, & Acheruntinus poſt peractam eius Sanctam Viſitationem præſentem Synodum, ac Conſtitutiones, & Synodalia Decreta in ea contenta, pluries priuatis Congregationibus à viris doctrina, prudentia, & pietate præſtantibus diſcuſſa, exquiſito prius Reuerendiſs. Capituli Conſilio &c. præſente toto Clero eiuſdem Ciuitatis intus eandem Eccleſiam Metropolitanam ſeruatis de more ſeruandis legitimè congregato, inſtante Domino Promotore Synodali, illa fuerunt lecta alta, & intelligibili voce per Adm. Reu. D. V. I. D.

D. Pe-

D. Petrum Antonium Pino Canonicũ Matheranum, & huius præſentis Synodi Secretariũ ex ſuggeſtu poſt cantatam Miſſam Pontificalem de Spiritu Sancto, ac habito ab eodem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domino ſermone, fuerunt lecta Decreta de electione Miniſtrorum Synodalium, de præiudicio non afferendo, de profeſſione Fidei emittenda, quam primò Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dominus Archiepiſcopus, deinde ſinguli omnes ad Synodum vocati emiſerunt, ſimul electi fuerunt Iudices Synodales, ac Examinatores, qui omnes iureiurando tactis Sacroſanctis Dei Euangelijs ad munus ſuum recte exequendum ſe adſtrinxerunt, deinde factum fuit initium lecturæ Conſtitutionum, & Decretorum Synodalium à primo titulo de Fide Catholica vſque ad finem, & ſic Deo fauente concluſa fuit Synodus, Populo vndique confluente, & præſente, ac audiente, & in ſpecie Perilluſtri Domino Hieronymo de Enſelmo Doctore Phyſico ac Egregio Notario Thoma Teratufilo Matheranis, teſtibus ad præmiſſa omnia vocatis ſpecialiter, atque rogatis &c. Fuerunt inſuper eadem omnia lecta Milionici in Eccleſia Collegiata illus Terræ die duodecima, decima tertia, ac decima quarta eiuſdem menſis, & anni, præſidente ibidem nomine dicti Illuſtriſs. ac Reuerendiſs. Domini V. I. D. Domino Fiore Primicerio Cathedralis Eccleſiæ Caietanen. Auditore, & Vicario Generali, coram omnibus, qui intereſſe debebant. Pro quibus omnibus &c. Ego Canonicus D. Ioſeph Paſcullo vbique Apoſtolica Athoritate Notarius, & Archiepiſcopalis Curiæ Matheranæ Cancellarius requiſitus vt de præmiſſis plura inſtrumenta conficerem confeci, & requiſitus ſignaui. Ita eſt Ego Canonicus D. Ioſeph Paſcullo Matheranus, Notarius Apoſtolicus, & Archiepiſcopalis Curiæ Matheranæ Cancellarius. Adeſt ſignum.

ACCLAMATIONES.

DEo Patri Miſericordiarum, & Deo totius conſolationis, & gratiæ omnis laus honor, & gloria in ſecula ſeculorum.
℟. Amen, Amen.

Beatiſſimo Domino noſtro Innocentio Papæ Vndecimo Summo Sanctæ, & vniuerſalis Eccleſiæ Pontifici, Chriſtiani nomini in omnes Terrarum partes propagatio, cunctarum Gentium obedientia, pax vera, diuturna proſperitas.

℟. *Domine Deus Sanctiſſimum Patrem noſtrum Eccleſiæ tuæ conſerua, mitte illi auxilium de Sancto, vt, eo gubernante gentes omnes illuminentur, & quæ diſperſa ſunt, in vnum Eccleſia tuæ ouile colligantur.*

Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Domino Doctori D. Antonio de Ryo Colminarez noſtro Archiepiſcopo, eiuſque Miniſtris ſalutaris vigilantia, in laboribus conſtantia, & felix exitus.

℟. *Omnipotens Deus ſuper Pontificem noſtrum dona perpetuò multiplica.*

Sereniſſimis, & Auguſtiſſimis Leopoldo Electo Imperatori, & Carolo II. Regi noſtro Catholico, ac Principibus Chriſtianis Catholicæ Religionis zelus, iuſtitiæ, pacis fœcunditas, & contra Chriſtianæ Fidei hoſtes victoria.

℟. *Princeps Cæleſtis, terrenos Principes Catholicæ Fidei, æquitatis, & concordiæ conſeruatores, atque hoſtium noſtrorum exterminatores cuſtodi.*

Ciuitatibus, & toti Diœceſi, quarum cura reperitur à Summo Deo eidem Illuſtriſſimo Domino credita, tranquillitas, ſalus, & Diuinarum gratiarum abundantia.

℟. *Benedic Domine Filios tuos, & eſto in circuitu Populi tui ex hoc nunc, & vſque in ſeculum.*

Decretorum huius Diœceſis obſeruantiam ſalutarem omnes, qui hic adſumus, vnanimi voto à Deo, bonorum omnium largitore humiliter imploramus intercedente Deipara Virgine Maria Domina noſtra, cum B. Michaele Arcangelo, Beatis Apoſtolis Petro, & Paulo, omnibus Sanctis noſtrarum Diœceſum Protectoribus, ac Patronis, cæteriſque Sanctis.

℟. *Fiat fiat, Amen, Amen.*

SOMMARIO

Della Bolla contra li Confeſſori ſollecitanti.

LA Santità di Gregorio XV. per ſua Coſtituzione ſotto li 30. di Agoſto 1622. Comanda, che tutti li Sacerdoti, tanto Secolari, quanto regolari, ò di qualſiuoglia Dignità, li quali negli atti della Confeſſione Sagramentale, ò vero inanzi, ò doppo immediatamente, ò vero per occaſione, ò preteſto di Confeſſione, ancorche non ſeguiſſe la Confeſſione, ò anco fuor dell' occa-

occaſione della Confeſſione nel Confeſſionale, ò in qualunque luogo, nel quale ſi odono le Confeſſioni Sagramentali, ò vero in luogo eletto ad vdir le Confeſſioni tentaranno di ſollecitare, ò procurare li Penitenti ad turpia, ò vero con quelli hauranno colloquij illeciti, & inoneſti, ò trattati ſimili, ſiano puniti dal Santo Officio, come Eretici, ò ſoſpetti di Ereſia, e colpeuoli ſecondo la qualità de'delitti, e delle circoſtanze, e ſi poſſono ſoſpendere dagl'Ordini, priuare de'Beneficij, Dignità, e di qualſiuoglia Vfficio con perpetua inabilità, e condennare anche i delinquenti in eſilio, alla Galera, & à perpetuo carcere ſenza ſperanza di grazia.

E quando l'enormità del delitto meritaſſe pena maggiore, ſi debbono degradare, e dare in mano della Corte Secolare, & accioche per difetto di proua vn delitto tanto enorme, e pernicioſo non rimanga impunito, rimette all'arbitrio de'Signori Cardinali del Santo Officio, che poſſano giudicare il delitto, prouato per teſtimonij ſingolari, preſunzioni, & indizij: E di più comanda à tutti li Confeſſori, i quali ſapranno, che i loro Penitenti ſiano ſtati dà altri ſollecitati, che debbano auuertire detti Penitenti ſollecitati, che ſono obligati denunciare li Confeſſori ſollecitanti, ò vero che habbiano trattato di ſollecitare, al Santo Officio, ò vero a' Veſcoui, & Ordinarij de'luoghi: E caſo che detti Confeſſori tralaſciaſſero di auuertire, ò vero inſegnaſſero a'Penitenti, che non foſſero obligati à denunciare li Confeſſori ſollecitanti, ò vero che habbiano trattato ſollecitazioni come di ſopra, gli Ordinarij, e gl'Inquiſitori li debbano gaſtigare ſecondo la loro colpa.

E ſappiano i Confeſſori, che non ſi hà da aſſoluere il Penitente ſollecitato, il quale non habbia ancora denunziato il Confeſſore ſollecitante, conforme ſi hà dall'Oracolo del Supremo Tribunale dell'Inquiſizione eſpreſſo con la ſeguente lettera, diretta al fù Cardinal Carafa Arciueſcouo di Napoli.

Doppo eſſerſi hauuta lunga, e matura conſiderazione ſopra il dubio ſignificato da più bande, ſe i Penitenti ſiano obligati à denunciare li Confeſſori, da'quali ſono ſtati ſollecitati nel luogo, ò atto della Confeſſione, quando han conſentito alla ſollecitazione, Noſtro Signore, e queſti miei Signori Illuſtriſſimi in Congregazione tenuta auanti Sua Santità a' 25. di Luglio paſſato, doppo hauere anco inteſo il parere di vna particolare Con-

gregazione, deputata per queſto effetto, hanno riſoluto; che qualſiuoglia Penitente è tenuto à denunciare il Confeſſore, dal quale ſarà ſtato ſollecitato nel luogo, ò atto della Confeſſione, ancorche gli habbia acconſentito, e non è tenuto à propalare il proprio conſenzo, nè ſopra ciò s'interroghi dal Veſcouo, ò Inquiſitori, ò loro Vicarij, auanti de'quali deporrà; nè meno il Confeſſore denunciato, procedendoſi poi contra di lui ne' Coſtituti, che ſe li faranno, s'interroghi ſopra detto conſenzo; & in caſo, ch'egli voleſſe dirlo da ſe, non ſi ſcriua il ſuo detto, come, in ordine alla perſona ſollecitata, non ſpettante all'Officio della Santa Inquiſitione: Se oltre alle coſe ſudette, occorrerà altro caſo graue, per lo quale non ſi poſſa il penitente indurre à denunciare, vuole Sua Santità, che ſe ne ſcriua quì, e ſi aſpetti la riſpoſta, & in tanto ſi ſopraſeda nell'aſſoluzione &c. Di Roma li 27. di Settembre 1624.

SOMMARIO

Della Bolla del B. Pio V. contro à Beſtemmiatori, col di più circa il Culto Diuino nelle Chieſe, & oſſeruanza delle Feſte.

IL B. Pio V. nella ſua Bolla data ſotto il primo Aprile 1566. & è la quinta Coſtituzione in ordine, che comincia: Cum primum, ordina

Che nelle Chieſe vi ſi entri con vmiltà, e diuozione, che la conuerſazione ſia iui quieta, e che vi ſi faccia orazione diuotamente, che ſi faccia l'adorazione al Santiſſimo Sagramento con le ginocchia piegate, e che al Santiſſimo Nome di Gieſù riuerentemente s'inchini il capo: Che neſſuno in dette Chieſe faccia ſedizioni, ecciti tumulti, ò muoua clamori, che non vi ſi facciano ragionamenti vani, inoneſti, e profani; riſi immoderati, e qualunque ſtrepito giudiziale, e qualſiuoglia coſa, che poſſa perturbare il Diuino Officio: Che neſſuno ardiſca paſſeggiare in Chieſa, quando ſi celebrano le Meſſe, & altri Diuini Officij: Quelli, i quali con temerario animo diſprezzeranno i detti ordini, oltre la Diuina vendetta, incorreranno alle pene arbitrarie, alla Santità Sua riſerbate, e gli Ordinarij de'luoghi ancora procureranno l' oſſeruanza di dette coſe; mà quelli, i quali in

dette

dette Chieſe hauranno ardire, mentre iui ſi celebraranno le Meſſe, & i Diuini Officij, ò vero ſi Predicarà di paſſeggiare, gridare, ò vero ſedere irriuerentemente con la ſchiena volta-ta al Santiſſimo Sagramento, ò vero apportare alcun ſcandalo, ò vero perturbare li Diuini Officij, caſchino nella pena di venticinque docati, oltre all'altre arbitrarie, e quelli i quali non hauranno poſſibiltà di pagare la detta pena, ſaranno caſtigati nel corpo, ò con l'eſſilio: Mà quegli, che nelle Chieſe haurà raggionamento di buffonerie con donne impudiche, ò vero inoneſte, ò vero farà atti inoneſti, incorrerà nella medeſima pena di venticinque docati, e della Carcere per vn Meſe: Chi nelle Chieſe, come ſopra proferirà parole oſcene, & inoneſte, e farà ſegni ſimili, & haurà altri raggionamenti ſporchi con qualſiuoglia perſona, incorrerà nella pena di diece ſcudi di oro, ò vero altrimente farà caſtigato corporalmente: In oltre comanda à tutti, e ciaſchedun Capitolo, Rettori, Vicarij, Sagreſtani, Portinai, & altri Cuſtodi delle Cattedrali, Collegiate, e Chieſe Parochiali, che ammoniſcano li delinquenti in dette Chieſe, e che non permettano, che vi ſi facciano dette coſe proibite, ò vero almeno lo deducano in notizia degli Ordinarij, e di altri Vfficiali, e ſe ſaranno in ciò negligenti, incorreranno ciaſcheduna volta nella pena di due ſcudi.

Che non permettano, che li poueri, ò vero quelli, che cercano elemoſine, vadano per le Chieſe caminando nel tempo della Meſſa, Prediche, e degli altri Diuini Officij; mà procurino, che ſtiano alle porte di eſſe Chieſe, ſotto pena alli Capitoli per qualſiuoglia volta di due ſcudi, ſe non procuraranno di ſcacciarli, & alli Parochi di mezzo ſcudo, e comanda in virtù di Santa vbbidienza alli Clauſtrali Regolari, che nelle loro Chieſe deputino qualcheduno, che li ſcacci, e li negligenti ſaranno grauiſſimamente corretti dall' Ordinario, e ſe ricuſeranno di vbbidire, incorreranno in grauiſſime pene, e ſaranno caſtigati, ſecondo la qualità delle perſone, anche corporalmente.

Et accioche nelle Chieſe non vi ſia coſa, che apporti indecenza, li medeſimi procurino, che tutte le caſſe, e depoſiti de' Cadaueri eſſiſtenti ſopra terra, onninamente ſi rinuouano, e ſi ſotterrano, e pongano nelle ſepolture.

Comanda in oltre, che tutti i giorni di Domenica, e deſtinati in honor di Dio, della Beata Vergine, e de'Santi Apoſtoli ſi oſſeruino con venerazione, e che tutti in detti giorni frequentino le Chieſe diuotamente, aſſiſtano alli Diuini Officij, e ſi aſtengano dalle opere illecite, e ſeruili, non ſi facciano li mercati, e ſtiano in ſilenzio le negoziazioni profane, e ſtrepiti giudiziali, e chi ſarà trouato in detti giorni feſtiui à fare qualche opera illecita, oltre la Diuina vendetta, e la perdita degli Animali, che condurrà à vettura, caſchi ancora in graui pene, ad arbitrio di S. Santità, e del ſuo Vicario in Roma, e negli altri luoghi ad arbitrio degli Ordinarij, &c.

E confermando i Decreti fatti nel Concilio Lateranenſe da Leone Decimo, comanda, che ciaſcheduno laico eſpreſſo beſtemmiatore del Nome di Dio, di Gieſù, ò della ſua Beatiſſima Madre ſempre Vergine Maria, per la prima volta caſchi in pena di ſcudi venticinque, per la ſeconda di cinquanta, e per la terza di cento, d'infamia, e di più dell'eſſilio: Che ſe fuſſe Vomo plebeo, e pouero talmente, che non poteſſe pagare la ſudetta pena, per la prima volta poſto colle mani ligate di dietro ſtia d'auanti la porta della Chieſa per vn giorno intiero, per la ſeconda ſia fruſtato, e per la terza li ſia forata la lingua, e mandato in Galera.

Che ciaſchedun Chierico, ò Prete beſtemmiatore, per la prima volta, ſia priuato di tutti i frutti di vn'anno delli beneficij ſuoi, per la ſeconda di eſſi beneficij, per la terza ſpogliato, e priuo di ogni Dignità ſia mandato in eſſilio: Che non hauendo Beneficio per la prima volta ſia caſtigato in pena pecuniaria, ò corporale, per la ſeconda in pena della prigione, per la terza della degradazione, e della Galera.

Che generalmente tutti quelli, che beſtemmiano altri Santi ſecondo la qualità delle beſtemmie, e delle perſone ſiano puniti ad arbitrio del Giudice: Parimente rinuoua la Coſtituzione di Leone Decimo nel Concilio Lateranenſe, nella quale ſi comanda.

Che i Giudici Secolari, i quali non puniſſero i Rei conuinti di delitto, così eſſegrabile, ſoggiacciano alle medeſime pene de delinquenti; mà dall'altra parte tutti i Giudici, che puniranno li delinquenti, per ciaſcheduna volta conſeguiſcano Indulgenza d'anni diece, e la terza parte della detta pena: Che chi vdirà beſtem-

beſtemmiare ſia obligato di riprendere il delinquente aſpramente con la parole (purche ciò poſſa fare ſenza ſuo pericolo) e poi denunziarlo, e notificarlo frà trè giorni al Giudice Eccleſiaſtico, ò Secolare: Che ſe fuſſero più di vno, che l'haueſſero vdito beſtemmiare tutti ſiano tenuti à denunziarlo, eccetto ſe frà di loro ſi fuſſero conuenuti, che vn ſolo faceſſe l'ufficio per tutti: Che i denunziatori, e notificatori guadagnino la medeſima Indulgenza ſopradetta d'anni diece, e la terza parte della detta pena: Che finalmente nel foro della Penitenza, ò della Cóſcienza neſſun beſtemmiatore poſſa eſſere aſſoluto, ſenza grauiſſima penitenza da imporſegli dal Confeſſore.

Auuertano i Confeſſori, che qui ſi parla della beſtemmia ſemplice, non della beſtemmia formalmente ereticale, la quale è caſo del Santo Officio, & hà anneſſa la ſcommunica Papale.

EDITTO DEL S. OFFICIO.

Da publicarſi da Parrochi due volte l'Anno; cioè la prima Domenica di Quareſima, e la prima Domenica dell'Auuento.

NOi per la Miſericordia di Dio della S. Romana Chieſa Cardinali, in tutta la Republica Chriſtiana contro l'eretica prauità Generali Inquiſitori, dalla Santa Sede ſpecialmente deputati.

Eſſendo à Noi per continua ſperienza manifeſto, che molti per malizia, altri per inobbedienza, & altri per ignoranza non ſodisfano agli oblighi, che hanno di denunziare al Sant'Officio li delitti ſpettanti ad eſſo, e che però ſuccedono grandiſſimi inconuenienti & errori, non ſolamente contro i buoni, e Chriſtiani coſtumi; mà ancora contro la Fede Cattolica; Noi pertanto, a' quali ſpecialmente deuono eſſer à cuore la gloria di Dio, la conſeruazione, & augumento della Fede Cattolica, e la ſalute delle Anime, volendo prouedere à tanto diſſordine, con autorità Apoſtolica à Noi commeſſa, comandiamo in virtù di Santa vbbidienza, e ſotto pena di ſcommunica di lata ſentenza, oltre l'altre pene preſcritte da Sagri Canoni, Decreti, Coſtituzioni, e Bolle de'Sommi Pontefici, per tenor del preſente Editto à tutte, e ciaſcuna perſona di qualſiuoglia ſtato, grado, condi-

zione, e Dignità così Eccleſiaſtica, come Secolare, che frà il termine di trenta giorni; diece de'quali ſi aſſegnano per lo primo, diece per il ſecondo, e diece per il terzo termine perentorio debbiano riuelare, e giuridicamente notificare al Sant'Officio, ò vero all'Ordinario tutti, e ciaſcun di quelli, de'quali ſappiano, ò habbiano hauuto, ò haueranno notizia.

Che ſiano Eretici, ò ſoſpetti, ò diffamati di Ereſia, ò aderenti, ò fautori, ò ricettatori, ò difenſori loro, ò habbiano aderito, ò aderiſcano a'riti de'Giudei, ò Maomettani, ò de'Gentili, ò habbiano apoſtatato dalla Santa Fede Cattolica.

Che habbiano fatto, ò facciano atti, da'quali ſi poſſa argomentare patto eſpreſſo, ò tacito col Demonio, eſſercitando incanti, maggie, ſortilegi, porgendoli ſuffomigi, ò incenſi, per trouar teſori, & altri intenti, chiedendo da lui riſpoſte, & inuocandolo, & à queſto effetto promettendogli vbbidienza, e conſagrandogli pentacoli, libri, ſpade, ſpecchi, & altre coſe, nelle quali interuenga il nome, & opera ſua.

Che ſi ſiano ingeriti, ò ingeriſcano in fare ſperimenti di negromanzia, ò di qualſiuoglia altra ſorte di magia con entrare ne'circoli, far eſperimenti della Caraffa, e del Criuello, per trouare i medeſimi teſori, coſe naſcoſte, rubate, e perdute, e far altre ſimili ſuperſtizioſe azzioni ad altri fini, maſſime con abuſo de' Sagramenti.

Che ſenza la licenza douuta ritengano ſcritti, che contengano Ereſie, ò libri di Eretici, che trattino ex profeſſo di Religione, ò che gli habbiano letti, ò tenuti, ò ſtampati, ò fatti ſtampare, ò li leggano, tenghino, ſtampino, facciano ſtampare, introducano, ò difendano ſotto qual ſi voglia preteſto, ò colore.

Che habbiano libri di Negromanzia, Magia, ò continenti Incanteſmi, Sortilegij, e ſimili Superſtizioni, maſſime con abuſo di coſe Sagre.

Che contro il voto ſolenne fatto nella profeſſione in qualſiuoglia Religione approuata, ò doppo di hauer preſo l'Ordine Sagro habbiano contratto, ò contraggano Matrimonio.

Che viuendo la prima Moglie, pigli la ſeconda, ò viuendo il primo Marito pigli il ſecondo.

Che contro i Decreti, e Coſtituzioni Apoſtoliche habbiano abuſato, ò abuſino il Sagramento della Penitenza, ſeruendoſi

della Confeſſione, e Confeſſionario à fini diſoneſti, ſollecitando in eſſi i Penitenti ad turpia, & hauendo con eſſi loro diſcorſi di coſe illecite, e non conuenienti al fine, per il quale è ſtato iſtituito.

Che habbiano proferito, ò proferiſcano beſtemmie ereticali contro Dio, la Beata Vergine, e Santi, ò procedano à qualche atto di offeſa, e diſprezzo contro le imagini, e figure rappreſentanti il medemo.

Che habbiano tenuto, ò tengano occulte conuenticole, ò radunanze in pregiudizio, e diſprezzo, ò contro la Religione.

Che habbiano indotto qualche Chriſtiano ad abbracciare il Giudaiſmo, ò altra Setta contraria alla Fede Cattolica, ò impedito i Giudei, ò Turchi à Battezarſi.

Che non eſſendo ordinati Sacerdoti, ſi habbiano con ſagrilego ardire vſurpato, ò ſi vſurpino il celebrar Meſſa, ancorche non habbiano proferite le parole della Conſegrazione, ò habbiano preſunto di amminiſtrare il Sagramento della Penitenza a'Fedeli di Chriſto, ancorche non ſi ſia venuto all'atto dell'aſſoluzione.

In oltre ſi dichiara, che quelli, li quali non denuncieranno come ſi ordina col preſente Editto, non poſſono eſſere da alcuni aſſoluti, ſe non dal Sant'Officio, doppo che hauranno in eſſo giuridicamente riuelato i delinquenti, al che non poſſano ſodisfare con bollettini, ò con lettere ſenza nome, e cognome dell'Autore, ò altri modi incerti, de'quali non ſi tiene conto alcuno nel Santo Tribunale.

Si dichiara anche, che con la ſudetta eſpreſſione de'Caſi di ſopra da Noi ſpecificati da riuelarſi, non ſi eſcludano gli altri Caſi ſpettanti al Santo Officio, che per altro, ſono compreſi ne'Sagri Canoni, Coſtituzioni, e Bolle de'Sommi Pontefici, nè meno col preſente Editto s'intende derogato all'altre prouiſioni Canoniche, Apoſtoliche, & à gli altri Editti degli Ordinarij, & Inquiſitori.

Et affinche del preſente Editto non ſi poſſa pretendere ignoranza, comandiamo che ſtia affiſſo per tutti, &c.

Pene, che s'incorrono da'Confeſſori, che preſumono di aſſoluere da Caſi riſeruati.

E qui ſappiaſi, che in vigore di vn Decreto generale della Sacra Congregazione de'Veſcoui, e Regolari, publicato ſotto il dì 9. di Gennaro 1601. per ordine ſpeciale della Santa memoria di Clemente VIII. niuno qualſiuoglia Confeſſore, ò Secolare, ò Regolare può aſſoluere da Caſi riſeruati alla Sede Apoſtolica, nè da Caſi, che gli Ordinarij reſerbano à ſe medeſimi nella loro Dioceſe, altrimente l'aſſoluzione è fatto di niun valore, & il Confeſſore, che aſſolueſſe, incorre ipſo facto ſenz'altra dichiarazione nella Scommunica, priuazione di Officij, e Dignità, ouero Beneficij, inhabilità ad vdir le Confeſſioni, & ad ottenere qualſiuoglia Officio, Pretura, ò Beneficio, ſenza poter eſſere aſſoluto, abilitato, ò diſpenzato, fuori dell'articolo di morte, ſe non dal Romano Pontefice, caſſando la Santità Sua, & irritando (per quanto foſſe d'vopo) qualſiuoglia priuilegio, indulto, facoltà generale, ò ſpeciale, che ſi pretenda in tal maniera da chi che ſia; Il che confermò ſotto il dì 26. Nouembre dell'anno 1602. dichiarando, quali ſiano Caſi riſeruati alla Sede Apoſtolica; cioè gli eſpreſſi nella Bolla ſolita leggerſi in die Cœnæ Domini, la violazione dell'Immunità Eccleſiaſtica ne'termini della Coſtituzione di Gregorio XIV. la violazione della Clauſura delle Moniche à mal fine, il duello prouocato, e commeſſo, la percuſſione de'Chierici contro il Canone Si quis ſuadente, la ſimonia reale ſcientemente contratta, & ancora la confidenza beneficiale: Il che tutto raffermò la medeſima S. Congregazione per ordine ſpeciale della Santa memoria di Paolo V. ſotto il dì 7. di Gennaro 1617.

SOMMARIO

Della Bolla emanata da N. S. Innocenzo XII. intorno gli Ordinandi.

LA Santità di N. S. Innocenzo XII. nella ſua Bolla in data de'4. Nouembre 1694. che comincia: Speculatores Domus Iſrael, ordina,

Che à niun Veſcouo, ò pure Ordinario di qualſiuoglia luogo, ancorche decorato colla Dignità Cardinalizia, ſia lecito di promouere alla Tonſura Clericale qual ſi ſia Foraſtiero, che non è ſuo Suddito, nè per ragione di Origine, ò Domicilio legitimamente contratto, ſecondo il modo, che di ſotto ſi eſprimerà, ſotto preteſto di qualſiuoglia Beneficio Eccleſiaſtico da conferirſeli ſubito ſarà inſignito della ſudetta Clericale Tonſura, ò pure che al medemo l'iſteſſo già ſarà ſtato preſentato, ò nominato da Compatroni, etiandio ſe il Beneficio ſudetto nuouamente fuſſe ſtato fondato con queſta eſpreſſa legge, che immediatamente riceuuto il Carattere Clericale venghi al medemo quello iſtituito.

Che il Chierico, il quale legitimamente ſarà promoſſo all'iſteſſa Tonſura Clericale, ò pure à gli Ordini minori dal proprio Veſcouo, non poſſa eſſere promoſſo à gli altri Ordini da Veſcouo alieno per ragione, e titolo di qualſiuoglia beneficio ottenuto nella Dioceſe di quello, ſe prima della nuoua promozione à quelli, non haurà ottenuto lettere teſtimoniali dal proprio Veſcouo, tanto dell'Origine, quanto del Domicilio, concernentino li ſuoi Natali, età, coſtumi, e vita, e l'iſteſſe non haurà preſentate al Veſcouo l'haurà da ordinare, da conſeruarſi appreſſo gli atti della Curia del medemo.

Benche poi il Chierico per ragione di qualſiſia Beneficio, che haurà ottenuto in aliena Dioceſe ſi dica eſſer ſoggetto alla giuriſdizione di quel Veſcouo, nella Dioceſe del quale il medemo Beneficio ſtà ſito, con tutto ciò per l'auenire inconcuſſamente, vuol ſi oſſerui in queſta materia la regola, che niuno s'intenda acquiſtare queſta ſoggezione ad effetto di eſſere promoſſo à gli Ordini, ſe il Beneficio predetto non ſarà di rendita tale, che da per ſe ſia ſufficiente alla congrua ſoſtentazione della vita di coloro ſi hauranno da promouere à gli Ordini maggiori, ò ſecondo

condo la Taſſa Sinodale, ò pure in difetto di quella ſecondo l'vſanza delle Regioni, detrattine tutti li peſi vi ſaranno anneſſi, e che l'iſteſſo Beneficio pacificamente venghi poſſeduto dall'Ordinando, rimouendo qualſiuoglia facoltà di ſupplire quel tanto mancaſſe alli frutti dell'iſteſſo Beneficio con l'aggiunzione del Patrimonio, ancorche pingue, che il medemo Ordinando poſſedeſſe, tanto nell'iſteſſa, quanto in altra Dioceſe, & il Veſcouo, che in queſta maniera l'ordinarà, dourà fare eſpreſſa menzione nell'atteſtazione ſolita farſi della Collazione degli Ordini, tanto delle predette lettere teſtimoniali, quanto della rendita del Beneficio ſudetto.

Che il Suddito per ragione di origine quello ſolamente ſia, e s'intenda eſſere, il quale naturalmente ſarà nato in quella Dioceſe, in cui deſidera eſſere promoſſo à gli Ordini, purche iui non fuſſe nato accidentalmente; cioè per occaſione di viaggio, Officio, Legazione, Mercanzia, ò di qualſiſia altra mora temporale, ò permanenza del Padre di quello nel mentouato luogo, nel qual caſo non deue attenderſi queſta naſcita caſuale; mà ſolo la vera, e naturale origine del Padre.

Che ſe qualche perſona per tanto ſpazio di tempo haurà dimorata in quel luogo, in cui conforme di ſopra, accidentalmente ſarà nata, che haurà potuto nell'iſteſſo luogo eſſere onnoſſia à qualche canonico impedimento, in queſto caſo ſia anche tenuta ottenere dall'Ordinario di quel luogo le lettere teſtimoniali, conforme di ſopra, e l'iſteſſe dourà preſentare al Veſcouo, che haurà da Ordinarlo, per farſene parimente eſpreſſa menzione dall'iſteſſo nell'atteſtazione degli Ordini douranno conferirſeli.

Mà ſe il Padre per tanto tempo, e con tal animo haurà dimorato in luogo alieno, in cui il Figlio ſarà nato, che nel medemo in verità legitimamente haurà contratto il domicilio, in queſto caſo non l'origine del Padre; mà dourà attenderſi il domicilio legitimamente contratto per il Padre per l'Ordinazione dell'iſteſſo Figlio.

Che il Suddito per ragione del Domicilio ad effetto di riceuere gli Ordini, quello ſolamente s'intenda, il quale, benche ſarà nato in altro luogo, tuttauia di maniera l'haurà ſtabilito in alcun luogo, che coll'hauerui habitato almeno per lo ſpazio di diece anni, ò pure con hauerui traſferito la maggior parte de' beni

pro-

proprij vn'aſſieme con la Caſa adornata, con dimorarui per qualche tempo conſiderabile, ſufficientemente haurà dimoſtrato l'animo ſuo di volere reſtar iui perpetuamente, e di più nell'vno, ò nell'altro caſo corrobori con giuramento, che lui habbia vero, e realmente l'animo accennato.

Se alcuno ſarà partito dal luogo della propria origine in età tale, che haurà potuto eſſere onnoſſio à qualche canonico impedimento, dourà nell'iſteſſa conformità ottenere le lettere teſtimoniali dall'Ordinario della ſua origine, & eſſibili conforme di ſopra, e dell'iſteſſe parimente dourà farſi eſpreſſa menzione nelle lettere, atteſtantino gli Ordini conferitili.

Che niun Veſcouo preſuma promouere, ò pure ordinare vn Suddito di aliena Dioceſe ſuo famigliare ad alcuno de'maggiori, ò minori Ordini, ò alla prima Tonſura, ſenza le lettere teſtimoniali del proprio Prelato, ò dell'Origine, ò pure del Domicilio, conforme di ſopra, e ſe in conformità di quel tanto ſtà preſcritto dal Sacro Concilio Tridentino nella ſeſſ. 23. al cap. 9. de Reformat. non riterrà ſeco il famigliare ſudetto per vn intiero, e compito triennio nel ſuo attuale ſeruizio, e l'alimentarà à proprie ſpeſe, & in effetto li conferiſca di ſubito; cioè almeno frà il termine di vn Meſe dal giorno dell'Ordinazione già ſeguita vn Beneficio, che li ſia ſufficiente à ſoſtentar la vita ſecondo il modo di ſopra prefinito, ceſſando però qualſiſia frode, e nelle lettere teſtimoniali dell'Ordinazione ſia tenuto fare eſpreſſa menzione della famigliarità, e delle lettere ſudette come di ſopra ottenute.

Affinche poi ſi precluda qualſiuoglia adito alle frodi, comanda, e per Apoſtolica Autorità ſtabiliſce, che qualſiſia Veſcouo non ſolo poſſa eſſaminare in quanto alla ſcienza, ſecondo la forma del Sacro Concilio Trident. nella ſeſſ. 24. cap. 3. de Reformat. qualſiuoglia Chierico ſuo Suddito, ò per ragione di Origine, ò pure per ragione di Domicilio, promoſſi da alieni Veſcoui per qualſiuoglia auttorità, anco con ſue lettere Commendatizie; mà in oltre debbia gratis riconoſcere, e diligentemente ſcrutinare le lettere teſtimoniali degli Ordini à loro conferiti, ſe in quanto à quelli ſia oſſeruata la forma, e la diſpoſizione della preſente Coſtituzione, con aſſegnare alli promoſſi in queſta forma termine competente, che all'iſteſſo Prelato parerà per dar documenti dell'adempimento ſudetto, di maniera che, chi

ſi vo-

ſi voglia ritrouatà paſſato il termine ſudetto, che non habbia ciò oſſeruato, poſſa quante volte coſi li parerà eſpediente ſoſpenderli dall'eſſercizio degl Ordini, e vietarli il miniſtero nell'Altare, ò in qualſiuoglia Ordine.

Comanda in vltimo l'oſſeruanza perpetua, & inuiolabile delle coſe preſenti in modo tale, che ſe in qualſiſia coſa delle ſopra narrate ſi faccia in altra forma, che ſtà ſtabilito, il Veſcouo ordinante ſia ſoſpeſo dalla Collazione degli Ordini per vn'Anno, e l'Ordinato eo ipſo dall'eſſeguzione de'ſuoi Ordini, inſino à tanto parerà più eſpediente al proprio Prelato, oltre che l'vno, e l'altro ſoggiacerà ad altre pene più graui à miſura della colpa, da infligerſi ad arbitrio di Sua Santità, e degli altri Romani Pontefici, che pro tempore ſaranno, &c.

IL FINE.

VA 1
1528348